

**UCHWAŁA NR XXXV/316/13
RADY GMINY ŚWIESZYNO**

z dnia 28 listopada 2013 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, poz. 645) **uchwała się, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XX/124/2000 Rady Gminy w Świeszynie z dnia 05 października 2000r. w sprawie zatwierdzenia Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno do 2015 roku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

§ 4. Uchwała podlega ogłoszeniu na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy Świeszyno, stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Świeszyno.

Przewodniczący Rady
Gminy

Cezary Czenko

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŚWIESZYNO NA LATA 2014 - 2020

MBI USŁUGI DORADZTWO BARBARA BAWIEC - KUSZ

Świeszyno 2013 r.

Strona 1

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie	3
1.1 Wstęp	3
1.2 Metodologia.....	3
II. Charakterystyka Gminy Świeszyno	5
2.1 Ogólna charakterystyka gminy	5
2.2 Środowisko naturalne, obszary chronione.....	6
2.3 Walory historyczno - kulturowe	9
2.4 Zagospodarowanie przestrzenne	11
III. Sfera społeczna	13
3.1 Demografia.....	13
3.2 Rynek pracy i bezrobocie.....	19
3.3 Aktywność lokalna (społeczna), działalność organizacji pozarządowych	24
3.4 Oświata, sport i kultura.....	26
3.5 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	33
3.6 Bezpieczeństwo publiczne	34
3.7 Działalność gminy w sferze społecznej.....	35
IV. Gospodarka	37
4.1 Przedsiębiorczość	37
4.2 Rolnictwo	39
4.3 Turystyka	44
4.4 Odnawialne źródła energii	47
V. Infrastruktura techniczna	48
5.1 Sieć komunikacyjna	48
5.2. Sieć teleinformatyczna	49
5.3 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	50
5.4 Sieć gazowa	52
5.5 Gospodarka odpadami	53
5.6 Gospodarka mieszkaniowa.....	54
5.7 Inwestycje.....	56
VI. Budżet gminy	60
VII. Analiza SWOT	68
VIII. Wizja i misja do 2020 r.	71
IX. Strategiczny Program Rozwoju – cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działania	73
X. Spójność strategii z dokumentami wyższego szczebla	88
XI. Finansowanie	90
XII. Monitoring i ewaluacja.....	90
XIII. Spis tabel i wykresów	93

I. Wprowadzenie

1.1 Wstęp

Prace nad aktualizacją strategii rozpoczęły się w styczniu 2013 r. z inicjatywy władz lokalnych. Harmonijny i zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Świeszyno rozumiany w ujęciu lokalnym, ale również regionalnym, krajowym oraz europejskim ma fundamentalne znaczenie dla zapewnienia komfortu życia jej mieszkańców oraz przyjaznego otoczenia dla potencjalnych inwestorów, przedsiębiorców. Dokument ten stanowił będzie narzędzie do właściwego wyboru długofalowych celów, ustalania programów do realizacji zadań, ale przede wszystkim narzędzie stymulowania rozwoju gminy. Ramy czasowe opracowania stanowią lata 2014 – 2020. Konieczność aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy wynika z nieustannie zmieniających się warunków wewnętrznych i zewnętrznych, które wymagają wprowadzenia nowego spojrzenia na zasoby gminy oraz gospodarowania nimi w taki sposób, aby gmina mogła się rozwijać, wpisując jednocześnie najistotniejsze trendy w koncepcję wypracowaną na wyższych szczeblach zarządzania rozwojem.

Zasadnicza przesłanka formalno-prawna uzasadniająca potrzebę weryfikacji dokumentów strategicznych JST wynika z aktualizacji dokumentów europejskich (Europa 2020), krajowych (Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r., Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r.) i regionalnych - Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020, a także Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR). W związku z aktualizacją dokumentów wyższego szczebla, na poziomie regionalnym, krajowym i europejskim istnieje potrzeba spójnego horyzontu czasowego strategii rozwoju gminy do roku 2020. Bezpośrednim uzasadnieniem tego działania jest przyjęcie horyzontu obejmującego w całości kolejną perspektywę finansową Unii Europejskiej (tj. 2014-2020) oraz przyjęcie horyzontu zbieżnego z horyzontem krajowej i regionalnej strategii rozwoju.

Zawarte w zaktualizowanej strategii zadania stawiają za cel przede wszystkim dążenie do zrównoważonego rozwoju Gminy Świeszyno, który będzie procesem przenikania się, integrowania i spójnych działań politycznych, gospodarczych, społecznych i przestrzennych, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania równowagi środowiska naturalnego oraz jego ochrony. Zadania ku stworzeniu lepszych warunków do życia w gminie skierowane są nie tylko do samorządu lokalnego, ale również do przedsiębiorców, instytucji, organizacji działających na jej terenie, mieszkańców, którzy w partnerstwie osiągną wspólny sukces.

1.2 Metodologia

Dokument powstał z zastosowaniem metody ekspercko - społecznej, zapewniającej partycypację społeczeństwa w tworzeniu Strategii Rozwoju Gminy oraz udział wszystkich zainteresowanych środowisk. Praca nad strategią odbyła się przy współudziale grona specjalistów, pracowników i partnerów Gminy Świeszyno, bazując na ich doświadczeniu, wiedzy i opinii. Partycypacja społeczeństwa w tworzeniu wizji przyszłości gminy za sprawą konsultacji społecznych odegrała równie ważną rolę. Wpływ społeczeństwa na życie gminy, poza uczestnictwem w formie aktu wyborczego, jest wartością nieocenioną. W procesie kreowania przyszłości gminy, tworzenia dokumentu strategicznego wszyscy mieszkańcy mieli możliwość aktywnego uczestnictwa. Projekt strategii został udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.swieszyno.pl. Za pomocą tych konsultacji władze gminy przedstawiły mieszkańcom swoje zamierzenia mając na uwadze nawiązanie konstruktywnego dialogu przy współtworzeniu wspólnej rzeczywistości oraz zapewnienie głosu wszystkim zainteresowanym.

Strategia Rozwoju Gminy Świeszyno została przygotowana na podstawie wieloaspektowej diagnozy, która stanowi analizę stanu obecnego z uwzględnieniem najważniejszych dziedzin mających wpływ na jakość życia mieszkańców. Diagnoza dotyczy procesów i zjawisk, jakie miały miejsce w Gminie Świeszyno do roku 2012, przyjmując do analizy przedział minimum pięcioletni. Wybrane okresy badawcze wiążą się z dostępnością danych na czas pracy nad dokumentem, jak również w niektórych przypadkach okresami (wybranymi latami) dokonywania badań statystycznych przez Główny Urząd Statystyczny. Przedstawione wyniki diagnozy w wyodrębnionych tematycznie rozdziałach wyrażają stopień zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy, trendy rozwojowe, a także wskazują obszary, w których istnieje konieczność wprowadzenia działań mających na celu ich poprawę. Diagnoza stanu gminy została przygotowana w oparciu o dane statystyczne pozyskane z Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie, Zespołu Oświaty Samorządowej w Świeszynie, pracowników oraz partnerów Gminy Świeszyno. Korzystano również z opublikowanych badań, analiz i raportów sytuacji społeczno – gospodarczej dla województwa i kraju, takich jak: „Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2012 r.” – GUS, „Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim” – GUS, „Raport o sytuacji społeczno – gospodarczej w województwie zachodniopomorskim w 2012 r.” – GUS, „Kapitał ludzki w województwie zachodniopomorskim: aktualne działania, zagrożenia, potrzeby i kierunki rozwoju” – Instytut Badań Strukturalnych 2010, raport „Stan i prognoza rozwoju województwa zachodniopomorskiego” przygotowany na zlecenie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie, „Zmiany w strukturze grup podmiotów gospodarki narodowej w województwie zachodniopomorskim w 2012 r. – GUS, raport „Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim w 2011 r.” - GUS.

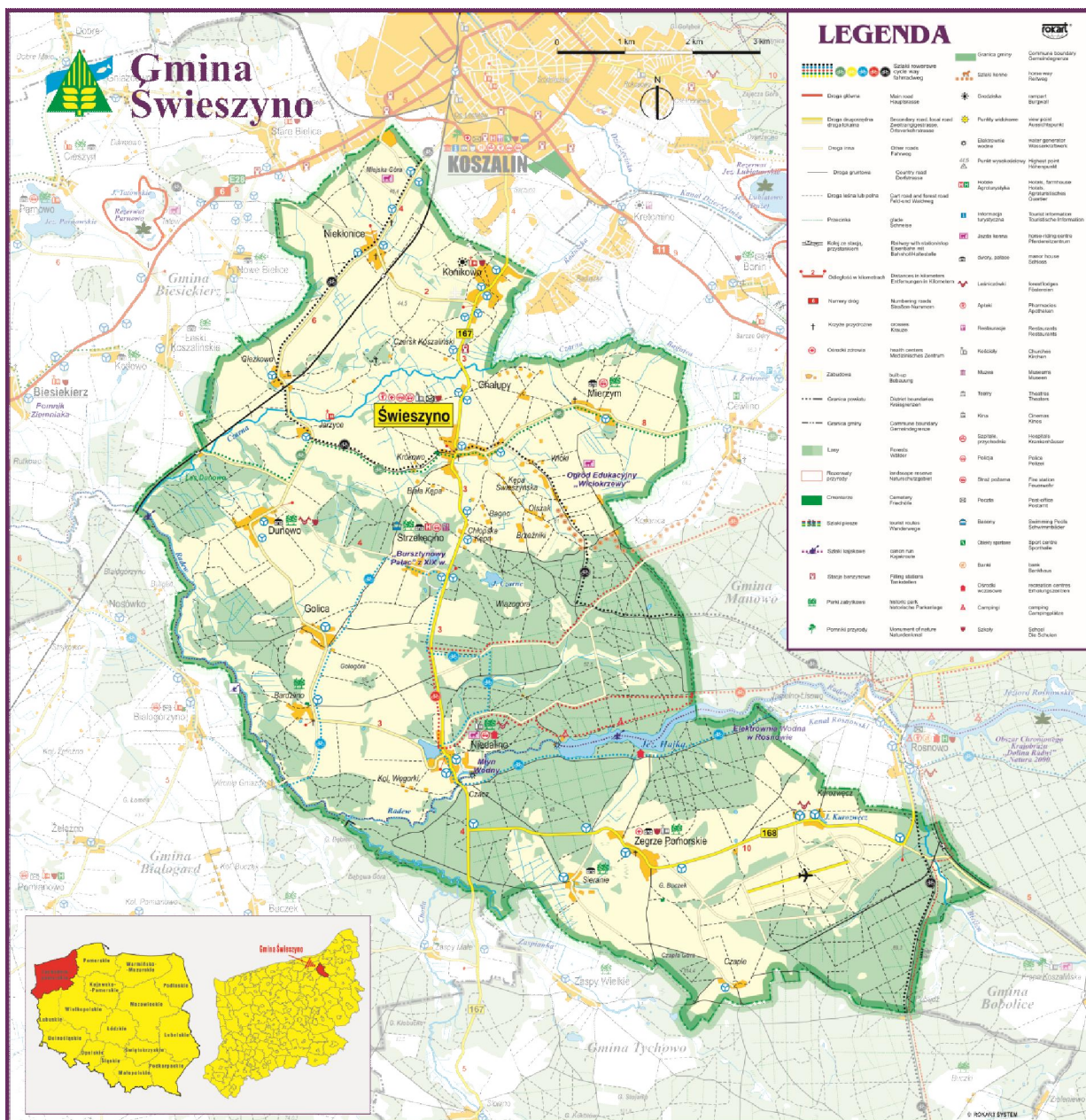
W kolejnej części dokumentu, na podstawie diagnozy społeczno – gospodarczej, powstała analiza SWOT gminy: silne strony (wewnętrzne), słabe strony (wewnętrzne), szanse (zewnętrzne) i zagrożenia (zewnętrzne). Analiza SWOT jest więc syntezą najważniejszych wniosków wynikających z raportu stanu obecnego gminy, która uwypukliła atuty i mocne strony, ale również pozwoliła wskazać główne problemy do rozwiązania. Analiza SWOT stanowiła fundament do wypracowania celów strategicznych i operacyjnych, tworzących swoisty „scenariusz” działań koniecznych do podjęcia z wykorzystaniem obszarów prorozwojowych, z dużym potencjałem, a także naturalnych zasobów pozostających w dyspozycji gminy. Plany rozwojowe gminy opierające się na czterech filarach - obszarach kluczowych, tj. infrastruktura techniczna, kapitał ludzki, gospodarka i środowisko zostały wyartykułowane w formie kierunków działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia zamierzonego celu. „Scenariusz” ten będzie jednak podlegał ewolucji wraz z postępującymi w sposób ciągły zmianami w środowisku zarówno wewnętrznym jak i zewnętrznym gminy, dlatego niezwykle ważny jest systematyczny monitoring i w razie potrzeby również ewaluacja strategii. W części końcowej dokumentu zaproponowano sposób monitoringu i ewaluacji oraz wskazano przykładowe, rekomendowane mierniki wykonania zadań. Dokument ten bowiem powinien zmieniać się razem z otoczeniem, podlegać aktualizacji i korekcie, żyć razem z ludźmi, ponieważ dla nich został stworzony.

II. Charakterystyka Gminy Świeszyno

2.1 Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Świeszyno położona jest w północno-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego, w powiecie koszalińskim, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Koszalin. Zajmuje powierzchnię 13 259 ha. Liczba sołectw – 10 (Dunowo, Giezkowo, Konikowo, Kurozwęcz, Mierzym, Niedalino, Niekłonice, Strzekęcino, Świeszyno i Zegrze Pomorskie), liczba miejscowości – 30. W bezpośrednim sąsiedztwie graniczy z gminami: Manowo, Biesiekierz, Tychowo, Białogard i Koszalin.

Teren gminy zajmują duże kompleksy leśne, bogate w zwierzynę łowną i runo leśne. Turystów przyciągają trzy piękne jeziora: Hajka, Czarne i Niedalino, ciekawy, zróżnicowany krajobraz oraz malowniczo wijąca się rzeka Radew - szlak wędrówny ryb łososiowatych.

Źródło: mapa: Rokart System – Koszalin.

2.2 Środowisko naturalne, obszary chronione

Gmina Świeszyno położona jest na Równinie Białogardzkiej, na wysoczyźnie moreny dennej. Teren gminy to obszar w dominującej części płaski z niewielkimi wzniesieniami. Struktura gruntów obszaru gminy przedstawia się następująco:

Grunty w granicach administracyjnych gminy [ha].

Ogółem	13 259 ha	100 %
Użytki rolne	7 026 ha	52,97 %
Lasy	4 731 ha	35,66 %
Grunty zabudowane i zurbanizowane	570 ha	4,30 %
Wody płynące, stojące i rowy	230 ha	1,71 %
Nieużytki	281 ha	2,19 %
Tereny różne	421 ha	3,17 %

Największą powierzchnię w strukturze obszaru gminy zajmują użytki rolne – 7 026 ha, co stanowi 52,97 % powierzchni ogólnej.

Lasy w Gminie Świeszyno należą do Nadleśnictwa Manowo, a także w części do Nadleśnictwa Tychowo obręb Poniki, zajmują 35,66 % powierzchni gminy. Lasy w zdecydowanej większości to siedliska o charakterze boru świeżego o drzewostanie sosnowym, nieliczne siedliska należą do siedlisk boru mieszanego występującego wzdłuż naturalnych cieków. W Leśnictwie Dunowo występuje las mieszany o przewadze sosny z domieszką brzozy, las o przewadze brzozy, a także bór bagienny. Na terenie lasów znajdują się liczne bagna śródlądowe, w szczególności w rejonie jeziora Czarne i w pobliskich mokradłach.

Wody płynące, stojące i rowy zajmują 1,71 % ogólnej powierzchni gminy. Przez teren gminy przebiega rzeka Radew i inne. W skład zasobów wodnych wchodzi również trzy jeziora: Czarne - śródlądowe o klasie czystości II, Niedalino w Niedalinie o klasie czystości III z zanieczyszczeniami rolniczymi oraz jezioro - staw w parku w Strzekęcinie o klasie czystości II.

Warunki klimatyczne na obszarze gminy są charakterystyczne dla strefy wybrzeża Bałtyku. Gmina leży w I strefie klimatycznej. Klimat w gminie kształtują masy powietrza napływające z Atlantyku. Średnia temperatura roczna wynosi 7,0 – 7,7°C, wilgotność powietrza 81%. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (18°C), najchłodniejszym styczeń i luty. Średnio w roku 18 dni zaliczanych jest do tzw. dni gorących.

Roczna suma opadów waha się w granicach 650 – 800 mm, przy średniej wielolecia wynoszącej nieco ponad 700 mm. Największa ilość opadów notowana jest w lipcu, a najmniejsza w lutym i marcu.

Na terenie gminy przeważają wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie. Wiosenne wiatry północne i północno-wschodnie niosą ze sobą pogodę dość suchą, natomiast letnie: zachodnie i północno - zachodnie, wilgotne i deszczowe masy powietrza polarno-morskiego. Teren cechuje się klimatem chłodnym, średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 7,4 °C.

Gmina Świeszyno obfituje w zasoby przyrodnicze. **Obszar chronionego krajobrazu Dolina Radwi** (Mostowo – Zegrze Pomorskie) o powierzchni 3 560 ha, w tym lasy 2 880 i 315 ha powierzchni wodnych stanowi 26,8% powierzchni ogólnej. Obszar ten chroniony jest na podstawie Uchwały Nr

XXXII/375/09 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2009 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego Nr 66, poz. 1804 z późn. zm.).

Do obszarów chronionych przyrodniczo zalicza się również specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwi, Chocieli i Chotli”. Teren ten zatwierdzony jako obszar mający znaczenie dla wspólnoty (OZW), zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18.11.2011 r., w sprawie przyjęcia piątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, zgodnie z art. 4 ust. 2 akapit trzeci dyrektywy 92/43/EWG notyfikowany jako dokument nr C (2011) 8278. Obszar doliny Radwi, Chotli i Chocieli obejmuje szereg ważnych i cennych siedlisk z Dyrektywy Siedliskowej - zidentyfikowano ich 24 rodzaje z załącznika I. Wiele z nich jest ważnym biotopem dla cennej fauny i flory. Łącznie występuje tu 15 gatunków z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę i podkreślenie zasługuje:

- największa koncentracja zjawisk źródliskowych na Pomorzu;
- strome wąwozy i jary oraz ogromne nisze źródliskowe z rzadkimi zbiorowiskami wapniolubnych mchów i wątrobowców oraz obecnością roślin naczyniowych o podgórskim charakterze;
- rozległe w dolinach rzecznych lasy łąkowe o charakterze źródliskowym ze storczykiem Fuchsa oraz udział łągów wierzbowych i zarośli wierzbowo-wiklinowych;
- jedyne w swoim rodzaju żyzne buczyny na trawertynach (martwicy wapiennej) ze storczykami leśnymi;
- unikalne torfowiska alkaliczne i torfowiska przejściowe z wieloma gatunkami ginącymi i zagrożonymi w skali Europy, Polski i Pomorza;
- unikalne torfowiska soligeniczne z największą populacją situ tępokwiatowego *Juncus subnodulosus* na Pomorzu;
- wyjątkowo dobrze zachowane łąki w pełnym spektrum zróżnicowania, w tym największe skupienie pełnika europejskiego *Trollius europaeus* na Pomorzu;
- jedyne na Pomorzu stanowisko górskiego gatunku łąkowego - przytulii wiosennej *Cruciata verna*;
- jedyne znane w Polsce stanowisko rzeźli *Callitriche brutia*;
- liczne i dobrze zachowane biotopy dla: orlika krzykliwego, błotniaka stawowego, kani rudej, sokoła wędrownego (obszar introdukcji tego gatunku!), bielika, puchacza, bociana białego, bociana czarnego, derkacza, dzięcioła czarnego, zimorodka i żurawia oraz dla wydry i kumaka nizinnego;
- tarliska ryb łososiowatych oraz liczna populacja głowacza białołętowego;
- cenne obszary dla zimowania ptaków wodno-błotnych (zbiorniki zaporowy Rosnowo i Hajka oraz jezioro Kwiecko) oraz ważne na Pomorzu miejsce łąkowe dla czernicy *Aythya fuligula* nad jeziorem Kwiecko.

Dolina Radwi i jej dopływy to również interesujący obszar pod względem krajobrazowym, geomorfologicznym i kulturowym, a także ważny naturalny korytarz ekologiczny o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

Część terenu gminy należy do specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Wiązogóra”, kod obszaru - PLH320066. Specjalny obszar ochrony siedlisk pn. „Wiązogóra” zatwierdzony został jako obszar mający znaczenie dla wspólnoty (OZW), zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej z dnia 18.11.2011 r., w sprawie przyjęcia piątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny, zgodnie z art. 4 ust. 2 akapit trzeci dyrektywy 92/43/EWG notyfikowany jako dokument nr C (2011) 8278. „Wiązogóra” położona jest w sąsiedztwie miejscowości Strzekęcino, Niedalino, Świeszyno. Cały obszar

chronionego krajobrazu zajmuje powierzchnię prawie 490 ha. Na jego terenie znajduje się 12 kompleksów roślinności, które obejmują torfowiska przejściowe, wysokie, brzeziny bagienne oraz jeziora dystroficzne. W większości, krajobraz między mokradłami pokrywają suboceaniczne bory sosnowe. Występuje tu bogaty zestaw torfowiskowych gatunków roślin naczyniowych, w tym wiele gatunków chronionych oraz zagrożonych w skali krajowej lub regionalnej. W skali lokalnej znajduje się tu najbogatszy zespół awifauny. „Wiązogóra” to także najważniejszy obszar lęgowy płazów. Przez lasy położone w południowej części prowadzą szlaki turystyczne (2 po obu brzegach rzeki Radew). W okolicy znajduje się wiele cennych obiektów zabytkowych.

Na terenie gminy występują pomniki przyrody ożywionej znajdujące się w wykazie Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego.

Prawnie chronione pomniki przyrody ożywionej na terenie Gminy Świeszyno:

- a) dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 640 cm, wys. 27 m, w miejscowości Jarzyce (po lewej stronie drogi Giezkowo - Dunowo),
- b) grupa drzew: lipa drobnolistna (*Tilia cordata*) obw. 282 cm, wys. 25 m, 9 jesionów wyniosłych (*Fraxinus excelsior*) obw. 150-300 cm, wys. 25 m., 4 klony zwyczajne (*Acer platanoides*) obw. 150-240 cm, wys. 25m. Lokalizacja: miejscowość Jarzyce, cmentarz ewangelicki przy kościele,
- c) dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 320 cm, wys. 25 m. Lokalizacja: miejscowość Dunowo, cmentarz ewangelicki,
- d) grupa drzew: dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 365 cm, wys. 25 m., jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*) obw. 347 cm, wys. 30 m, klon zwyczajny (*Acer platanoides*) obw. 340, wys. 25 m. Lokalizacja: miejscowość Dunowo, na terenie parku,
- e) dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 238 cm, wys. 25 m. Lokalizacja: miejscowość Zegrze Pomorskie, cmentarz ewangelicki.

Pomniki przyrody uchwalone Uchwałą Nr V/32/03 z dnia 6 marca 2003 r. Rady Gminy Świeszyno, (Dz. U. Woj. Zach. Nr 28, poz. 414):

- a) lipa drobnolistna (*Tilia mordata*) obw. 314 cm, wys. 21 m w miejscowości Świeszyno, były cmentarz ewangelicki,
- b) lipa drobnolistna (*Tilia mordata*) obw. 360 cm, wys. 21 m w miejscowości Świeszyno, były cmentarz ewangelicki,
- c) dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 552 cm, wys. 20 m, miejscowość Zegrze Pomorskie przy posesji 18,
- d) dąb szypułkowy (*Quercus robur*) obw. 405 cm, wys. 20 m, miejscowość Świeszyno przy posesji 13.

Miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt gatunków chronionych w Gminie Świeszyno:

- a) okolice jeziora Czarne - łabędź niemy, łyska,
- b) teren bagien śródlęśnych i cieków – żuraw, bóbr, bocian biały,
- c) północny skraj lasu – pustułka,
- d) ciek wodny na terenie gminy– wydra i bóbr, wędrowny łoś, ptaki leśne – dzięcioł duży, kukułka, kos, zimorodek,
- e) nad jeziorem Hajka – zimorodek, łabędź niemy, perkoz, łyska, kurka wodna,
- f) w rozwidleniu rzeki Czarnej i Radwi – wydra,
- g) w ciągu ekologicznym rzeki Radew ptaki: wilga, zięba, zimorodek, słowik rdzawy, rudzik, sowa uszata, kukułka, kos, dzięcioł duży, puszczyk,
- h) w rzece Radew – pstrąg, troć, łoś,
- i) na terenach pojedynczych miejscowości – gniazda bociana białego.

2.3 Walory historyczno - kulturowe

Nazwa wsi Świeszyno pojawiła się po raz pierwszy w dokumentach w 1300 r. jako Suessyn. Zachował się tu XIX-wieczny neogotycki kościół pw. Narodzenia NMP. Najbardziej znaną miejscowością gminy jest Strzekęcino. Pierwsza wzmianka o tej wsi pochodzi z 1278r. Strzekęcino przez wieki stanowiło jeden z głównych folwarków majątku w Dunowie należącego do junkierskiego rodu von Kamecke. Rodzina ta w latach 1899-1901 wzniosła w Strzekęcinie okazały eklektyczny pałac, dziś zwany „Bursztynowym Pałacem”. Aristokratyczna rodzina słynęła także z hodowli ziemniaków. Po roku 1945 utworzono tu Stację Hodowli Roślin, która przejęła „kameckowskie” tradycje.

Jedną z większych wsi w gminie jest Niedalino, położone nad Radwią. Wzmiankowano o nim już w roku 1227. Rozwój osady nastąpił na początku XX wieku - wówczas wybudowano nad Radwią potężny młyn zbożowy oraz malowniczo położoną elektrownię wodną Hajka (1911/1912).

Najstarszy dokument potwierdzający istnienie Konikowa pochodzi z 1340 roku. W średniowieczu zbudowano tu gotycki kościół pw. Serca Pana Jezusa (XIV).

Wzmianka o wsi Jarzyce datowana jest na XIII wiek. Z przełomu XV i XVI wieku pochodzi znajdujący się we wsi czynny, odnowiony gotycki kościół pw. MB Królowej Korony Polskiej.

Miejsca kultu religijnego:

1. Kościół pw. Narodzenia Najświętszej Marii Panny w Świeszynie,
2. Kościół filialny pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Konikowie,
3. Kościół filialny pw. Matki Boskiej Królowej Korony Polskiej w Jarzycach,
4. Kościół pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Zegrzu Pomorskim,
5. Kościół filialny pw. Matki Boskiej Częstochowskiej w Niedalinie,
6. Punkt odprawiania Mszy św. w Strzekęcinie.

Cmentarze:

Na terenie gminy funkcjonuje jeden czynny cmentarz wyznaniowy w Świeszynie. Nieczynne cmentarze znajdują się w miejscowościach: Konikowo, Jarzyce, Zegrze Pomorskie, Niedalino, Dunowo, Strzekęcino, Sieranie, Bardzino, Golica.

Tabela nr 1. Obiekty w rejestrze zabytków na terenie Gminy Świeszyno, źródło studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno.

Miejscowość	Obiekt	Nr	Data	Nr decyzji
	linia kolei wąskotorowej Koszalin-Świelin		2000-07-27	DZ-4200/23/O/2000
Bardzolino	park dworski	933	1977-02-02	KI.IV-5340/6/77
Dunowo	park pałacowy	934	1977-02-02	KI.IV-5340/7/77
Dunowo	pałac	934	1977-02-02	KI.IV-5340/7/77
Giezkowo	park dworski	935	1977-02-02	KI.IV-5340/8/77
Konikowo	kościół NSPJ	390	1964-04-14	KI.IV-Oa/24/64
Konikowo	otoczenie kościoła - dawny cmentarz	390	1964-04-14	KI.IV-Oa/24/64
Mierzym	park dworski	1133	1980-10-11	KI.IV-5340/46/80
Niedalino	park pałacowy z przylegającym jeziorem	936	1977-02-02	KI.IV-5340/9/77
Sieranie	park wiejski z alejami dojazdowymi	1091	1980-06-06	KI.IV-5340/4/80
Strzekęcino	pałac	1086	1979-02-20	KI.IV.5340/23/79
Strzekęcino	park dworski	242	1960-02-16	
Strzekęcino	założenie pałacowo-parkowe, folwark	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	park - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	hydrofornia - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	budynek adm. nr 11 - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	spichlerz - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	stodoła - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	lodownia nr 21 - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Strzekęcino	wieża ciśnieniowa nr 20 - założenie pałacowo parkowe	1244	1994-12-20	PSOZ-5340/9/94
Świeszyno	otoczenie kościoła - cmentarz przykościelny		2009-10-09	DZ-4140/10/KB/K/2009
Świeszyno	kościół Narodzenia NMP /otoczenie/		2009-10-09	DZ-4140/10/KB/K/2009
Zegrze Pomorskie	park wiejski z alejami dojazdowymi	1092	1980-06-06	KI.IV-5340/5/80

Tabela nr 2. Obiekty w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków na terenie Gminy Świeszyno, źródło UG Świeszyno.

Miejscowość	Adres	Obiekt	Nazwa własna
Bardzolino	na południe od parku dworskiego	część leśna parku	-
Bardzolino	Bardzolino 16	zespół folwarczny	-
Bardzolino	-	cmentarz	poewangelicki
Czaple	Czaple 5	zespół folwarczny	-
Dunowo	-	cmentarz	poewangelicki
Dunowo	Dunowo 1	zespół folwarczny	-
Dunowo	Dunowo 38, 39	zagrody pracowników kolei (dom, budynek gospodarczy)	-
Dunowo	16-16a	dawna karczma	-
Dunowo	-	przystanek kolejowy	„Dunowo”
Dunowo	-	gorzelnia folwarczna	-
Dunowo	-	budynek wagi (folwark)	-
Dunowo	-	spichlerz folwarczny	-
Giezkowo	-	zespół folwarczny	-
Giezkowo	-	Dwór	-
Giezkowo	-	pn.-wsch. część założenia pałacowo- folwarcznego	-
Golica	nr 10	dom	Gasthaus
Golica	-	cmentarz	poewangelicki
Golica	-	zespół folwarczny	-
Golica	-	cmentarz	poewangelicki
Jarzyce	-	kościół filialny	pw. MB Królowej Polski
Jarzyce	Jarzyce 4	zespół folwarczny	-
Konikowo	-	układ ruralistyczny w granicach wyznaczonych	-
Konikowo	Konikowo 35	mleczarnia	-
Konikowo	Konikowo 67	zagroda nr 67 (dom, stodoła)	-

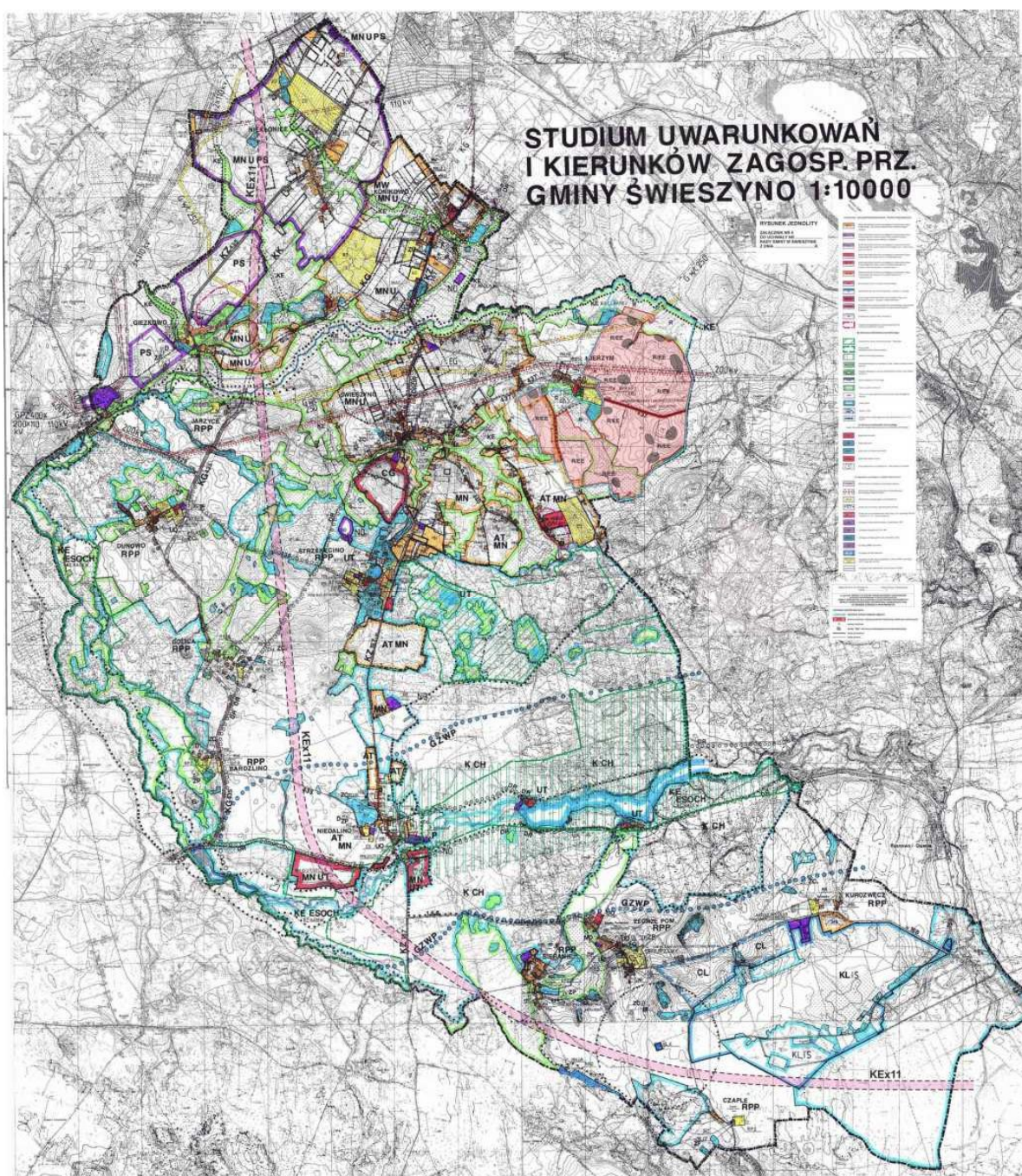
2.4 Zagospodarowanie przestrzenne

Planowanie przestrzenne jest narzędziem służącym do racjonalnego i zrównoważonego przekształcania przestrzeni. Według badania przeprowadzonego dla Departamentu Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w końcu 2011 r., podobnie jak w latach poprzednich, niemal wszystkie gminy w Polsce posiadały obowiązujące studia gminne. Jedynie w 12 samorządach (głównie w gminach wiejskich) brakowało tego dokumentu, a w 21 studium było w trakcie sporządzania. Opracowanie planów zagospodarowania przestrzennego jest przedsięwzięciem bardzo kosztownym, dlatego tworzy się miejscowe plany zagospodarowania dla obszarów o szczególnie ważnym znaczeniu w gminie. Gmina Świeszyno nie odbiega w tej tendencji od pozostałych gmin w Polsce.

Obszar Gminy Świeszyno objęty jest następującymi dokumentami planistycznymi:

1. Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony Uchwałą nr XXII/118/96 Rady Gminy Świeszyno z dnia 10 października 1996 r.

2. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zatwierdzony Uchwałą nr XXX/169/97 Rady Gminy Świeszyno z dnia 23 lipca 1997 r.
3. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno, Uchwałą nr XXX/253/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 7 maja 2013 r.
4. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno pod lokalizację zespołu elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną w obrębie ewidencyjnym Mierzym, wprowadzony przez Radę Gminy Świeszyno uchwałą Nr XXV/208/12 w dn. 28 grudnia 2012 r.
5. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno pod lokalizację cmentarza komunalnego wraz ze związaną z nim strefą ochronną oraz infrastrukturą techniczną i komunikacyjną w obrębie ewidencyjnym Świeszyno 4, Uchwałą nr XXXI/261/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 23 maja 2013 r.
6. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno pod budownictwo mieszkaniowe niskiej intensywności na działkach Nr 1/67 i 418/3 w obrębie ewidencyjnym Niedalino 5, Uchwałą nr XXXI/ 260/13 Rady Gminy Świeszyno z dnia 23 maja 2013 r.

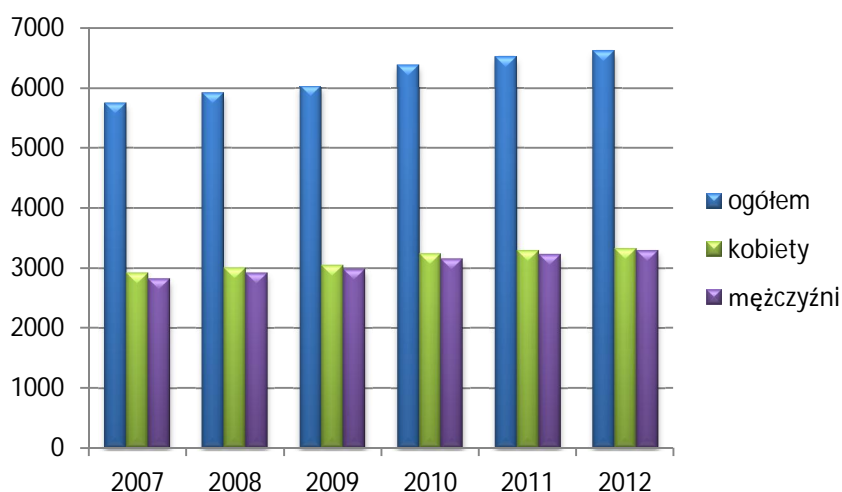

III. Sfera społeczna

3.1 Demografia

Liczba ludności w Gminie Świeszyno, wg stanu na 31 grudnia 2012 r. wynosiła 6614 osób, co stanowiło 10,05 % powiatu, 0,38 % województwa. Gmina Świeszyno wbrew ogólnopolskiej statystyce prezentuje pozytywne, wzrostowe wskaźniki demograficzne. W analizowanym okresie od 2007 r. do 2012 r. przyrost liczby mieszkańców wyniósł 871 osób. Zmiany liczby ludności w badanym okresie prezentuje Wykres nr 1.

Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Obszar gminy jest słabo zaludniony – na 1 km² przypada 50 osób, w województwie przypada 75 osób na 1 km², w Polsce natomiast – 123. Od roku 2007 współczynnik ten systematycznie rośnie.

Struktura ludności według płci w gminie od kilku lat nie ulega większym zmianom. W populacji mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety (50,86% populacji w roku 2007, 50,29 % populacji w roku 2012). Przewaga kobiet w populacji w ostatnich latach uległa obniżeniu. Współczynnik feminizacji dla gminy wynosił 101 kobiet na 100 mężczyzn w 2012 r., w ujęciu województwa współczynnik ten przyjął w tym okresie wartość 105. Strukturę ludności w sytuacji demograficznej gminy przedstawia Tabela nr 3. Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. W gminie następuje stały wzrost liczby mieszkańców.

Tabela 3. Ludność i ruch naturalny w Gminie Świeszyno w latach 2007 - 2012.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ludność faktycznie zamieszkała							
ogółem	osoba	5743	5914	6028	6386	6518	6614
kobiety	osoba	2921	2999	3046	3234	3292	3326
mężczyźni	osoba	2822	2915	2982	3152	3226	3288
Ludność według grup wieku:							
0-4 lat	osoba	278	309	325	384	385	374
5-9 lat	osoba	335	342	347	349	357	341
10-14 lat	osoba	417	410	400	378	396	412
15-19 lat	osoba	453	457	456	477	472	478
20-24 lat	osoba	574	572	532	518	501	488
25-29 lat	osoba	458	521	542	569	557	552
30-34 lat	osoba	411	398	438	501	520	530
35-39 lat	osoba	346	380	412	476	514	547
40-44 lat	osoba	382	375	364	405	428	434
45-49 lat	osoba	489	465	421	427	413	420
50-54 lat	osoba	504	518	543	553	545	520
55-59 lat	osoba	355	391	431	481	504	546
60-64 lat	osoba	194	220	250	292	347	369
65-69 lat	osoba	163	176	166	159	161	189
70 lat i więcej	osoba	384	380	401	417	418	414
Ludność na 1 km ² (gęstość zaludnienia)	osoba	43	45	45	48	49	50
Ludność w wieku:							
przedprodukcyjnym	osoba	1302	1315	1328	1411	1415	1395
produkcyjnym	osoba	3783	3924	3997	4246	4356	4446
poprodukcyjnym	osoba	658	675	703	729	747	773
W % ogółem ludność w wieku:							
przedprodukcyjnym	%	22,7	22,2	22,0	22,1	21,7	21,1
produkcyjnym	%	65,9	66,4	66,3	66,5	66,8	67,2
poprodukcyjnym	%	11,5	11,4	11,7	11,4	11,5	11,7
Wskaźniki obciążenia demograficznego:							
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	51,8	50,7	50,8	50,4	49,6	48,8
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	50,5	51,3	52,9	51,7	52,8	55,4
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	17,4	17,2	17,6	17,2	17,1	17,4
Kobiety na 100 mężczyzn	osoba	104	103	102	103	102	101
Na 1000 ludności:							
zgony	-	10,0	8,2	8,0	10,0	7,5	7,3
przyrost naturalny	-	0,4	6,0	5,5	1,9	3,0	-
urodzenia żywe	-	10,4	14,2	13,5	11,9	10,4	-
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-	4,9	6,0	6,0	5,2	4,4	-
Saldo migracji na pobyt stały:							
saldo migracji gminnych wewnętrznych	osoba	118	126	8,0	157	109	-
saldo migracji zagranicznych	osoba	-6	4	5,5	2	4	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

Tabela nr 4. Rozmieszczenie ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania w Gminie Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Sołectwo	Miejscowość	2008	2009	2010	2011	2012
Świeszyno	Bagno	55	52	55	55	55
	Biała Kępa	9	9	9	9	9
	Brzeźniki	11	12	10	10	10
	Chałupy	251	276	277	287	301
	Chłopska Kępa	123	147	148	157	170
	Krokowo	42	41	42	43	41
	Olszak	25	25	26	26	26
	Świeszyno	635	660	673	667	674
	Kępa Świeszyńska	63	75	76	85	86
	Włoki	173	185	183	187	191
Mierzym	Mierzym	244	242	239	241	232
Niedalino	Niedalino	496	505	506	508	520
	Bardzolino	134	138	134	137	136
	Czacz	43	48	56	56	60
	Golica	111	116	112	112	108
	Węgorki	29	29	29	29	29
	Wiązogóra	0	0	0	0	0
Strzekęcino	Strzekęcino	591	579	553	552	548
Niekłonice	Niekłonice	586	653	683	722	755
Kurozwęcz	Kurozwęcz	136	130	130	131	122
Zegrze Pomorskie	Zegrze Pomorskie	420	427	421	416	412
	Zegrzyn	17	20	21	20	20
	Czaple	54	57	56	57	52
	Sieranie	159	161	157	152	147
Giezkowo	Giezkowo	247	258	256	252	253
Dunowo	Dunowo	392	407	400	397	397
	Jarzyce	52	56	52	52	55
	Kłokęcin	16	16	16	13	13
Konikowo	Konikowo	928	974	995	1075	1131
	Czersk Koszaliński	11	11	9	8	9

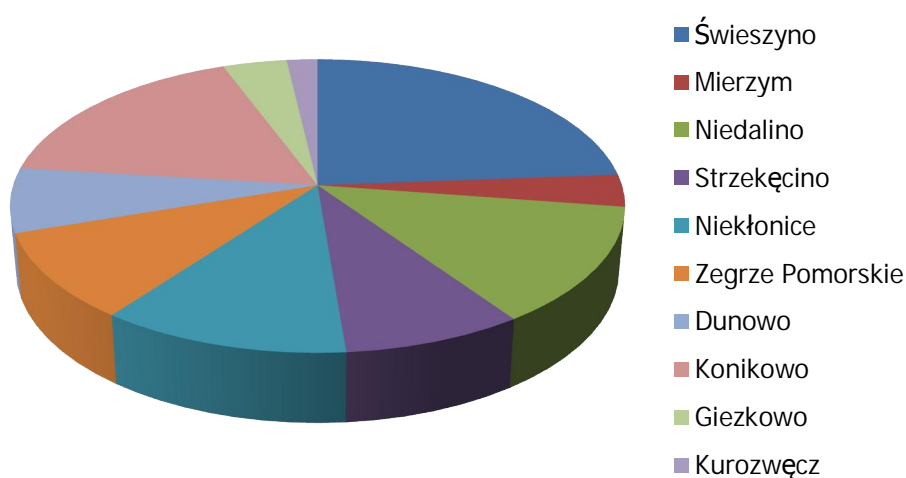
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świeszyno.

Tabela nr 4 przedstawia rozmieszczenie ludności na terenie Gminy Świeszyno na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Największe pod względem liczby mieszkańców są miejscowości: Konikowo (1131), Niekłonice (755) i Świeszyno (674). W diagnozowanym przedziale należy zauważyć, iż miejscowości Bagno, Brzeźniki, Krokowo, Olszak w sołectwie Świeszyno są stabilne pod względem zamieszkania. Znaczny przyrost liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się w miejscowości Konikowo – 203 osoby, Niekłonice – 169, Chałupy – 50 osób, Chłopska Kępa – 47 osób. Powyższe miejscowości są w dużej mierze obiektem zainteresowania osób na co dzień pracujących w Koszalinie,

ale szukających miejsca zamieszkania z dala od miejskiej aglomeracji. W samym Świeszynie liczba mieszkańców zwiększyła się o 39 osób. W Niedalino zanotowano przyrost 24 mieszkańców. Należy zwrócić szczególną uwagę na dostosowanie niezbędnej infrastruktury w miejscowościach o znacznym przyroście liczby mieszkańców. Z uwagi na to, iż jest to czynnik prorozwojowy całej gminy oraz determinuje poprawę sytuacji społeczno – gospodarczej w ujęciu wieloaspektowym.

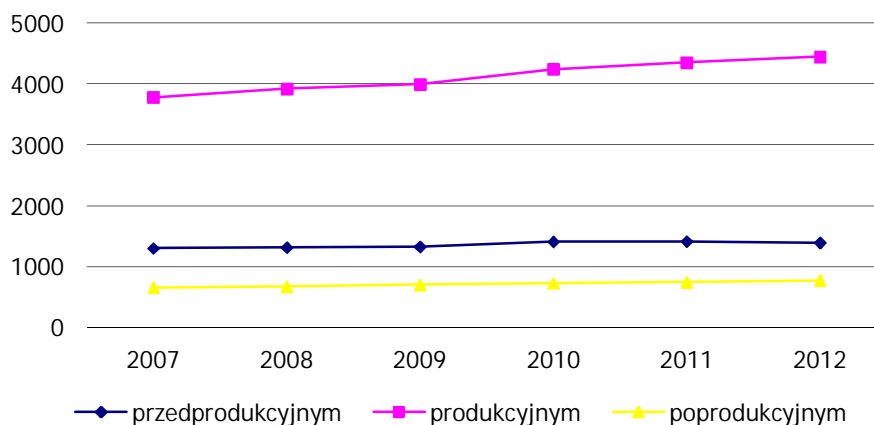
Całkiem wyludnioną miejscowością jest Wiązogóra. Na uwagę zasługują również miejscowości, w których liczba mieszkańców systematycznie ulega zmniejszeniu. Są to miejscowości Mierzym, Strzekęcino (na przestrzeni pięciu lat ubyło tu 43 mieszkańców), Kurozwęcz, Zegrze Pomorskie, Sieranie. Aktualne rozmieszczenie ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania wg sołectw w ostatnim roku badawczym przedstawiono za pomocą Wykresu nr 2.

Wykres nr 2. Rozmieszczenie ludności na terenie Gminy Świeszyno w roku 2012 wg sołectw.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Świeszyno.

Wykres nr 3. Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2007 – 2012.

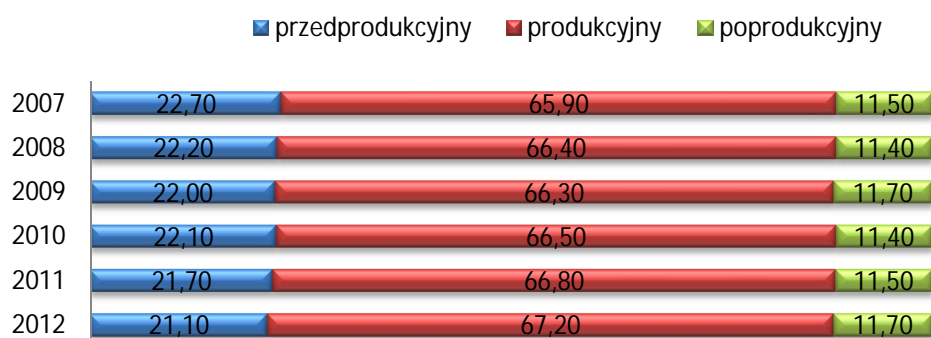
Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Struktura wiekowa ludności została zaprezentowana za pomocą Wykresu nr 3 według kryterium tzw. ekonomicznych grup wieku, tj. ludności w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), produkcyjnym (kobiety, 18-59 lat, mężczyźni 18-64) i poprodukcyjnym (kobiety - 60 i więcej, mężczyźni – 65 lat i więcej).

W przekroju województwa wymienione grupy wiekowe stanowią odpowiednio 17,91%, 64,97% i 17,12% ogółu ludności. Struktura ludności wg omawianego kryterium nie odbiega znacząco od statystyk dla województwa, ale posiada korzystniejszy rozkład. Grupa ludności w wieku produkcyjnym jest w stosunku procentowym większa od statystyk w województwie o 2,23 punkty procentowe. Grupa ludności w wieku przedprodukcyjnym jest w przekroju społeczeństwa lokalnego wyższa o 3,19 punkty procentowe oraz w grupie wieku poprodukcyjnym niższa o 5,42 punkty procentowe od struktury ludności dla całego województwa.

Liczba ludności w wieku produkcyjnym na terenie gminy nieznacznie rośnie na przestrzeni lat 2007 – 2012 i ma największy udział w strukturze ludności gminy. W roku 2012 ludność w tym wieku stanowiła 67,20% w ogólnej liczbie mieszkańców i była to wartość najwyższa w analizowanym okresie. Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym stanowi drugą co do wielkości grupę, największą wartość obserwuje się w roku 2007 (22,70%), natomiast najmniejszą w ostatnim analizowanym roku – 21,10%. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł w roku 2012 11,70 % oraz na przestrzeni lat 2007 – 2012 utrzymuje podobną wartość.

Wykres nr 4. Struktura wieku ludności w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDR GUS.

Wzajemne relacje między poszczególnymi grupami ludności według wieku opisuje wskaźnik obciążenia demograficznego, który stanowi stosunek liczby mieszkańców w wieku pozaprodukcyjnym do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w roku 2012 stanowiła 48,8 osób. Oznacza to, iż na 2 osoby w wieku produkcyjnym przypada mniej niż 1 osoba w wieku nieprodukcyjnym - młodsze albo starsza. Analizując dane statystyczne w ramach tego kryterium zauważalnym jest fakt, iż liczba ludności w gminie w wieku pozaprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym przyjmuje tendencje spadkową, co ocenia się jako wartość pozytywną.

Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym na przestrzeni lat 2007 – 2011 zawiera się w granicach 17,1 do 17,4. Wskaźnik ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przyjął najwyższą wartość w roku 2012 – 55,4 osób.

Liczba urodzeń w gminie jest wyższa niż zgonów. W roku 2011 zarejestrowano 10,4 urodzenia żywe na 1000 mieszkańców i jest to wartość najniższa w badanym okresie. Wskaźnik ten na przestrzeni lat 2007 - 2011 oscyluje w granicach 10,4 (2007 r. i 2011 r.) – 14,2 (2008 r.). W roku 2011 zarejestrowano 7,5 zgonów na 1000 mieszkańców i była to wartość podobnie jak w przypadku

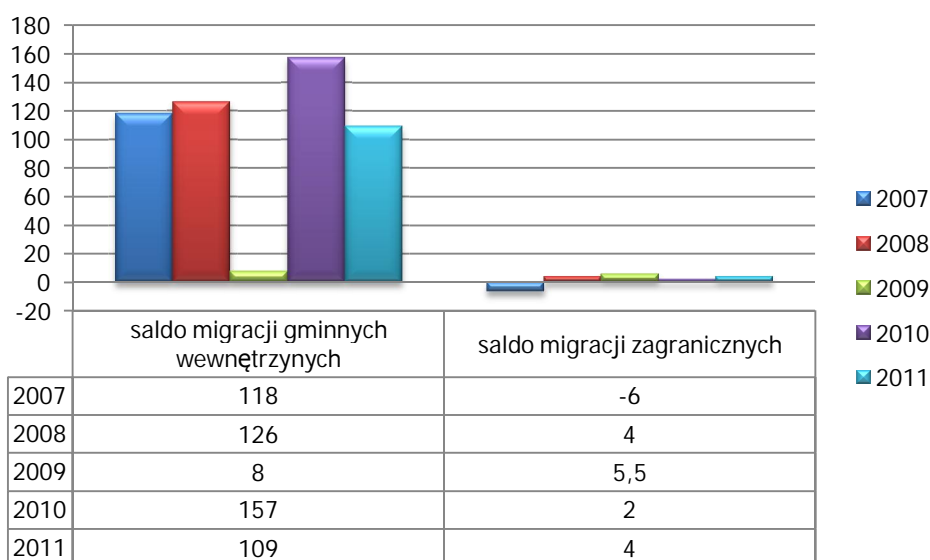
urodzeń również najniższa. Wskaźnik ten na przestrzeni lat 2007 – 2011 oscyluje w granicach 7,5 – 10 (2007, 2010 r.) zgonów na 1000 mieszkańców.

Liczba małżeństw zawartych w roku 2011 wyniosła 4,4 na 1000 mieszkańców i była najniższa w badanym okresie. W pozostałych latach liczba zawartych małżeństw wahała się w granicach od 4,4 do 6,0 (2008 i 2009 r.) na 1000 mieszkańców. Liczba zawartych małżeństw w roku 2011 w województwie zachodniopomorskim wyniosła 5 na 1000 ludności.

Wg aktualnego raportu o sytuacji społeczno – gospodarczej Głównego Urzędu Statystycznego w województwie zachodniopomorskim w 2012 r. zanotowano ujemny przyrost naturalny. W całym badanym okresie 2007-2011 r. Gmina Świeszyno charakteryzowała się dodatnim poziomem przyrostu naturalnego na 1000 ludności, co oznacza, że liczba urodzeń żywych przewyższała liczbę zgonów. Współczynnik przyrostu naturalnego w gminie w roku 2007 wynosił 0,4 na 1000 mieszkańców, w roku 2011 wynosił 3 na 1000 mieszkańców. Współczynnik przyrostu naturalnego przyjął najwyższą wartość w roku 2008 - 6,0.

Ważnym elementem zmian demograficznych w społeczeństwie są migracje, które oprócz przyrostu naturalnego są czynnikiem kształtującym stan społeczeństwa. Migracje ludności to przemieszczenia ludności związane ze zmianą miejsca zamieszkania (pobytu stałego lub czasowego) połączone z przekroczeniem granicy jednostki administracyjnej podziału terytorialnego kraju (migracje wewnętrzne) lub granicy państwa (migracje zagraniczne). Na Wykresie nr 5 przedstawiono saldo migracji gminnych wewnętrznych oraz zagranicznych w przekroju lat 2007 – 2011.

Wykres nr 5. Saldo migracji gminnych wewnętrznych i saldo migracji zagranicznych w latach 2007 - 2011.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Saldo migracji gminnych wewnętrznych na pobyt stały jest to różnica między napływem (imigracja) a odpływem (emigracja) ludności. W trakcie analizowanego przedziału czasu saldo migracji wewnętrznych było dodatnie. W roku 2007 wynosiło 118 osób, w roku 2011 wynosiło 109 osób. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały przekroczyła liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego w tym czasie. Najwyższe saldo migracji gminnych wewnętrznych obserwuje się w roku 2010 (157), natomiast najniższe w roku poprzednim (8).

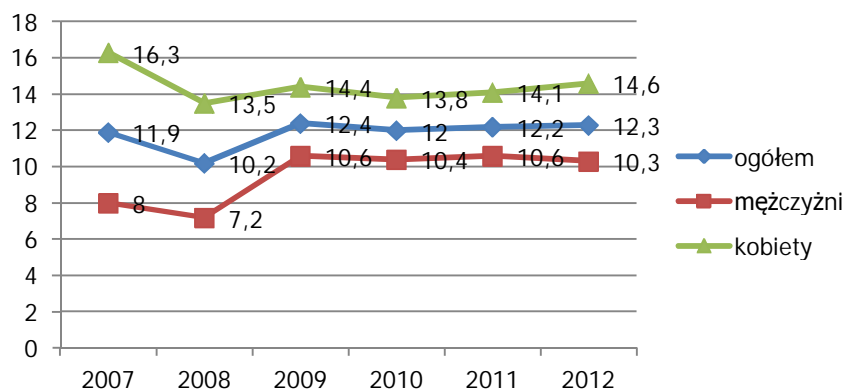
Dokładne dane na temat migracji zagranicznych są niemożliwe do określenia ze względu na dużą skalę ruchu nienotowanego. W ujęciu statystyk województwa zachodniopomorskiego od 2009 r. liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie przekroczyła liczbę tych, którzy wymeldowali się z pobytu stałego w związku z wyjazdem poza granice kraju. Saldo migracji zagranicznych w województwie zachodniopomorskim w 2012 r. wyniosło 206 osób. Na poziomie gminy saldo migracji zagranicznych tylko w roku 2007 było ujemne i wynosiło - 6 osób, co oznacza że w tym roku emigracja przeważała nad imigracją. W pozostałym okresie saldo migracji zagranicznych przyjmuje wartości dodatnie. Najwyższe saldo migracji zagranicznych obserwuje się w roku 2009 – 5,5, natomiast w ostatnim analizowanym roku saldo migracji zagranicznych ukształtowało się na poziomie 4. Odnosząc się do migracji zagranicznych należy stwierdzić, iż na terenie gminy obserwuje się niewielką liczbę wyjazdów mieszkańców za granicę na pobyt stały i nie ma ona większego wpływu na zmiany liczby ludności.

Wg ostatniej długoterminowej prognozy liczby ludności do 2035 roku opublikowanej przez Główny Urząd Statystyczny liczba mieszkańców woj. zachodniopomorskiego zmniejszy się o 112 tysięcy, tj. 6,67 %. Prognoza liczby mieszkańców dla powiatu koszalińskiego jest optymistyczna, ponieważ przewiduje, iż w roku 2035 liczba mieszkańców wyniesie 66 657, co stanowi przyrost w stosunku do roku 2011 o 1,2%. Ubytki liczby ludności na terenie kraju, wg wspomnianej prognozy będą miały różny przebieg. Przebieg zmian stanu i dynamiki ludności na obszarach miejskich i wiejskich będzie wynikał w dużej mierze ze zróżnicowania zachowań demograficznych mieszkańców miast i wsi. Obserwowane od kilku lat przemieszczenia ludności z miast na obszary podmiejskie są dodatkowym czynnikiem, który będzie miał wpływ na przebieg procesów demograficznych w miastach i na wsi. Wg prognozy GUS do roku 2015 liczba mieszkańców na terenach wiejskich będzie rosła, po czym przez kilkanaście następnych lat przewiduje się niewielki spadek.

3.2 Rynek pracy i bezrobocie

W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego wyniosła 112,5 tys. osób i była wyższa od zanotowanej w 2011 r. (o 3,6 tys. osób, tj. o 3,3%), ale niższa niż w 2005 r. (o 56,3 tys. osób, tj. o 33,3%). Na koniec 2012 r. w Polsce liczba bezrobotnych była o 7,8% wyższa niż w 2011 r. Brak obowiązku publikowania danych dotyczących stopy bezrobocia na poziomie gmin skutkuje utrudnionym, a w niektórych przypadkach niemożliwym do nich dostępem. Za wskaźnik zastępczy można uznać odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym.

Wykres nr 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDR GUS.

Na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym ogółem w roku 2012 wynosił 12,3%, dla powiatu koszalińskiego – 12,6%. Udział osób bezrobotnych zarejestrowanych ogółem w Gminie Świeszyno w liczbie ludności w wieku produkcyjnym przyjął najniższą wartość w roku 2008 – 10,2%. Najwyższą wartość osiągnął w roku 2009 - 12,4%, a w kolejnych latach ustabilizował się i oscylował w przedziale 12,0 – 12,4%.

Analizując ten wskaźnik w rozróżnieniu na płeć osób bezrobotnych nasuwa się wniosek, że bezrobocie na terenie gminy dotyczy w dużo większym stopniu kobiet. Jest to zjawisko występujące w całym powiecie, jak również w województwie. Udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł w roku 2012 - 14,6 %, w powiecie koszalińskim – 15,0%. Udział kobiet pozostających bez pracy w liczbie osób w wieku produkcyjnym przyjął najwyższą wartość w roku 2007 – 16,3%.

Tabela nr 5. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2007 – 2012.

Rok	Osoby bezrobotne zarejestrowane		Osoby zarejestrowane z prawem do zasiłku		Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym [%]		
	ogółem	kobiety	ogółem	kobiety	ogółem	mężczyźni	kobiety
2007	452	294	97	56	11,9	8,0	16,3
2008	399	230	78	50	10,2	7,2	13,5
2009	495	272	146	77	12,4	10,6	14,4
2010	510	279	152	75	12,0	10,4	13,8
2011	532	290	153	83	12,2	10,6	14,1
2012	548	308	151	74	12,3	10,3	14,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie.

Wnioski wynikające z powyższej analizy i główne trendy mają zastosowanie również do bezrobocia rejestrowanego w ujęciu ogólnym. W roku 2012 na terenie gminy było 548 osób zarejestrowanych jako osoby bezrobotne, z czego tylko 27,6% posiadało prawo do zasiłku. W ogólnej liczbie zarejestrowanych osób bezrobotnych 56,2 % (308 osób) stanowiły kobiety.

Wg danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie i Główny Urząd Statystyczny od roku 2007 liczba osób bezrobotnych na terenie gminy rośnie, w korelacji 2012/2007 przybyło 96 osób bez pracy, co stanowi 17,5% wzrostu.

Tabela 6. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na wiek w latach 2007 - 2012.

Rok	Liczba bezrobotnych ogółem						Liczba bezrobotnych kobiet					
	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-59 lat	60-64 lat	18-24 lat	25-34 lat	35-44 lat	45-54 lat	55-59 lat	60-64 lat
2007	77	118	100	119	31	7	51	86	71	75	11	-
2008	81	101	81	104	30	2	51	69	54	67	10	-
2009	105	125	105	119	33	8	49	73	66	76	9	-
2010	86	145	101	122	48	8	55	82	62	63	17	-
2011	84	151	105	132	52	8	51	89	61	66	23	-
2012	81	172	105	119	59	12	51	106	59	63	29	-

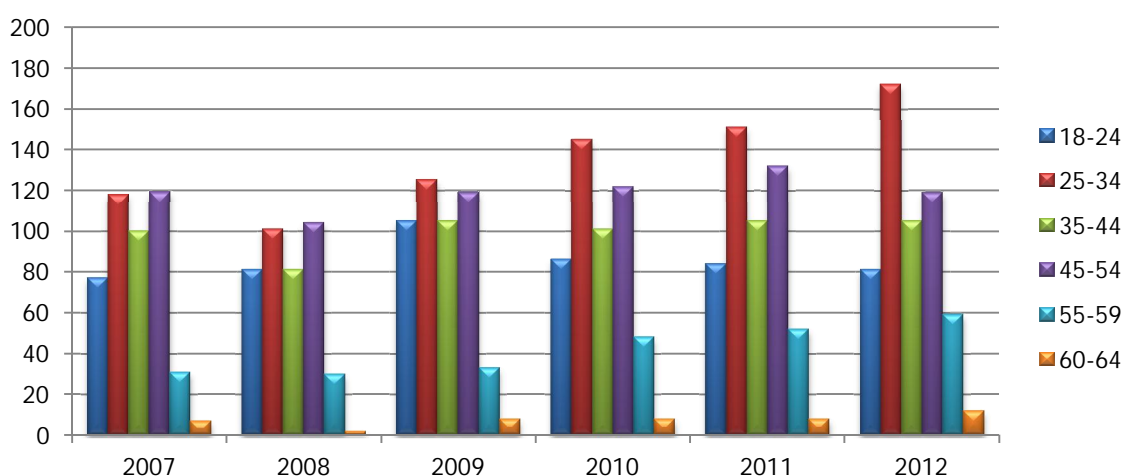
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie.

Tabela nr 6 prezentuje podział osób bezrobotnych ze względu na wiek w latach 2007 - 2012. W Gminie Świeszyno bezrobocie w tym przekroju dotyczy przede wszystkim ludzi młodych. Największa grupa osób bezrobotnych charakteryzuje grupę wiekową 25 - 34 lat. W roku 2012

stanowili oni 31,4 % ogółu mieszkańców gminy pozbawionych pracy. Ta grupa wiekowa jest również najliczniejsza wśród kobiet w trudnej sytuacji na rynku pracy - 34,4% wszystkich zarejestrowanych kobiet w roku 2012. Znaczący i systematyczny wzrost liczby osób bezrobotnych w tej grupie wiekowej jest widoczny już od roku 2009. Statystyki te potwierdzają trend utrzymujący się w całym województwie, kraju i Unii Europejskiej. W województwie zachodniopomorskim w końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły właśnie osoby w wieku 25-34 lata (31,3 tys.), ale ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z 2011 r. o 0,1 punkt procentowy, do 27,8%.

Problemy ze znalezieniem pracy mają również mieszkańcy gminy w przedziale 45 – 54 lat. W roku 2012 grupa ta była drugą co do liczebności i stanowiła 21,7% osób bezrobotnych. Kolejną liczną grupą w trudnej sytuacji na rynku pracy są osoby w wieku 35 – 44 lata, stanowią one 19,2% w strukturze osób bezrobotnych. Liczba ich stale rośnie.

Wykres nr 7. Struktura osób bezrobotnych według wieku w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 w ujęciu liczbowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Koszalinie.

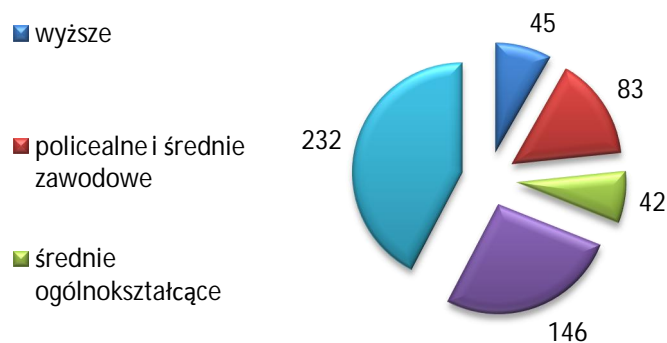
Jednym z czynników determinujących konkurencyjność zasobów ludzkich na rynku pracy są kwalifikacje. W Tabeli nr 7 przedstawiono podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno w rozróżnieniu na posiadane wykształcenie. Z prezentowanych danych wynika, iż większość osób bezrobotnych rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Struktura wykształcenia osób zamieszkujących w gminie pokazuje, że zdecydowana większość spośród niepracujących stanowią osoby legitymujące się wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym. W roku 2012 liczba osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym wyniosła 232 osoby w ogólnej liczbie osób pozostających bez pracy, co stanowiło 42,3 %. Również wysoki jest odsetek – 26,6% osób niepracujących, które swoją edukację zakończyły na poziomie szkoły zasadniczej. Najmniejszą grupę osób bez pracy na terenie gminy to osoby z wykształceniem wyższym, w roku 2012 grupa ta stanowiła 8,2% ogólnej liczby bezrobotnych. Należy jednak zauważyć, że osoby z wykształceniem wyższym w ostatnich latach odczuwają coraz większe problemy ze znalezieniem pracy. Od roku 2007 największy przyrost osób pozostających bez pracy obserwuje się wśród osób właśnie w tej grupie. Kobiety pozostające bez pracy w tej grupie stanowią 75,5 % w ostatnim analizowanym roku.

Tabela 7. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na wykształcenie w latach 2007 - 2012.

Stan na rok	Liczba bezrobotnych ogółem					Liczba bezrobotnych kobiet				
	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	zasadnicze	Podstawowe i niepełne podstawowe	Wyższe	Policealne i średnie zawodowe	Średnie ogólnokształcące	zasadnicze	Podstawowe i niepełne podstawowe
2007	8	66	21	130	227	6	50	20	81	137
2008	11	74	28	102	184	9	56	22	56	108
2009	27	70	27	139	232	21	44	20	63	124
2010	32	73	33	140	232	24	55	29	60	111
2011	35	85	31	148	233	28	57	22	66	117
2012	45	83	42	146	232	34	60	33	65	116

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie.

Wykres nr 8. Struktura osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w Gminie Świeszyno w roku 2012 (w ujęciu liczbowym).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Koszalinie.

Tabela nr 8. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2007 - 2012.

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych ogółem						Liczba bezrobotnych kobiet					
	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Pow. 24	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Pow. 24
2007	52	79	61	64	65	131	19	55	40	35	43	102
2008	61	78	54	73	54	79	31	41	39	47	23	70
2009	76	106	96	99	68	50	43	57	45	50	41	36
2010	37	97	101	126	89	60	16	50	63	60	51	39
2011	49	110	79	136	97	61	24	54	42	78	54	38
2012	42	129	71	120	97	89	17	72	39	71	52	57

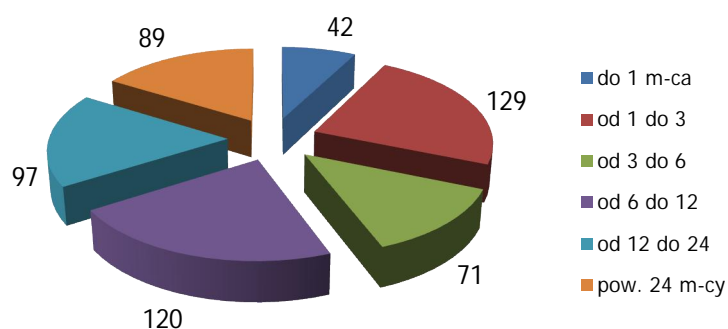
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie.

W Tabeli nr 8 przedstawiono podział osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2007 - 2012. Bieżąca sytuacja osób poszukujących pracy, przedstawiona graficznie za pomocą Wykresu nr 9, ma cechy pozytywne z uwagi na fakt, iż największy odsetek osób poszukujących pracy stanowiły osoby znajdujące ją w przeciągu od 1 do 3 miesięcy – 23,5% i od 6 do

12 miesięcy – 21, 9%. W roku 2012 najmniej liczną grupę spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy stanowiły osoby znajdujące zatrudnienie do 1 miesiąca – 7,7%.

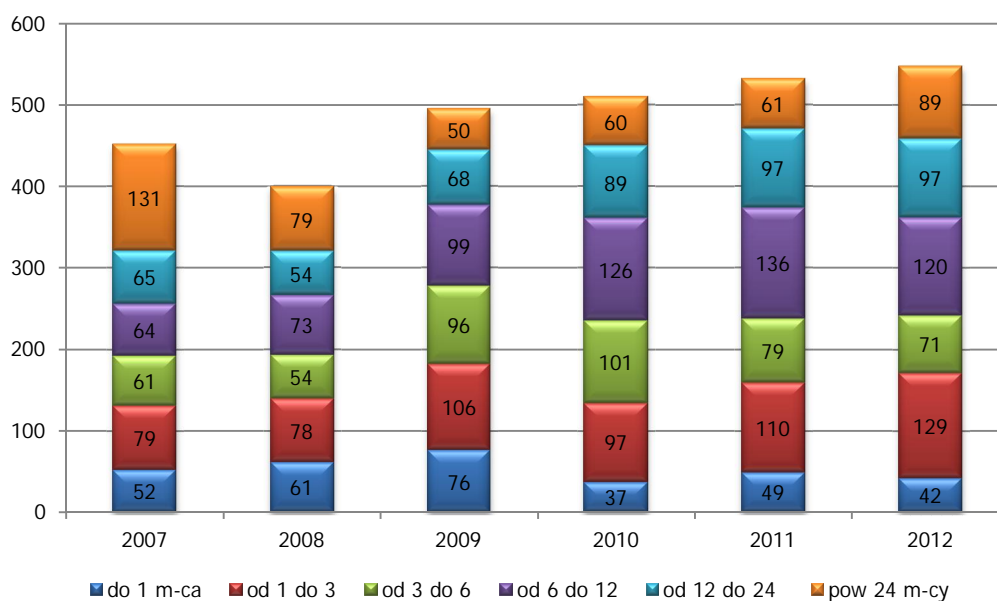
Wykres nr 10 przedstawia strukturę osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy na przestrzeni całego analizowanego okresu. Na uwagę zasługuje fakt, iż jeszcze w 2007 roku większość stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. W 2007 roku najliczniejszą grupę, bo aż 29% stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy, natomiast wśród kobiet w grupie tej było 34,7% osób. Od tego czasu zaszła również wyraźna zmiana w grupie osób znajdujących pracę w ciągu od 1 do 3 miesięcy i od 6 do 12 miesięcy. W 2007 r. w ciągu od 1 do 3 miesięcy znajdowało pracę 17,5%, w 2012 już 23,5% osób bezrobotnych. W przedziale od 6 do 12 miesięcy w roku początkowym kolejną pracę podejmowało 14,2% bezrobotnych, natomiast w ostatnim analizowanym roku już 21,9%.

Wykres nr 9. Struktura osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy w Gminie Świeszyno w roku 2012 (w ujęciu liczbowym).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Koszalinie.

Wykres nr 10. Struktura osób bezrobotnych na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007-2012 ze względu na czas pozostawania bez pracy (w ujęciu liczbowym).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Koszalinie.

3.3 Aktywność lokalna (społeczna), działalność organizacji pozarządowych

Za jeden z mierników poziomu rozwoju społeczeństwa danej jednostki uważana jest liczba organizacji pozarządowych funkcjonujących na jej terenie. Na terenie gminy wg rejestru REGON w roku 2012 było zarejestrowanych 17 podmiotów z sektora organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i innych organizacji społecznych. Od roku 2007 obserwuje się nieznaczny wzrost liczby organizacji trzeciego sektora.

Tabela nr 9. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 - 2012.

Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON						
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Fundacje	0	1	1	1	1	1
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	13	13	14	15	16	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W gminie funkcjonują ochotnicze straże pożarne, kluby sportowe, turystyczno – krajoznawcze, zespoły śpiewacze, organizacje zrzeszające i działające na rzecz seniorów, dzieci i młodzieży. Większość organizacji posiada swoje siedziby na terenie gminy. Współpraca organizacji pozarządowych z Gminą Świeszyno zarówno tych, które posiadają swoje siedziby na jej terenie, jak i poza nią, koncentruje się wokół zadań związanych z rozwojem oraz bezpiecznym i prawidłowym jej funkcjonowaniem. Współpraca ta wychodzi również poza obszar gminy. Realizowanie wspólnych zadań ma na celu promocję gminy i poprawę jakości życia jej mieszkańców.

Według rejestru REGON na terenie Gminy Świeszyno jest zarejestrowana i prowadzi działalność jedna Fundacja - Fundacja Stypendia Świeszynskie. Celem Fundacji jest wspieranie organizacyjne i finansowe w formie stypendiów lub nagród uczniów i studentów.

Na terenie gminy aktywną działalność prowadzą **Ochotnicze Straże Pożarne**: w Świeszynie od 1945 roku, Strzekęcinie od 1956 roku, Mierzymiu od roku 1967 i Niedalinie od roku 1948. Obecnie wszystkie jednostki funkcjonują jako stowarzyszenia, posiadają remizy i pojazdy specjalne zapewniające sprawny i efektywny udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych na terenie gminy i powiatu koszalińskiego. Jednostka OSP w Świeszynie należy do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Aktywnie działające **kluby sportowe** promują zdrowy tryb życia i proponują mieszkańcom gminy udział w treningach i zawodach sportowych w dyscyplinach: piłka nożna, wędkarstwo, jazda konna, motocross, turystyka piesza. Uczniowskie kluby sportowe działające przy szkołach prowadzą zajęcia ogólnorozwojowe oraz specjalistyczne dla uczniów.

Kluby dziecięce i młodzieżowe

1. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy START działający przy SP im. W. Szymborskiej w Konikowie, zarejestrowany w roku 2003,
2. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy ORŁY działający przy SP im. kpt. pil. S. Bartosika w Zegrzu Pomorskim, zarejestrowany w 2004 roku,
3. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie, zarejestrowany w 2003 roku,
4. Uczniowski Klub Jeździecki KARMEN, działający od 2005 roku,
5. Uczniowski Klub Jeździecki KARAT przy Stajni ZAGRODA we Włokach, zarejestrowany w 2001 r.,
6. Uczniowski Klub Jeździecki MYSZATY ze Świeszyna, rok powstania 2009,
7. Uczniowski Klub Jeździecki BUNIA, założony w 2013 r.,

8. Zespół dziecięcy ANIMA, edukacja dzieci i młodzieży w zakresie sztuki muzycznej, rok powstania 2003,
9. Chór KAMERTON działający przy Gimnazjum w Świeszynie,
10. Zespół dziecięcy STAR FLESZ, który powstał w 2007 roku,
11. Drużyny dziecięce w Gminnym Ludowym Klubie Sportowym „Wicher” Mierzym,
12. HKTP „DREPTAK” działalność turystyczno-rekreacyjna, organizowanie rajdów rowerowych, pieszych dla dzieci i młodzieży, który powstał w 1982 roku.

Organizacje działające na rzecz osób dorosłych i dzieci

1. Polski Związek Wędkarski zarejestrowany w 1965 roku, Koło Strzekęcino,
2. Polski Związek Wędkarski - Koło Niedalino, rok powstania 2003,
3. Polski Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów Oddział Okręgowy w Koszalinie, rok powstania 1957, Koło nr 7 w Świeszynie,
4. Koszalińskie Towarzystwo Sportowe Klub Motocrossowy MX Koszalin, rok powstania 2007,
5. Gminny Ludowy Klub Sportowy „Wicher” Mierzym, rok powstania 1967,
6. Klub Sportowy „Hajka” z Zegrza Pomorskiego, rok powstania 2010,
7. Fundacja Stypendia Świeszyskie, rok powstania 2008,
8. Krajowe Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich (Koło sołectwie w Niekłonicach) zarejestrowane w 2004 roku,
9. Stowarzyszenie Społeczne w Strzekęcinie, zarejestrowane w 2006 roku,
10. Stowarzyszenie na rzecz rozwoju Gminy Świeszyno z Włok, zarejestrowane w 2004 roku.

Koła gospodyń wiejskich

Na terenie gminy aktywnie działa Krajowe Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich Koło Sołectwie w Niekłonicach. Podstawowym celem podejmowanych działań jest aktywizacja i promowanie kobiet w życiu społecznym, gospodarczym i kulturowym. Ważnym elementem jest również podejmowanie działań na rzecz aktywizacji gospodarczej, społecznej oraz kulturalnej, a także współpraca z organami samorządu terytorialnego. W wielu sołectwach funkcjonują nieformalne grupy kobiet współpracujące z sołtysami. Ich praca koncentruje się na aktywizacji lokalnej społeczności, organizacji spotkań kulturalnych.

Zespoły śpiewacze

1. W miejscowości Świeszyno - Zespół Śpiewaczy „Jarzębiny”, rok powstania 2003. Zespół działa w ramach jednostki OSP w Świeszynie. Promuje gminę w konkursach regionalnych i ogólnopolskich, w tym w przeglądach folklorystycznych. Ponadto organizuje bale charytatywne, jest uczestnikiem i animatorem wielu imprez lokalnych.
2. W miejscowości Niedalino - Zespół śpiewaczy „Jagody”, rok powstania 1977. Swoją działalnością artystyczną zachwyca w regionie, Polsce i za granicą. Pielęgnuje tradycje narodowe i regionalne.
3. W miejscowości Strzekęcino - Zespół śpiewaczy „Cecylianki”, rok powstania 2005. Ich działania mają na celu nieść ludziom uśmiech, radość i miłość. Radość tę przekazują podczas licznych występów w trakcie imprez gminnych oraz w ośrodkach rehabilitacyjnych. Zespół prowadzi oprawę muzyczną Mszy św. w Strzekęcinie, a także w innych miejscowościach.

Ważnym elementem kierowania gminą jest rozwój współpracy z sektorem pozarządowym, który przyczynia się do budowy lokalnego systemu demokracji. Organizacje pozarządowe podnoszą jakość życia mieszkańców gminy poprzez realizowanie ważnych społecznie zadań. Podmioty niezaliczane do sektora finansów publicznych i niedziałające w celu osiągnięcia zysku mogą otrzymywać z budżetu

jednostki samorządu terytorialnego dotacje na cele publiczne związane z realizacją zadań tej jednostki (art. 176 ust. 1 ustawy o finansach publicznych). Gmina Świeszyno w latach 2007 – 2012 udzieliła dotacji organizacjom pozarządowym w kwotach łącznie:

1. 2007 r. – 4 000,00 zł.
2. 2008 r. – 46 276,48 zł.
3. 2009 r. – 38 500,00 zł.
4. 2010 r. – brak udzielonych dotacji.
5. 2011 r. – 55 000,00 zł.
6. 2012 r. – 427 464,21 zł.

Gmina przekazała dotacje w trybie konkursowym na realizację zadań publicznych związanych ze sportem, kulturą, bezpieczeństwem przeciwpożarowym oraz na rzecz osób niepełnosprawnych.

Jednym z mierników aktywności społeczności lokalnej jest także frekwencja w wyborach samorządowych. W roku 2002 do urn wyborczych poszło 50,55 % mieszkańców gminy, w roku 2006 – 41,34 %, w roku 2010 – 53,11%. Aktywny udział mieszkańców w decydowaniu o sprawach publicznych oraz czynny udział w kierowaniu rozwojem lokalnym wyrażający się w uczestnictwie w wyborach samorządowych można ocenić jako wymagający podjęcia działań w celu poprawy społecznego zaangażowania. Wzrost aktywizacji i partycypacji obywatelskiej mieszkańców i ich organizacji w Świeszynie, jako istotnego czynnika podnoszenia jakości i skuteczności działań w rozwiązywaniu lokalnych problemów społecznych, jest elementem niezwykle ważnym z punktu widzenia lokalnego rozwoju.

Gmina Świeszyno jest członkiem Fundacji „Środkowopomorska Grupa Działania” z siedzibą w Koszalinie, która powstała w roku 2006 w wyniku budowania partnerstwa publiczno – prywatnego. Partnerami i członkami Lokalnej Grupy Działania są podmioty sektora publicznego, gospodarczego i społecznego. Celem Fundacji jest działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności realizowanie Lokalnej Strategii Rozwoju dla obszaru gmin Pomorza Środkowego. Fundacja działając na rzecz obszarów wiejskich uwzględnia potrzeby związane z ochroną oraz promocją środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, odpowiada na potrzeby związane z rozwojem turystyki oraz popularyzuje i rozwija produkcję produktów regionalnych. Lokalna Strategia Rozwoju ma na celu aktywizację obszarów wiejskich Pomorza Środkowego i uruchomienie potencjału ludzkiego do wspólnego przeprowadzenia zmian prorozwojowych w niej zaproponowanych. Misja i wizja strategii odnosi się do poprawy jakości życia, poprzez rozwój turystyki, przedsiębiorczości pozarolniczej, zapewniając poczucie więzi społecznych i wysoki standard życia w zgodzie z ideą zrównoważonego rozwoju. Dzięki członkostwu w strukturach Fundacji gmina miała możliwość pozyskania środków finansowych na realizację wielu przedsięwzięć zarówno nieinwestycyjnych jak i inwestycyjnych, które wymieniono w rozdziale 5.7 Inwestycje.

3.4 Oświata, sport i kultura

Oświata

Gmina Świeszyno zapewnia dostęp do usług w zakresie edukacji na poziomie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjum.

Gminny system edukacji tworzą:

1. Szkoła Podstawowa w Dunowie,
2. Szkoła Podstawowa im. Wisławy Szymborskiej w Konikowie,
3. Szkoła Podstawowa im. kpt. pil. S. Bartosika w Zegrzu Pomorskim,
4. Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie,

5. Przedszkole Gminne w Świeszynie,
6. Oddziały przedszkolne w Szkole Podstawowej w Dunowie, Zegrzu Pomorskim oraz Konikowie.

Z danych Zespołu Oświaty Samorządowej w Świeszynie wynika, iż w roku szkolnym 2012/2013 w gminie jest ogółem 419 uczniów, co w korelacji z liczbą uczniów w roku szkolnym 2007/08, która wynosiła 527, wskazuje na wyraźną, systematyczną tendencję spadkową (na przestrzeni sześciu lat ubyło 103 uczniów).

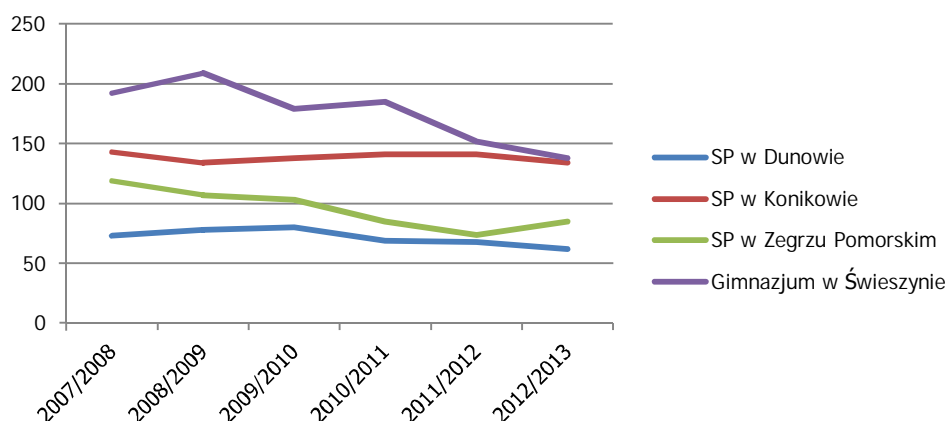
Tabela nr 10. Uczniowie na poszczególnych poziomach kształcenia w latach szkolnych od 2007/2008 do 2012/2013.

Placówka	Liczba uczniów w roku szkolnym					
	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
Szkoła Podstawowa w Dunowie	73	78	80	69	68	62
Szkoła Podstawowa im. Wysławy Szymborskiej w Konikowie	143	134	138	141	141	134
Szkoła Podstawowa im. kpt. pil. S. Bartosika w Zegrzu Pomorskim	119	107	103	85	74	85
Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie	192	209	179	185	152	138
Suma	527	528	500	480	435	419

Źródło: System Informacji Oświatowej – stan na dzień 30 września danego roku.

Na Wykresie nr 11 zaprezentowano zmiany struktury liczby uczniów w poszczególnych placówkach oświatowych na terenie gminy. Ubytek liczby uczniów dotyczy wszystkich placówek oświatowych. Najbardziej wyraźny ubytek obserwuje się wśród dzieci uczęszczających do Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie, tutaj w korelacji 2012/2007 zanotowano o 54 uczniów mniej. W następnej kolejności jest Szkoła Podstawowa w Zegrzu Pomorskim – mniej o 34 uczniów.

Wykres nr 11. Struktura liczby uczniów na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007/2008 -2012/2013.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu Oświaty Samorządowej w Świeszynie.

Historyczna struktura demograficzna prezentowana szczegółowo w rozdziale 3.1 wskazuje, że liczba dzieci w gminie w wieku 0-4 lat, które są w wieku przedszkolnym, na przestrzeni ostatnich lat rośnie, od roku 2007 w gminie przybyło 96 dzieci w tym wieku. Grupa ta jednak w roku 2012 stanowi tylko

5,65 % ludności ogółem. Koniecznym staje się więc podjęcie działań mających na celu staranne planowanie oraz racjonalizację struktury placówek oświatowych w zależności od zmian struktury demograficznej.

Gmina zapewnia usługi w zakresie edukacji biorąc pod uwagę szkolnictwo na poziomie podstawowym i gimnazjalnym w zakresie pokrywającym się z potrzebami mieszkańców. Poziom kształcenia również należy ocenić jako dobry. W szkołach podstawowych wyniki sprawdzianu po klasie szóstej są wyższe niż średni wynik szkół podstawowych w powiecie koszalińskim. W roku 2012 średni wynik w gminie ukształtował się na poziomie 22,06, podczas gdy w powiecie koszalińskim wyniósł on 20,74.

Należy również podkreślić fakt, iż uczniowie osiągają średni wynik z egzaminu gimnazjalnego na poziomie wyższym od średniej w powiecie z przedmiotów matematyczno – przyrodniczych oraz z języka polskiego. Z matematyki w roku 2012 średni wynik z egzaminu wyniósł 41,92 %, średnia w powiecie 41,10%. Z przedmiotów przyrodniczych uczniowie uzyskali średnio 47,80%, średnia w powiecie 45,44%. Język polski gimnazjaliści zdali na 59,24%, średnia w powiecie 59,03%. Egzamin z historii i wiedzy o społeczeństwie zakończył się niekorzystnie w stosunku do średniej w powiecie, średni wynik dzieci z gimnazjum w Świeszynie – 49,92%, w powiecie 55,20%. Podobnie wynik z języka angielskiego, który był o 1,98% niższy na poziomie podstawowym i o 0,04% niższy na poziomie rozszerzonym w stosunku do średniej w powiecie koszalińskim.

Baza lokalowa placówek oświatowych jest niewystarczająca (brak boisk, sal sportowych, miejsc rekreacji). W budynkach istnieje konieczność remontu i modernizacji w szczególności dachów, instalacji elektrycznej oraz sanitariatów. Mimo dużych nakładów finansowych oraz realizacji programów i projektów, dzięki którym placówki są remontowane i doposażone, ich potrzeby są nadal duże. Dyrektorzy wskazują w tym zakresie:

I. Przedszkole Gminne w Świeszynie:

1. odnowienie elewacji budynku,
2. doposażenie placu zabaw,
3. dobudowa sali gimnastycznej,
4. wymiana sprzętu AGD i RTV.

II. Szkoła Podstawowa w Dunowie:

1. budowa sali sportowej,
2. odnowienie elewacji szkoły,
3. modernizacja/przebudowa budynku gospodarczego,
4. montaż solarów do ciepłej wody,
5. budowa boiska sportowego,
6. budowa placu zabaw,
7. rozbudowa pomieszczeń (szatnia, klasopracownia 2, świetlica, biblioteka, stołówka, OP),
8. modernizacja dachu na budynku szkolnym,
9. modernizacja instalacji grzewczej (wymiana rur, grzejników).

III. Szkoła Podstawowa im. W. Szyborskiej w Konikowie:

1. modernizacja toalety przystosowanie na potrzeby oddziału przedszkolnego,
2. wyposażenie oddziału przedszkolnego w meble, sprzęt ITC, pomoce dydaktyczne, wyposażenie wypoczynkowe i zabawki,
3. doposażenie kuchni,
4. zabezpieczenie grzejników obudową,
5. montaż solarów do ciepłej wody,
6. rozbudowa szkoły - brak biblioteki, szatni, sal lekcyjnych,

7. termomodernizacja dachu,
8. odnowienie elewacji szkoły,
9. modernizacja instalacji grzewczej (wymiana rur, grzejników).

IV. Szkoła Podstawowa im. kpt. pil. S. Bartosika w Zegrzu Pomorskim:

1. kontynuacja wymiany instalacji elektrycznej aluminiowej na miedzianą,
2. budowa placu zabaw,
3. modernizacja centralnego ogrzewania (piece, rury, grzejniki),
4. wyposażenie sal edukacyjnych w sprzęt multimedialny (rzutniki, tablice, laptopy),
5. modernizacja dachu na budynku szkolnym,
6. montaż solarów do ciepłej wody,
7. odnowienie pomieszczeń szkolnych, montaż rolet, zabezpieczenie grzejników obudową,
8. odnowienie elewacji szkoły,
9. modernizacja boiska szkolnego.

V. Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie:

1. budowa hali sportowej,
2. odnowienie elewacji budynku szkoły,
3. remont klasopracowni (4,5,6,9,17,18,20, świetlica szkolna),
4. remont łazienek (wymiana kabin),
5. wymiana 10 komputerów w sali informatycznej, zakup 8 laptopów do dyspozycji nauczycieli w klasach, routera w celu zabezpieczenia szkolnej sieci komputerowej, drukarek laserowych, wymiana 10 monitorów CRT na LCD,
6. wymiana ogrodzenia zabezpieczającego teren szkoły.

Na terenie gminy funkcjonuje dwuoddziałowe Przedszkole Gminne w Świeszynie. Od roku 2010 do przedszkola uczęszcza 50 dzieci 3 i 4 – letnich, co nie zabezpiecza potrzeb mieszkańców gminy. Ilość miejsc w zestawieniu z liczbą dzieci uczęszczających do przedszkola gminnego przedstawia Tabela nr 11.

Tabela nr 11. Ilość miejsc w Przedszkolu Gminnym w latach 2007/2008 – 2012/2013.

Wyszczególnienie	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
Liczba miejsc	30	30	45	50	50	50
Liczba dzieci uczęszczających	30	38	44	52	50	50

Źródło: Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie.

Do niepublicznych przedszkoli zlokalizowanych poza gminą w roku szkolnym 2012/2013 uczęszczały dzieci, za które gmina ponosiła koszty. Wg danych Zespołu Oświaty Samorządowej w Świeszynie w roku 2012 siedmioro dzieci uczęszczało do przedszkola w Koszalinie, natomiast do przedszkola w Starych Bielicach dwoje. W roku 2013 od stycznia do przedszkoli niepublicznych poza gminą uczęszczało dwanaścioro dzieci, natomiast od maja - dziewięcioro.

Oddziały przedszkolne funkcjonują przy szkołach podstawowych w Dunowie, Zegrzu Pomorskim oraz w Konikowie. Łącznie do tych oddziałów przedszkolnych uczęszcza w roku szkolnym 2012/2013 77 dzieci, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2007/2008 o 18 osób. Liczbę dzieci uczęszczających do oddziałów przedszkolnych na terenie Gminy Świeszyno przedstawia Tabela nr 12.

Tabela nr 12. Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007/2008 – 2012/2013, wg SIO.

Wyszczególnienie	Liczba dzieci uczęszczających					
	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13
Szkoła Podstawowa w Dunowie	21	14	14	17	18	22
Szkoła Podstawowa w Zegrzu Pomorskim	8	12	14	5	13	16
Szkoła Podstawowa w Konikowie	30	20	22	24	28	39

Źródło: Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie.

Liczba miejsc w oddziałach przedszkolnych w Szkole Podstawowej w Dunowie i Zegrzu Pomorskim zabezpiecza potrzeby mieszkańców z obu tych miejscowości. W Zegrzu Pomorskim wykonano nowe pomieszczenia dla oddziału przedszkolnego. W Szkole Podstawowej w Konikowie liczba dzieci wymagała utworzenia dwóch oddziałów przedszkolnych, co spowodowało konieczność przystosowania dodatkowej sali lekcyjnej.

Na terenie gminy nie funkcjonują żłobki i kluby dziecięce. Potrzeby w zakresie utworzenia żłobków można wywnioskować na podstawie potrzeb rodziców w zakresie miejsc w Przedszkolu Gminnym w Świeszynie, do którego przyjmowane są przede wszystkim dzieci rodziców pracujących. Dzieci do 3 lat rodzice umieszczają w żłobkach w Koszalinie, wynajmują prywatnie opiekunki lub powierzają opiekę nad dziećmi członkom rodziny.

Sport

Sport na terenie Gminy Świeszyno odgrywa ważną rolę. Funkcjonujące kluby sportowe upowszechniają kulturę fizyczną wśród dzieci i młodzieży przyczyniając się do rozwoju wielu dyscyplin sportowych oraz podniesienia jakości sportu. Biorą czynny udział w sferze rozwoju kultury, gospodarki oraz społeczeństwa. Niektóre z klubów sportowych obecnie zawiesiły swoją działalność, wśród nich należy wyróżnić: LKS „Nemeton” ze Strzekęcina oraz LKS „Burza” z Niekłonic.

Kluby sportowe aktywnie działające na terenie Gminy Świeszyno:

1. Gminny Ludowy Klub Sportowy „Wicher Mierzym”, działający od 1967 r.
2. Klub Sportowy „Hajka” w Zegrzu Pomorskim, reaktywował działalność w nowej strukturze w 2010 r.
3. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Start” przy SP im. W. Szymborskiej w Konikowie, działający od 2003 r.
4. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Orły” przy SP im. kpt. pil. S. Bartosika w Zegrzu Pomorskim, działający od 2004 r.
5. Ludowy Uczniowski Klub Sportowy przy Gimnazjum im. 27 Wołyńskiej Dywizji Piechoty Armii Krajowej w Świeszynie, działający od 2003 r.
6. Uczniowski Klub Jeździecki KARMEN z Niekłonic, zarejestrowany w 2005 r.
7. Uczniowski Klub Jeździecki KARAT przy Stajni ZAGRODA we Włokach, działający od 2001 r.
8. Uczniowski Klub Jeździecki MYSZATY ze Świeszyna, rok powstania 2009.
9. Uczniowski Klub Jeździecki BUNIA, założony w 2013 r.
10. Polski Związek Wędkarski Koło Niedalino, rok powstania 2003.

11. Polski Związek Wędkarski Koło Strzekęcino, zarejestrowany w 1965 r.

12. Klub Motocrossowy MX Koszalin, rok powstania 2007.

Wielu mieszkańców Gminy Świeszyno, z uwagi na bliskość miasta Koszalina realizuje swoje pasje sportowe w klubach miejskich.

Tabela nr 13. Kluby sportowe na terenie Gminy Świeszyno łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS w roku 2008 i 2010 – dane statystyczne.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Rok 2008	Rok 2010
Kluby sportowe łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS			
kluby	szt.	4	6
sekcje sportowe	szt.	15	8
członkowie	osoba	161	269
Ćwiczący			
ogółem	osoba	136	261
mężczyźni	osoba	73	205
kobiety	osoba	63	56
Ćwiczący do 18 lat			
ogółem	osoba	90	175
chłopcy	osoba	38	130
dziewczęta	osoba	52	45
trenerzy	osoba	4	1
instruktorzy sportowi	osoba	3	7
inne osoby prowadzące zajęcia sportowe	osoba	12	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Badanie Głównego Urzędu Statystycznego struktury klubów sportowych na terenie gminy odbyło się w 2008 i 2010 r. Z przeprowadzonego badania wynika, iż we wszystkich klubach sportowych w roku 2010 szkoliło się 175 osób do 18 roku życia, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2008 o 85 osób, tj. 51,43%. Osób dorosłych korzystających z oferty sportowej w roku 2010 było 86, w roku 2008 – 46, co w korelacji 2010/2008 stanowi 46,51% wzrostu.

Bazę sportową w gminie tworzą:

1. kompleks boisk sportowych „Moje Boisko Orlik 2012” otwarte w 2013 r. w miejscowości Świeszyno,
2. hala widowiskowo - sportowa w Konikowie, otwarta w 2010 r.,
3. hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Zegrzu Pomorskim,
4. boiska wiejskie i szkolne powstałe na działkach rolnych w miejscowościach: Zegrzu Pomorskim, Niedalinie, Niekłonicach, Strzekęcinie, Dunowie, Świeszynie, Konikowie, Mierzymiu, Giezkowie.

Ofertę aktywnego wypoczynku dla dzieci i młodzieży uzupełniają nowo powstałe place zabaw zlokalizowane w miejscowościach: Świeszyno, Chałupy, Chłopska Kępa, Mierzym, Strzekęcino, Niedalino, Bardzolino, Niekłonicie, Zegrze Pomorskie, Sieranie, Kurozwęcz, Dunowo, Giezkowo, Konikowo, które powstały przy współudziale środków unijnych w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Program LEADER.

Istniejące na terenie gminy dwie stadniny koni stanowią alternatywę spędzania wolnego czasu nie tylko dla dzieci i młodzieży, ale również dla osób dorosłych oraz turystów. Stajnia ZAGRODA znajduje się w miejscowości Włoki, około 10 km od Koszalina. Położona jest w pobliżu borowinowego jeziora Czarne i szlaku konnego. Stajnia proponuje naukę jazdy konnej, organizuje imprezy plenerowe, zawody jeździeckie, posiada urządzony parkur.

Stajnia Karmen w Niekłonicach zapewnia wiele ciekawych form spędzania czasu dla najmłodszych mieszkańców gminy. Oferuje rehabilitację ruchową (konną) dzieci i młodzieży, naukę jazdy konnej na różnych poziomach zaawansowania. Posiada krytą ujeżdżalnię koni i parkur.

W sołectwie Konikowo położony jest tor motocrossowy, na którym organizowane są zawody.

Jeziora położone w sołectwach Niedalino, Zegrze Pomorskie, Strzekęcino oraz liczne rzeki stanowią bazę rozwoju wędkarstwa.

Kultura

Instytucje kultury, biblioteki, świetlice:

1. W miejscowości Świeszyno:
 - 1) „Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka w Świeszynie”, działające od czerwca 2013 roku, a także Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno,
 - 2) Świetlica przy Ochotniczej Straży Pożarnej.
2. W miejscowości Niedalino - świetlica wiejska istniejąca od 2000 r. oraz Filia Biblioteki Gminnej. Od roku 2012 funkcjonują w nowej siedzibie po zlikwidowanej szkole podstawowej.
3. W miejscowości Strzekęcino - świetlica wiejska funkcjonująca od 2002 r.
4. W miejscowości Niekłonice - świetlica wiejska funkcjonująca od 2002 r.
5. W miejscowości Kurozwęcz – świetlica wiejska funkcjonująca od 2005 r.
6. W miejscowości Dunowo – świetlica wiejska funkcjonująca od 2002 r.
7. W miejscowości Konikowo - Świetlica wiejska, funkcjonująca w nowej siedzibie od 2013 r.

„Multimedialne Centrum Kultury e-EUREKA w Świeszynie - Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno” inicjuje i organizuje wydarzenia kulturalne w gminie, sprawuje opiekę nad świetlicami oraz zespołami artystycznymi. Centrum Kultury kontynuuje i rozwija wypracowane przez lata działania kulturalne zawarte w kalendarzu imprez Gminy Świeszyno, jak również wprowadza nowe, własne pomysły wzbogacenia oferty kulturalnej. Należą do nich:

- oferta kulturalna dla seniorów: spotkania z pasjami, senioriada,
- festyny,
- szkolenia komputerowe 45+ prowadzone przez latarnika Polski Cyfrowej,
- warsztaty teatralne, spektakle teatrów interaktywnych,
- zajęcia instruktorskie: taneczne, muzyczne, plastyczne i dziennikarskie,
- Młode Talenty Gminy Świeszyno,
- spotkania Dyskusyjnego Klubu Filmowego „Polska Światłoczuła”,
- wystawy, wernisaże.

Najbardziej powszechną formą uczestnictwa w kulturze jest czytelnictwo. Na terenie gminy funkcjonuje jedna biblioteka zlokalizowana w miejscowości Świeszyno oraz filia biblioteki, zlokalizowana w miejscowości Niedalino. Biblioteka Publiczna Gminy Świeszyno uzupełnia ofertę

kulturalną dotyczącą czytelnictwa poprzez organizację cyklicznych spotkań z twórcami, wieczornic, zajęć dla dzieci i młodzieży w ferie i wakacje. Przy bibliotece działa Klub Pożeraczy Książek. Dane statystyczne placówek bibliotecznych przedstawia Tabela nr 14.

Tabela nr 14. Placówki biblioteczne na terenie Gminy Świeszyno w latach 2009 - 2012, dane statystyczne.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2009	2010	2011	2012
biblioteki i filie ogółem	ob.	2	2	2	2
czytelnicy w ciągu roku	osoba	259	433	538	631
czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	osoba	43	69	84	96
księgozbiór	wol.	21 109	22 125	19 067	19 257
wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika	wol.	9,0	14,1	17,0	17,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Z przedstawionych danych wynika, iż począwszy od roku 2009 obserwuje się znaczny przyrost czytelników w ciągu roku, co oznacza zwiększający się przejaw zainteresowania uczestnictwa mieszkańców w kulturze. Wzrost czytelników w ostatnim badanym roku w stosunku do roku 2009 wynosi 59 %. Wskaźnik czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności był najwyższy w roku 2012, gdzie wyniósł 96, najniższy w roku 2009 – 43. Stan księgozbioru zmniejszył się od roku 2009 o 1 852 woluminów. Powód zmniejszenia księgozbioru to duży odpis księgozbioru przestarzałego i nieaktualnego. Należy podkreślić fakt, że od 2009 roku systematycznie odnawiany jest bieżący księgozbiór, a samorząd sukcesywnie przekazuje środki na ten cel.

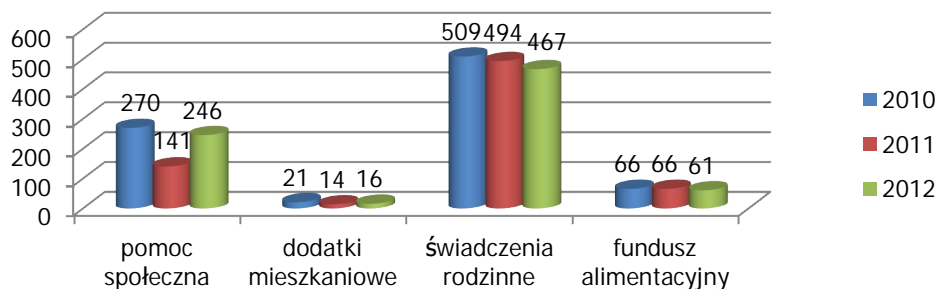
Zarówno „Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka w Świeszynie. Biblioteka Publiczna”, jak i pomieszczenia biblioteczne zyskały nowoczesny i estetyczny wygląd dzięki pracom remontowym. Modernizacja obiektu Filii Bibliotecznej w Niedalinie była przeprowadzona w 2012 roku, zaś Centrum Kultury w Świeszynie w latach 2012-2013. W br. zostaną zakończone prace nad katalogiem elektronicznym zasobów bibliotecznych. Księgozbiór zostaje systematycznie wzbogacany zakupem audiobooków. Analizując potrzeby Biblioteki Publicznej Gminy Świeszyno, należy wskazać konieczność powstania kolejnej filii bibliotecznej w Zegrzu Pomorskim.

3.5 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochronę zdrowia na terenie gminy zabezpiecza Samodzielny Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „ZDROWIE” w Świeszynie i Zegrzu Pomorskim utworzony w roku 2000. Zakład Opieki Zdrowotnej w Świeszynie posiada dwa gabinety. Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż w roku 2011 udzielono łącznie 17 971 porad medycznych, co stanowi wzrost o 30, 35% w stosunku do roku 2007, w którym udzielono 13 787 porad. W gminie działa tylko jeden punkt apteczny zlokalizowany w miejscowości Świeszyno.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie z siedzibą w Niedalinie. W okresie od 2007 r. do 2012 r. pomocą społeczną zostało objętych łącznie 1620 rodzin. Wg danych GOPS liczba rodzin objętych pomocą społeczną wyniosła w roku 2007 r. – 330, 2008 r. – 258, 2009 r. – 275, 2010 r. – 266, 2011 r. – 245, 2012 r. – 246.

Wykres nr 12. Liczba rodzin w Gminie Świeszyno, którym została udzielona pomoc w latach 2010 – 2012.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tabela nr 15 prezentuje powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców korzystających z pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w latach 2007 - 2012. Mieszkańcy w roku 2012 najczęściej za powód trudnej sytuacji wskazywali: ubóstwo (35,9 %), bezrobocie (32,6%), długotrwałą lub ciężką chorobę (9,8%). Z analizy przedstawionych danych wynika, iż powody te są dominującą przyczyną trudnej sytuacji życiowej mieszkańców we wszystkich badanych latach.

Tabela nr 15. Powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Świeszyno w latach 2007-2012.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ubóstwo	284	221	254	266	217	220
bezdomność	6	3	4	5	5	5
bezrobocie	239	167	159	155	129	200
niepełnosprawność	29	26	37	32	31	41
długotrwała lub ciężka choroba	47	35	38	42	33	60
potrzeba ochrony macierzyństwa	6	4	1	8	16	39
bezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	2	4	38	54	15	41
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	3	2	7	5	3
alkoholizm	5	2	3	4	1	4
narkomania	0	0	0	1	1	0

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie.

3.6 Bezpieczeństwo publiczne

Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy oraz często są jednym z aspektów atrakcyjności inwestycyjnej.

Za bezpieczeństwo mieszkańców odpowiada referat dzielnicowy zlokalizowany w miejscowości Świeszyno. Placówki Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane są w miejscowościach: Świeszyno,

Strzekęcino, Mierzym i Niedalino. OSP prężnie prowadzą działalność mającą na celu zapobieganie pożarom oraz interwencje w wyniku ich powstania, biorą czynny udział w akcjach ratowniczych, zagrożeniach ekologicznych związanych z ochroną środowiska. Ponadto aktywnie współpracują z instytucjami i stowarzyszeniami na rzecz lokalnej społeczności, reprezentują OSP w innych organach samorządowych. O bezpieczeństwo na terenie gminy dbać będzie utworzona na podstawie porozumienia z Gminą Manowo straż międzygminna.

3.7 Działalność gminy w sferze społecznej

Gmina Świeszyno wykazuje dużą aktywność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na realizację projektów skierowanych do lokalnej społeczności. Na przestrzeni ostatnich lat na terenie gminy powstało wiele ciekawych inicjatyw nie tylko z ramienia samorządu terytorialnego, ale również Powiatu Koszalińskiego, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Szkoły Podstawowej w Konikowie, Niedalinie, Zegrzu Pomorskim, Dunowie oraz Gimnazjum w Świeszynie. Poniżej zostały wymienione projekty zrealizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej.

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świeszynie:
 - źródło finansowania: Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Priorytet VII Poddziałanie 7.1.2. Rozwój i upowszechnienie aktywnej integracji przez PCPR w Koszalinie, projekt pt.: Pomocna dłoń plus realizowany od roku 2008 do roku 2014,
 - źródło finansowania: Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, projekt pt.: „Asystent rodziny”, zakresem projektu była praca z rodzinami, termin realizacji 2012 – 2013 r.
2. Szkoła Podstawowa w Konikowie, Szkoła Podstawowa w Niedalinie we współpracy z Kuratorium Oświaty, źródło finansowania Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, wartość projektu 10 290,00 zł. Projekt pt.: „Mali Artyści”- program wczesnego wyrównywania szans edukacyjnych i urozmaicenie oferty treści i form edukacyjnych objął 46 wychowanków (6-9 lat) szkół w Konikowie i Niedalinie, zrealizowany w roku szkolnym 2008/2009.
3. Gmina Świeszyno, źródło finansowania Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, wartość projektu 33.584,00 zł. Projekt pt.: „Zobaczyć świat” objął 50 uczniów (9-13 lat) Szkoły Podstawowej w Zegrzu Pomorskim, zrealizowano w 2008 r.
4. Powiat Koszaliński, źródło finansowania Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, wartość projektu 25 000,00 zł. Projekt pt.: „Od umiejętności do sukcesu edukacyjnego, zawodowego i osobistego-zajęcia dodatkowe dla uczniów gimnazjów Powiatu Koszalińskiego” objął 20 uczniów Gimnazjum w Świeszynie, zrealizowano w terminie 01.09.2008 do 31.06.2009 r.
5. Kuratorium Oświaty we współpracy z Gimnazjum w Świeszynie, źródło finansowania - Europejski Fundusz Społeczny, Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Projekt pt.: „Moje gimnazjum – moja przyszłość – regionalny program wyrównywania szans edukacyjnych uczniów gimnazjów z obszarów wiejskich i małych miast w zakresie umiejętności matematyczno – przyrodniczych” skierowany był do 30 uczniów klas II Gimnazjum w Świeszynie. Zrealizowano w terminie od 01.09.2010 r. do 31.03.2012 r.
6. Gmina Świeszyno, Gimnazjum w Świeszynie (37 911,00 zł), Szkoła Podstawowa w Zegrzu Pomorskim (37 911,00 zł), źródło finansowania - program rządowy, projekt pt.: „Pracownie komputerowe w każdej szkole”, zrealizowano w 2009 r.
7. Gmina Świeszyno, Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie, Szkoła Podstawowa Dunowo, Szkoła Podstawowa Konikowo, Szkoła Podstawowa Niedalino, Szkoła Podstawowa Zegrze Pomorskie, projekt pt.: „Radosna szkoła” zrealizowany w ramach rządowego programu wspierania organów prowadzących w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w klasach I - III szkół podstawowych w roku 2011. Wartość projektu 29 999,00 zł.

8. Gmina Świeszyno, Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie, Szkoła Podstawowa Dunowo, Szkoła Podstawowa Konikowo, Szkoła Podstawowa Niedalino, Szkoła Podstawowa Zegrze Pomorskie, źródło finansowania Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Wartość projektu 126 264,00 zł. Projekt pt.: Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III, w szkołach podstawowych Gminy Świeszyno polegał na organizacji zajęć dla 157 dzieci klas I-III w szkołach podstawowych. W ramach projektu zakupiono pomoce dydaktyczne o wartości 97 764,00 zł. Projekt zrealizowano w roku szkolnym 2011/2012.
9. Gmina Świeszyno, Zespół Oświaty Samorządowej w Świeszynie, Szkoła Podstawowa Dunowo, Szkoła Podstawowa Konikowo wspólnie zrealizowały pilotażowy rządowy program „Cyfrowa szkoła”, który skierowany był do uczniów i nauczycieli II etapu edukacyjnego, czyli klas IV-VI szkół podstawowych. Dunowo – 37 uczniów, Konikowo -70 uczniów. Projekt zrealizowano w roku szkolnym 2012/2013. Wartość projektu 116 690, 26 zł.
10. Gmina Świeszyno, projekt „Internet oknem na świat mieszkańców Gminy Świeszyno”, sierpień 2012 – lipiec 2015, wartość projektu 913 900,00 zł, dotacja ze środków EFRR w ramach działania 8.3 „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion” POIG 2007 – 2013.

IV. Gospodarka

4. 1 Przedsiębiorczość

Według ewidencji statystycznej REGON w 2012 roku na terenie gminy zarejestrowanych było 707 podmiotów gospodarczych, w tym 97,74 % to podmioty sektora prywatnego. Ilość podmiotów w roku 2012 zwiększyła się w stosunku do roku 2007 o 144, tj. o 20,37%. W sektorze prywatnym systematycznie rośnie ilość osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które stanowią 87,55% ogólnej liczby w grupie podmiotów sektora prywatnego. Zauważalną tendencją jest wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości mieszkańców. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż mieszkańcy gminy samodzielnie tworzą dla siebie miejsca pracy. Z danych statystycznych publikowanych przez GUS wynika, iż 14 osób na 100 w wieku produkcyjnym w gminie to osoby prowadzące własną działalność.

Tabela nr 16. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Świeszyno w latach 2007-2012.

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	563	615	649	694	696	707
Sektor publiczny - ogółem	16	16	16	16	16	16
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	11	11	11	11	11	11
sektor publiczny – spółki handlowe	1	1	1	1	1	1
Sektor prywatny - ogółem	547	599	633	678	680	691
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	476	526	559	596	597	605
sektor prywatny - spółki handlowe	12	12	12	13	13	15
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	5	5	4	4	4	4
sektor prywatny - spółdzielnie	2	2	2	2	2	2
sektor prywatny - fundacje	0	1	1	1	1	1
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	13	13	14	15	16	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

Według kryterium formy prawnej jednostek gospodarczych w rejestrze statystycznym REGON zarejestrowane były w 2012 r. 2 spółdzielnie działające w sekcji L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, 16 spółek handlowych ogółem, w tym 4 z udziałem kapitału zagranicznego, 4 spółki handlowe – w sekcjach B,C,D,E (B- górnictwo i wydobywanie, C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E – dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją), 2 spółki handlowe - w sekcji F (Budownictwo), 1 spółka handlowa - w sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle). Spółek handlowych z ograniczoną odpowiedzialnością razem było 14, w tym 1 spółka handlowa z ograniczoną odpowiedzialnością jednoosobowa Skarbu Państwa, 4 spółki handlowe z ograniczoną odpowiedzialnością z udziałem kapitału zagranicznego.

W rozróżnieniu na klasy wielkości podmiotów gospodarczych, tj. ilości zatrudnionych pracowników 2,69% podmiotów to firmy małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników. Największy odsetek – 97,03% stanowią mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające od 0-9 osób. Na terenie gminy funkcjonują dwa podmioty zatrudniające od 50 – 249 osób, które stanowią 0,28% ogólnej liczby podmiotów na terenie gminy. Wśród wyróżniających się pod względem wielkości podmiotów są Pomorsko – Mazurska Hodowla Ziemniaka, Zakład Rolny Zegrze Pomorskie „Poldanor SA” - spółka z kapitałem

polsko-duńskim w Zegrzu Pomorskim, "Wako" producent elementów do budowy drewnianych domów oraz "Hako" (produkcja urządzeń czyszczących).

Tabela nr 17. Podmioty gospodarki narodowej działające na terenie Gminy Świeszyno w latach 2009 – 2012 wg klas wielkości i profilu działalności.

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych	Podmioty wg klas wielkości			Profil działalności		
		50 - 249	10 - 49	0 - 9	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	przemysł i budownictwo	pozostała działalność
2009	649	2	18	629	25	166	458
2010	694	2	19	673	24	168	502
2011	696	2	20	674	23	170	503
2012	707	2	19	686	25	175	507

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

W roku 2012 według profilu działalności 71,71% podmiotów gospodarczych została zaklasyfikowana do pozostałej działalności, tylko 3,54% podmiotów zajmuje się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem. Przemysłem i budownictwem trudni się 24,75% firm.

Jednostki wpisane do rejestru REGON wg sekcji PKD 2007 w roku 2012:

- Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - 25
- Sekcja C - Przetwórstwo przemysłowe - 70
- Sekcja E - Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją - 2
- Sekcja F – Budownictwo - 103
- Sekcja G - Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - 198
- Sekcja H - Transport i gospodarka magazynowa - 54
- Sekcja I - Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi - 21
- Sekcja J - Informacja i komunikacja - 14
- Sekcja K - Działalność finansowa i ubezpieczeniowa - 24
- Sekcja L - Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości - 29
- Sekcja M - Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna - 45
- Sekcja N - Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca - 15
- Sekcja O - Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne - 6
- Sekcja P – Edukacja - 18
- Sekcja Q - Opieka zdrowotna i pomoc społeczna - 36
- Sekcja R - Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją - 10
- Sekcja S i T - Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby - 37

Wielkość wskaźnika ilości podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności wyniósł w roku 2012 – 1069 podmiotów. Wskaźnik ten zmniejszył się od roku 2009 o 8 podmiotów na 10 tys. ludności.

Wskaźnik jednostek nowo zarejestrowanych w rejestrze wyniósł 94 podmioty na 10 tys. ludności w roku 2012. Największą wartość tego wskaźnika obserwowano w roku 2010, gdzie wynosił on 125 podmiotów nowo zarejestrowanych na 10 tys. ludności.

Z kolei wskaźnik jednostek wykreślonych z rejestru na 10 tys. ludności uzyskał najwyższą wartość w roku 2011 - 127 podmiotów na 10 tys. ludności. W roku 2012 wykreślono z rejestru 82 podmioty na 10 tys. ludności w gminie.

4.2 Rolnictwo

Gmina Świeszyno jest gminą typowo rolniczą. Od wielu lat jest utożsamiana z produkcją ziemniaków. W 1950r. w Strzekęcinie powstała Stacja Hodowli Roślin. Miejskowa Spółka Pomorsko – Mazurska Hodowla Ziemniaka współpracuje z partnerami z Niemiec, Francji, Ukrainy, Białorusi, Chorwacji, USA i Mołdawii.

Uwarunkowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej wynikające z obszaru i położenia geograficznego charakteryzują się następującymi cechami: gmina leży w I strefie klimatycznej, okres wegetacji około 200 dni, roczna suma opadów wynosi ok 650 – 800 mm, wilgotność powietrza 81%. Obszar gminy posiada teren płaski z niewielkimi wzniesieniami (Kraina Równiny Białogardzkiej) i wynosi łącznie 13 259 ha. Użytki rolne w gminie zajmują powierzchnię 7026 ha (52,97% ogólnej powierzchni). Grunty orne wśród użytków rolnych zajmują powierzchnię 5 083 [ha], co stanowi 72,35% ogólnej powierzchni, użytki zielone (łąki i pastwiska) zajmują powierzchnię 1 943 ha, co stanowi 27,65% ogólnej powierzchni.

Na terenie gminy występują gleby wg klas bonitacyjnych od III do VI. Udział poszczególnych klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych i użytków zielonych przedstawia Tabela nr 18 i 19.

Tabela nr 18. Udział klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	%	Charakterystyka
IIIa	74	1,45	dobrze
IIIb	539	10,60	12,05
IVa	1 830	36,01	średnie
IVb	1531	30,12	66,13
V	910	17,91	słabe i najłabsze
VI	172	3,38	
VIz	27	0,53	21,82
Razem	5 083 ha	100%	100%

Źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno.

W strukturze gruntów ornych największy udział mają gleby średnie, które stanowią 66,13 % ich powierzchni z dominującą klasą IVa.

Tabela nr 19. Udział klas bonitacyjnych w strukturze użytków zielonych.

Klasa bonitacyjna	Powierzchnia [ha]	%	Charakterystyka
III	284	14,62	średnie
IV	1 266	65,16	79,78
V	331	17,04	słabe i najłabsze
VI	52	2,67	20,22
VIz	10	0,51	
Razem	1 943 ha	100%	100%

Źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno.

W strukturze użytków zielonych największą powierzchnię zajmują gleby średnie w IV klasie – 65,16%.

Ostatni Powszechny Spis Rolny 2010 (PSR 2010) oraz badanie metod produkcji rolnej przeprowadzone zostały od 1 września do 31 października 2010 r. według stanu na 30 czerwca 2010 r. Powierzchnia gospodarstw rolnych wg PSR w 2010 r. w Gminie Świeszyno ogółem wynosi 5425,27 ha, liczba gospodarstw ogółem wg siedziby gospodarstwa wynosi 506 (gospodarstwa indywidualne – 504),

w tym 338 gospodarstw (66,80%) prowadzi działalność rolniczą. Pod pojęciem gospodarstwo rolne rozumie się wg metodologii w badaniach GUS grunty rolne wraz z gruntami leśnymi, budynkami lub ich częściami, urządzeniami i inwentarzem, jeżeli stanowią lub mogą stanowić zorganizowaną całość gospodarczą oraz prawami związanymi z prowadzeniem gospodarstwa rolnego.

Odnosząc te dane do wyniku Powszechnego Spisu Rolnego w 2002 roku, w którym odnotowano na terenie gminy 657 gospodarstw rolnych (w tym 656 to gospodarstwa indywidualne), należy zauważyć, że na przestrzeni ośmiu lat zlikwidowano 23% gospodarstw rolnych. Powierzchnia gospodarstw rolnych w 2002 wynosiła 4607,39 ha, co oznacza że do 2010 roku uległa zmniejszeniu o 817,88 ha, tj. 15,07%.

Obecnie charakterystyczną cechą gospodarstw jest nadal spore rozdrobnienie. W przedziale od 1 do 15 ha znajduje się 224 gospodarstw, co stanowi 44,27% gospodarstw ogółem. Tylko 39 gospodarstw rolnych na terenie gminy posiada 15 ha ziemi i więcej. W Tabeli nr 20 przedstawiono strukturę gospodarstw rolnych wg grup obszarowych użytków rolnych opracowanych na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego.

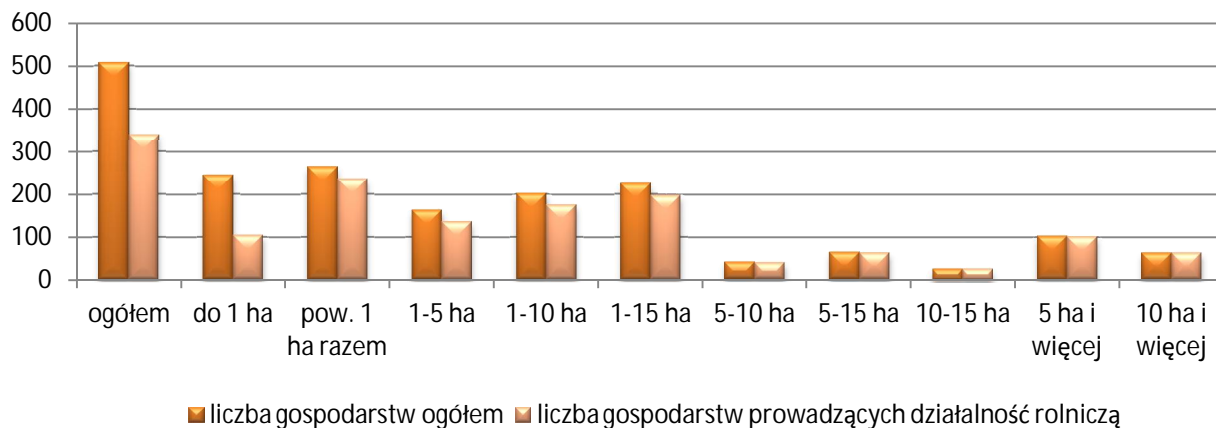
Tabela nr 20. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych, wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych	Liczba gospodarstw ogółem	Powierzchnia gospodarstw rolnych ogółem [ha]	Liczba gospodarstw prowadzących działalność rolniczą	Powierzchnia gospodarstw rolnych prowadzących działalność rolniczą [ha]
ogółem	506	5425,27	338	5267,73
do 1 ha włącznie	243	100,00	103	44,57
powyżej 1 ha razem	263	5325,27	235	5223,16
1 - 5 ha	161	457,47	135	372,12
1 - 10 ha	201	774,80	173	672,69
1 - 15 ha	224	1066,35	196	964,24
5 - 10 ha	40	317,33	38	300,57
5 - 15 ha	63	608,88	61	592,12
10 - 15 ha	23	291,55	23	291,55
5 ha i więcej	102	4867,80	100	4851,04
10 ha i więcej	62	4550,47	62	4550,47
15 ha i więcej	39	4258,92	39	4258,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

Proporcję gospodarstw rolnych w podziale wg grup obszarowych użytków rolnych z zaznaczeniem tych, które prowadzą działalność rolniczą przedstawiono na Wykresie nr 13. Według danych statystycznych do 1 ha włącznie funkcjonują 243 gospodarstwa rolne. Analizując obecną strukturę gospodarstw rolnych na terenie Gminy Świeszyno należy zauważyć, że największa dysproporcja występuje właśnie w tej grupie - tylko 42,39% (103) gospodarstw do 1 ha prowadzi działalność rolniczą. Wszystkie gospodarstwa zaklasyfikowane do grupy 10 ha i więcej oraz 15 ha i więcej prowadzą działalność rolniczą.

Wykres nr 13. Liczba gospodarstw rolnych w Gminie Świeszyno w roku 2010 w stosunku do liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

Strukturę użytkowania gruntów przez gospodarstwa rolne na terenie Gminy Świeszyno przedstawia poniższe uszczegółowienie, źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych ogółem	Powierzchnia [ha]	Liczba gospodarstw indywidualnych	Powierzchnia [ha]
grunty ogółem	504	5425,27	502	3403,24
użytki rolne ogółem	504	5092,63	502	3158,55
użytki rolne w dobrej kulturze	335	4794,44	333	2860,36
pod zasiewami	178	2791,30	177	1744,04
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	45	618,40	44	181,73
uprawy trwałe	95	61,22	95	61,22
sady ogółem	52	54,44	52	54,44
ogrody przydomowe	224	12,29	224	12,29
łąki trwałe	162	1022,41	160	635,47
pastwiska trwałe	39	288,82	38	225,61
pozostałe użytki rolne	273	298,18	273	298,18
lasy i grunty leśne	59	67,79	58	49,72
pozostałe grunty	375	264,85	373	194,97

Produkcją rolną zajmuje się wg danych Powszechnego Spisu Rolnego 178 gospodarstw, łączna powierzchnia zasiewów 2791,30 ha. Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej w Gminie Świeszyno jest uprawa zbóż oraz ziemniaków. W strukturze zasiewów największy udział miała uprawa zboża, którą

zajmowało się razem 132 gospodarstw na łącznej powierzchni zasiewów 1747,10 ha. Ziemniaki uprawiało 87 gospodarstw na łącznej powierzchni zasiewów 245,15 ha.

Trzecią co do wielkości i najmniejszą powierzchnię zasiewów zajmowały uprawy przemysłowe (razem 628,48 ha). W tym rzepak i rzepik uprawiany był na łącznej powierzchni 604,48 ha przez 13 gospodarstw, natomiast warzywa gruntowe uprawiane były na łącznej powierzchni 5,88 ha przez 10 gospodarstw rolnych.

Tabela nr 21. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia zasiewów wybranych upraw.

Wyszczególnienie	Liczba gospodarstw rolnych	Powierzchnia zasiewów [ha]
ogółem	178	2791,30
zboża razem	132	1747,10
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	128	1551,41
ziemniaki	87	245,15
uprawy przemysłowe	13	628,48
buraki cukrowe	0	0,00
rzepak i rzepik razem	13	604,48
warzywa gruntowe	10	5,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

W okresie między badaniami PSR liczba gospodarstw zajmujących się produkcją roślinną zmniejszyła się o 106. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że zwiększyła się jednocześnie powierzchnia zasiewów o 218, 94 ha.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie wg stanu na rok 2010 wynosiła 159, pogłowie zwierząt w sztukach dużych (SD) kształtowało się na poziomie 694 szt. W strukturze gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie największy odsetek stanowią gospodarstwa utrzymujące drób ogółem. Pogłowie zwierząt gospodarskich (bydło, trzoda chlewna, konie, drób) było utrzymywane w gospodarstwach rolnych według poniższego wyszczególnienia.

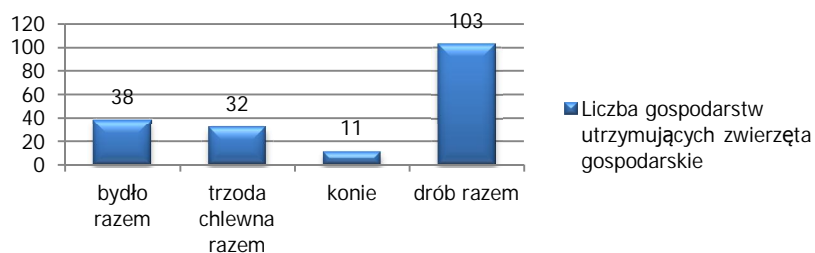
Liczba gospodarstw rolnych ogółem utrzymujących zwierzęta gospodarskie

bydło razem	-	38
bydło krowy	-	28
trzoda chlewna razem	-	32
trzoda chlewna lochy	-	18
konie	-	11
drób ogółem razem	-	103
drób ogółem drób kurzy	-	101

Utrzymywane zwierzęta gospodarskie

bydło razem	szt	567
bydło krowy	szt	220
trzoda chlewna razem	szt	595
trzoda chlewna lochy	szt	44
konie	szt	74
drób ogółem razem	szt	6987
drób ogółem drób kurzy	szt	5555

Wykres nr 14. Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie na terenie Gminy Świeszyno w roku 2010 w ujęciu liczbowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDR GUS.

Liczbę gospodarstw stosujących nawozy mineralne i wapniowe na terenie Gminy Świeszyno przedstawia poniższe uszczegółowienie, źródło: Główny Urząd Statystyczny.

Gospodarstwa rolne ogółem stosujące nawozy mineralne i wapniowe:

mineralne	-	137
azotowe	-	113
fosforowe	-	11
potasowe	-	7
wieloskładnikowe	-	106
wapniowe	-	51

zużycie w dt czystego składnika:

mineralne	dt	5573
azotowe	dt	3313
fosforowe	dt	1620
potasowe	dt	640
wapniowe	dt	8104

zużycie na 1 ha użytków rolnych:

mineralne	kg	109,4
azotowe	kg	65,1
fosforowe	kg	31,8
potasowe	kg	12,6
wapniowe	kg	159,1

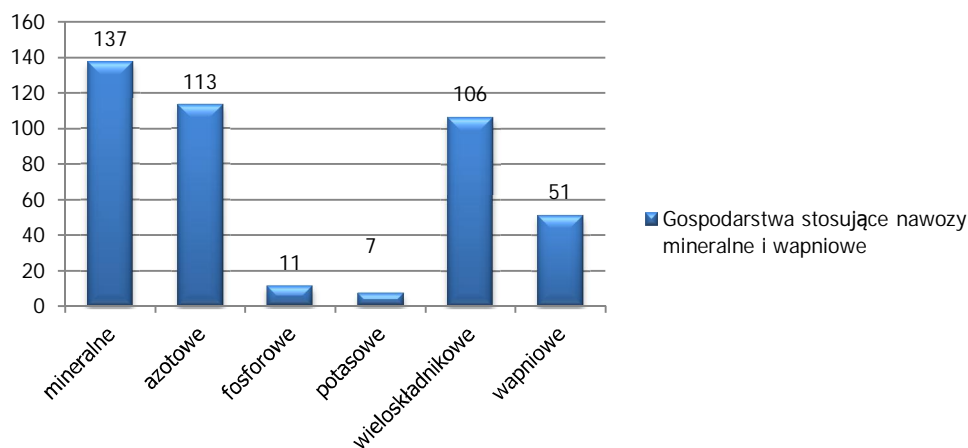
zużycie na 1 ha użytków rolnych w dobrej kulturze:

mineralne	kg	116,2
azotowe	kg	69,1
fosforowe	kg	33,8
potasowe	kg	13,3
wapniowe	kg	169,0

Z powyższych danych wynika, iż najbardziej popularne są nawozy mineralne (azotowe, fosforowe, potasowe, wieloskładnikowe). Nawozy mineralne były stosowane przez 137 gospodarstw rolnych, w tym największą grupę stanowią nawozy azotowe – 113 gospodarstw i wieloskładnikowe – 106 gospodarstw. Nawozy wapniowe stosowało 51 gospodarstw rolnych. Natomiast największe zużycie nawozów odnotowano w gospodarstwach rolnych dla nawozów wapniowych – 159,1 kg/1 ha użytków rolnych. Zużycie nawozów mineralnych wyniosło – 109,4 kg/ 1ha użytków rolnych. Podobnie zużycie

nawozów kształtuje się dla użytków rolnych w dobrej kulturze, największe zużycie występuje dla nawozów wapniowych – 169,0 kg/ 1ha, dla mineralnych wyniosło 116,2 kg/ 1 ha. Poziom zużycia nawozów wapniowych w Gminie Świeszyno przewyższa poziom zużycia NPK o 49,7 kg/1ha użytków rolnych oraz o 52,8 kg/1ha użytków rolnych w dobrej kulturze.

Wykres nr 15. Struktura gospodarstw stosujących nawozy mineralne w roku 2012 ujęciu liczbowym.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Największymi podmiotami w produkcji rolnej na terenie gminy są:

1. Zakład Rolny Zegrze Pomorskie „Poldanor SA”. Głównym kierunkiem produkcji to produkcja roślinna – uprawy pszenicy, jęczmienia i żyta, chów bydła mięsnego, hodowla trzody chlewnej i surowca do produkcji surówki spirytusu.
2. Pomorsko – Mazurska Hodowla Ziemniaka Sp. z o.o. w Strzekęcinie.
3. Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie Zakład Doświadczalny w Boninie.

Mimo pozyskanych w ostatnich latach dotacji unijnych ze środków Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi wśród indywidualnych gospodarstw rolnych nadal obserwowane jest niewystarczające zaplecze techniczne. Koniecznym jest doposażenie w maszyny rolnicze i poprawa stanu sanitarnego gospodarstw. W ostatnim czasie obserwuje się stałą tendencję likwidacji gospodarstw i podziału gruntów rolnych na cele budownictwa mieszkalnego.

4. 3 Turystyka

Gmina Świeszyno charakteryzuje się wysoką jakością produktów turystycznych. Obfitość lasów bogatych w runo leśne i zwierzynę łowną, obfitość cieków wodnych, w tym atrakcyjna rzeka Radew będąca siedliskiem ryb, przyciąga myśliwych i wędkarzy. Do rozwoju proekologicznych form turystyki, które powinny być oparte na zasadach zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju, dodatkowo predysponują gminę ciekawostki przyrodnicze i obszary chronionego krajobrazu ważne ornitologicznie i botanicznie. Wśród miejscowości, które wykazują tendencje rozwoju w sektorze turystyki są Niedalino, Strzekęcino, Mierzym, Dunowo, Zegrze Pomorskie, Włoki.

Atrakcje turystyczne gminy to przede wszystkim:

- ✓ Dolina rzeki Radew wraz z niezbędną otuliną stanowiącą korytarz ekologiczny systemu krajowego "ESOCH",
- ✓ Obszar chronionego krajobrazu zbiornika wodnego Hajka na odległość do 500 m od brzegu jeziora,

- ✓ Dolina rzeki Czarnej wraz z korytarzem ekologicznym o szerokości min. 100 m. od brzegu rzeki,
- ✓ Jezioro Czarne - śródleśne wraz z rozlewiskami, terenami bagiennymi i zbiornikami zalewowymi - teren ważny ornitologicznie i botanicznie,
- ✓ Zabytkowy zespół pałacowo - parkowy (Pałac Bursztynowy i Biały) w Strzekęcinie z największą kolekcją różaneczników w Polsce Północnej,
- ✓ Młyn i elektrownia wodna w Niedalinie,
- ✓ Kościół gotycki z XV/XVI wieku w Jarzycach,
- ✓ Park i ślady ognisk średniowiecznych w Bardzlinie,
- ✓ Park w stylu angielskim w Zegrzu Pomorskim, Mierzymiu, Strzekęcinie, Sierani.

Przez Gminę Świeszyno przebiegają 4 znakowane szlaki rowerowe – niebieski Szlak Pałaców, zielony Szlak Spichlerzy, czarny Tychowski Trakt i czerwony Trasa Słoneczna.

Szlak kajakowy „rzeką RADEW” (długość rzeki 85 km, szlaku 77 km). Trasa: Żydowo - Mostowo - Jezioro Rosnowskie - Rosnowo - Kanał Rosnowski - Jezioro Hajka - Niedalino - Białogórzyno - Nosowo – Karlino. Rzeka Radew położona jest w obszarze Natura 2000. Szlak kajakowy prowadzi głównie przez tereny kompleksów leśnych, bogatych w łowną zwierzynę i runo leśne. Płynąc możemy zobaczyć elektrownię w Niedalinie oraz Jezioro Hajka, na brzegu którego można wypocząć i skorzystać z darów natury.

Przez gminę prowadzi również szlak pieszy Pomorska Droga św. Jakuba wiodący z Koszalina przez Niekłonicę – Giezkowo – Jarzyce – Dunowo – Bardzolino i dalej do Białogardu.

Produkty turystyczne:

1. **Zespół pałacowo – parkowy Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie.** Kompleks tworzą eklektyczny pałac, dziś zwany „Bursztynowym Pałacem”, w którym obecnie mieści się hotel, z przełomu XIX i XX wieku. Z lat 20. i 30. XX wieku pochodzi większość znajdujących się wokół pałacu zabudowań gospodarczych oraz tzw. „Biały Pałac”. Wokół pałacu rozciąga się rozległy park dworski z jeziorkiem. Park dostępny jest także dla turystów niewypoczywających w hotelu. Znajduje się tu kolekcja egzotycznych roślin. Obok pałacu, w okolicy parku można spacerować 150 metrową aleją wysadzaną platanami.
2. **Stajnia ZAGRODA** znajduje się w miejscowości Włoki, około 10 km od Koszalina. Położona jest w pobliżu borowinowego jeziora Czarne. Stajnia proponuje naukę jazdy konnej, organizuje imprezy plenerowe, zawody jeździeckie, posiada urządzone parkury. Położona jest w pobliżu szlaku konnego.
3. **Stajnia Karmen** położona w Niekłonicach zapewnia moc atrakcji dla najmłodszych i tych troszkę starszych. Oferuje rehabilitację ruchową (konną) dzieci i młodzieży, naukę jazdy konnej na różnych poziomach zaawansowania i bez względu na wiek. Posiada krytą ujeżdżalnię koni oraz parkur.
4. **Gospodarstwo agroturystyczne w Niekłonicach** - działające od 2010 r. Oferuje najmłodszym i nie tylko atrakcyjny plac zabaw oraz możliwość obcowania ze zwierzętami gospodarskimi w mini zoo. Ponadto gospodarstwo agroturystyczne organizuje imprezy integracyjne i okolicznościowe z możliwością noclegu oraz skosztowania domowej kuchni. Na terenie FARMY prowadzona jest szkółka jeździecka dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

Baza hotelowo – gastronomiczna na terenie gminy:

1. Hotel Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie – działa od ok. 20 lat,
2. Klub OKEY w Zegrzu Pomorskim - działa od 1995 roku,
3. Bar KEBAB w Świeszynie – działa od 01 maja 2013 r., wcześniej w tym miejscu od 12 maja 2008 r. do 31.01.2012 r. funkcjonował Bar RELAX.

W ostatnim pięcioleciu działały też przez jakiś czas bar w Niedalinie oraz usługi gastronomiczne w stadninie koni we Włokach.

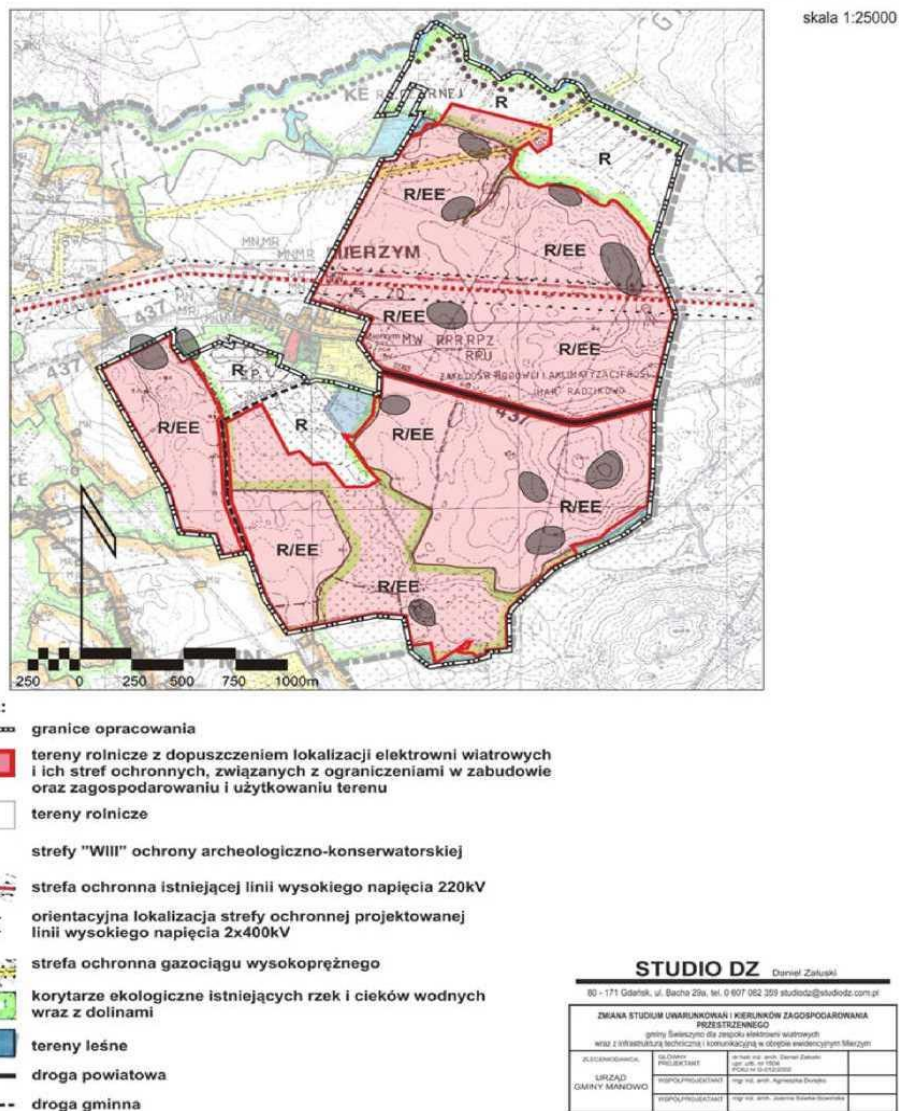
W kolonii Włoki położony jest trzyhektarowy ogród botaniczny, w którym zgromadzono kolekcję unikalnych roślin. Obejrzeć tu można również elementy przyrody nieożywionej i małej architektury. W ogrodzie prowadzona jest działalność edukacyjna i szkoleniowa.

Zasadniczym czynnikiem determinującym dynamiczny rozwój turystyki wiejskiej, w tym agroturystyki i ekoturystyki, jest zwiększenie aktywności mieszkańców wsi. Rozpoczęcie przez mieszkańców działalności turystycznej może w istotny sposób uzupełnić obecne dochody z prowadzenia indywidualnych gospodarstw rolnych. Na terenie Gminy Świeszyno aktywność mieszkańców jest pod tym względem zdecydowanie niska. Obecnie jest zarejestrowane tylko jedno gospodarstwo agroturystyczne w miejscowości Czacz (Niedalino). W miejscowości Niekłonice firma FARMA Niekłonice prowadzi działalność gospodarczą związaną z udostępnianiem bazy noclegowej, działalność gastronomiczną oraz handlową. Farma prowadzi również hotel dla koni.

Oferta turystyczna Gminy Świeszyno pod względem walorów przyrodniczych jest niezwykle interesująca, szczególnie w dobie wzrastającego popytu na ekologię, eko i agroturystykę. Wskazuje to na duży potencjał rozwojowy w tej dziedzinie gospodarki. Baza turystyczna gminy wymaga wprowadzenia działań mających na celu jej poszerzenie i zróżnicowanie. Gmina wymaga stworzenia innowacyjnej i spójnej oferty turystycznej w oparciu o swoje liczne zasoby. Oferta turystyczna powinna dążyć do wykreowania marki gminy wykorzystując duży potencjał do uprawiania turystyki kulturowej, aktywnej, rekreacyjnej jak również specjalistycznej.

4.4 Odnawialne źródła energii

Energetyka wiatrowa jest jedną z najszybciej rozwijających się branż produkujących odnawialną energię elektryczną. Lokalizacja elektrowni wiatrowych na terenie gminy została wskazana w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Tereny oznaczone symbolem R/EE stanowią tereny rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych z towarzyszącą infrastrukturą techniczną i komunikacyjną. Wewnątrz tych terenów wyznaczono strefy ochronne elektrowni wiatrowych, związane z ograniczeniami w zabudowie oraz w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. W uchwale Rady Gminy Nr XXV/208/12 z dn. 28 grudnia 2012r. ustalono maksymalną moc wszystkich elektrowni wiatrowych do 51 MW. Elektrownie wiatrowe będą mogły powstać pod warunkiem spełnienia niezbędnych wymogów ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego.

Źródło: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeżyno dla zespołu elektrowni wiatrowych wraz z infrastrukturą techniczną i komunikacyjną w obrębie ewidencyjnym Mierzyno.

V. Infrastruktura techniczna

5.1 Sieć komunikacyjna

Dostępność komunikacyjna gminy jest czynnikiem determinującym wielopłaszczyznowy rozwój społeczno – gospodarczy. Planowanie działań związanych z rozwojem obszarów wiejskich powinno opierać się o upowszechnienie dostępu do dóbr i usług, które są podstawą egzystencji społeczności lokalnej. Dostępność komunikacyjna to także czynnik napędu gospodarczego, który jest elementem kluczowym do poprawy jakości życia mieszkańców.

Transport samochodowy

Przez Gminę Świeszyno przebiega odcinek drogi wojewódzkiej nr 167 na trasie Koszalin – Konikowo – Świeszyno – Niedalino i drogi wojewódzkiej nr 168. Drogi powiatowe, które są w bardzo złym stanie technicznym przebiegają na odcinku łącznie 41,2 km. Przez teren gminy nie przebiegają drogi krajowe. Drogi gminne są w przeważającej części gruntowe. Sukcesywnie są one modernizowane poprzez ułożenie nawierzchni bitumicznej. W sołectwach długość dróg gminnych jest następująca:

Sołectwo	Ilość dróg w sołectwie km	W tym drogi bitumiczne km
Strzekęcino	15,4	1,7
Świeszyno	43,0	6,0
Konikowo	22,1	2,5
Giezkowo	7,4	1,6
Mierzym	8,3	-
Zegrze Pomorskie	15,5	1,1
Dunowo	5,0	-
Niekłonice	18,9	3,9
Niedalino	21,2	1,0
Kurozwęcz	11,5	-
Razem:	168,3	17,8

Komunikacja transportu zbiorowego jest dobrze zorganizowana poprzez autobusy PKS oraz prywatnych przewoźników.

Transport kolejowy

Gmina Świeszyno położona jest przy linii kolejowej Gdańsk – Szczecin. Długość linii kolejowej przebiegającej przez teren gminy wynosi 8 km.

Transport lotniczy

W miejscowości Zegrze Pomorskie zlokalizowane jest lotnisko na obszarze 600 ha, obecnie w sezonie letnim wykorzystywane jako lotnisko lotniczego pogotowia ratunkowego. Było czynne w latach 1970 – 1989 w oparciu o infrastrukturę lotniska wojskowego. Wg raportu „Uruchomienie lotniska użytku publicznego w Zegrzu Pomorskim” przygotowanego przez Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego, rekordowa liczba pasażerów 85 000 została obsłużona w roku 1979. W roku 2002 na lotnisku zakończono działalność wojskową i obecnie wykorzystuje się je dla celów ogólnego transportu lotniczego oraz jako lądowisko dla helikopterów.

Na przestrzeni ostatnich kilku lat były prowadzone intensywne prace nad wznowieniem działalności lotniska w Zegrzu Pomorskim. Dla potrzeb uaktualnienia studium wykonalności na zlecenie Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Pomorza Środkowego firma Airport Strategy and Marketing (ASM) opracowała prognozę ruchu lotniczego. W dokumencie tym wypracowano założenia dwóch wariantów scenariuszy wznowienia działalności lotniska. Wg raportu wznowienie działalności zaplanowano w roku 2015. Wariant I podstawowy przewiduje, że przeloty regionalne do Warszawy zostaną wprowadzone w pierwszym roku działalności portu i zostaną uzupełnione dodatkowymi połączeniami z Warszawą w trzecim roku działalności. W opracowaniu przewidziano również wprowadzenie bezpośrednich połączeń regionalnych z Krakowem i Lublinem od drugiego roku działalności. W trzecim roku działalności wg wariantu I zostaną wprowadzone również połączenia do Poznania i Wrocławia. Wariant II optymistyczny zakłada, iż port przyciągnie sezonową działalność czarterową oraz tanie połączenia z Wielką Brytanią oraz Skandynawią. Autorzy opracowania widzą również możliwość wprowadzenia połączeń międzynarodowych.

5.2. Sieć teleinformatyczna

Celem samorządu terytorialnego jest dynamiczny rozwój społeczno – gospodarczy, którego nieodzownym elementem jest budowanie społeczeństwa informacyjnego. Informatyzacja gminy i rozwój społeczeństwa informacyjnego to procesy niezwykle kosztowne, wymagające dużych nakładów finansowych. Wg danych Urzędu Gminy Świeszyno na 30 miejscowości zdecydowana większość posiada dostęp do sieci telefonicznej oraz do szerokopasmowego Internetu.

Podjęte do tej pory działania mające na celu zarówno podniesienie jakości i poprawę usług teleinformatycznych na terenie gminy, jak również wspieranie edukacji mieszkańców gminy w tym zakresie są kompleksowe i adresowane zarówno do mieszkańców jak i służące celu publicznemu. W rozdziale nr 3.7 zostały wymienione projekty w zakresie tworzenia społeczeństwa informatycznego zrealizowane na terenie gminy, w tym również te służące wyposażeniu w sprzęt IT i edukację informatyczną w szkołach.

Największym przedsięwzięciem podjętym w celu budowania społeczeństwa informatycznego jest realizacja projektu „Internet oknem na świat mieszkańców Gminy Świeszyno”. Realizacja projektu, którą rozpoczęto w sierpniu 2012 r., spowodowała rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu dla mieszkańców Gminy Świeszyno. Cel projektu został osiągnięty w wyniku utworzenia stanowisk komputerowych w gospodarstwach domowych oraz instytucjach użyteczności publicznej, jak biblioteki i świetlice. Dodatkowo w ramach zadań projektowych przeprowadzono szkolenie obejmujące wiedzę teoretyczną i praktyczną dotyczącą obsługi komputera, wykorzystania zasobów Internetu w rozwoju osobistym, zawodowym i komunikacji społecznej.

Wartość projektu opiewa na kwotę 913 900,00 zł i zostanie w 100% pokryta z dotacji ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach działania 8.3 „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – eInclusion” osi priorytetowej 8. „Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka 2007-2013.

5.3 Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Gmina Świeszyno posiada dostęp do jedenastu ujęć wody w miejscowościach: Czersk Koszaliński, Dunowo, Giezkowo, Golice, Bardzolino, Strzekęcino, Niedalino, Sieranie, Zegrze Pomorskie, Czaple oraz Kurozwęcz.

System odprowadzania ścieków opiera się na zbiorczej sieci sanitarnej, systematycznie rozbudowywanej. Zdecydowana większość mieszkańców gminy - 83,63 %, korzysta z systemu kanalizacji zbiorczej. Ścieki odprowadzane są do oczyszczalni w Jamnie, poprzez koszalińską sieć sanitarną. W niektórych miejscowościach mieszkańcy gromadzą ścieki w zbiornikach bezodpływowych. Czynne są trzy oczyszczalnie ścieków: w Giezkowie, Sierani i Zegrzu Pomorskim. Według danych GUS liczba ludności obsługiwanej przez oczyszczalnie wyniosła na rok 2011 – 1880, w powiecie koszalińskim – 46650.

Coraz większe zainteresowanie mieszkańców budzą oczyszczalnie przydomowe, które posiadają wiele zalet. Do najważniejszych z nich można zaliczyć między innymi: są ekologiczne, nie wydzielają przykrych zapachów, są tanie w eksploatacji, całkowita szczelność osadnika. Największą zaletą przydomowych oczyszczalni ścieków w porównaniu z tradycyjnymi szambami jest stosunkowo niski koszt eksploatacji. W Gminie Świeszyno obecnie zarejestrowanych jest 97 przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach nieskanalizowanych. Dane statystyczne dotyczące ścieków odprowadzanych na terenie gminy prezentuje Tabela nr 22.

Tabela nr 22. Ścieki oczyszczane w latach 2007 – 2011 na terenie Gminy Świeszyno.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
odprowadzone ogółem	dam ³	195,1	114,2	87,6	133,0	148,0	146,4
oczyszczane razem	dam ³	139	65	131	73	85	146,4
oczyszczane mechanicznie	dam ³	6	150	159	133	148	146,4
oczyszczane biologicznie	dam ³	45	6	71	60	67	146,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDR GUS.

W gminie za doprowadzanie wody oraz odbiór ścieków odpowiedzialny jest samorząd. Cena wody w roku 2013 wynosi 3,36 zł/m³, w tym dopłata gminy 0,53 zł, koszt jaki ponoszą mieszkańcy – 2,83 zł/m³. Cena ścieków wynosi 10,01 zł/m³, w tym dopłata z gminy 2,22 zł, koszt jaki ponoszą mieszkańcy – 7,79 zł/m³. W stosunku do cen wody i ścieków gmin ościennych są to kwoty bardzo konkurencyjne. Cena wody jaką płacą mieszkańcy jest ponad dwa razy niższa niż w Gminie Białogard i Tychowo oraz prawie połowę niższa niż w Gminie Biesiekierz. W Gminie Białogard cena wody ponoszona przez mieszkańców wynosi 8,01 zł/m³, w Gminie Tychowo 7,36 zł/m³, w Gminie Biesiekierz 5,00 zł/m³. Cena ścieków po dopłacie gminy wynosi w Gminie Białogard 8,84 zł/m³, w Gminie Tychowo 12,19 zł/m³, w Gminie Biesiekierz 8,78 zł/m³.

Czynna sieć rozdzielcza jest w całości w zarządzie i administracji gminy. Długość czynnej sieci rozdzielczej wynosiła w roku 2012 55,4 km, co stanowi wzrost w stosunku do roku 2007 o 23,47 %. Diagnozując stopień rozbudowania sieci wodociągowej należy zauważyć, że na przestrzeni analizowanego okresu połączenia uzyskało 326 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Ilość wody dostarczanej za pośrednictwem sieci wodociągowej wzrosła o 16,06%. Charakterystykę sieci wodociągowej przedstawia Tabela nr 25.

Tabela nr 23. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	42,4	48,4	48,5	49,1	53,7	55,4
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	917	968	1049	1049	1178	1243
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	176,2	199,8	194,1	194,0	209,6	209,9
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	4911	5750	5970	6157	6291	6397

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Czynna sieć kanalizacyjna znajduje się w zarządzie i administracji gminy. W Tabeli nr 24 przedstawiono dane statystyczne dotyczące gospodarki ściekowej na przestrzeni lat 2007 – 2012. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy to zbiorcza sieć sanitarna. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w roku 2012 wynosiła 112,6 km, przy czym długość sieci tłocznej wynosiła około 32 km, a grawitacyjnej około 80 km. Czynną sieć kanalizacyjną na przestrzeni ostatnich sześciu lat rozbudowano o 20,8 km, w ujęciu procentowym wartość ta stanowi 18,47%. Na przestrzeni lat 2007 – 2012 połączenie z czynną siecią kanalizacyjną uzyskało 406 budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania.

Ilość ścieków odprowadzanych przyjęła najwyższą wartość w roku 2007 – 195,1 dam³. W roku 2009 znacznie spadła (87,6 dam³), o 55,09% w stosunku do roku 2007. Od roku 2009 ilość ścieków odprowadzonych wzrasta, osiągając w ostatnim roku badawczym wartość 144,4 dam³. W korelacji 2012/2007 ilość odprowadzanych ścieków spadła o 25,99%.

Tabela nr 24. Gospodarka ściekowa na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	102,8	104,6	105,2	105,3	112,6	112,6
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	796	800	838	899	947	1012
ścieki odprowadzone	dam ³	195,1	114,2	87,6	133	111,0	144,4
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	3471	4731	4982	5138	5252	5372

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wybrane dane statystyczne dotyczące dostępu ludności gminy do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazu oraz zużycie tych mediów w okresie od roku 2007 do roku 2012 przedstawia Tabela nr 25. Z sieci kanalizacyjnej korzystało, wg stanu na rok 2012 83,63% ludności, z sieci wodociągowej 97,49%. Ostatnie dostępne dane na temat ludności korzystającej z gazu pochodzą z roku 2011, w którym z tej instalacji korzystało 41,6 % ludności gminy.

Tabela nr 25. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Wyszczególnienie		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności							
z wodociągu	%	85,5	95,0	96,83	97,38	97,45	97,49
z kanalizacji	%	60,4	78,16	80,80	81,26	81,35	81,88
z gazu	%	24,7	26,4	37,6	39,6	41,6	bd.
Zużycie wody i gazu z sieci w gospodarstwach domowych							
zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca	m ³	31,1	34,3	32,5	30,8	32,6	32,0
zużycie wody z wodociągów na 1 korzystającego	m ³	35,9	39,3	37,2	35,1	36,8	32,5
zużycie gazu z sieci na 1 mieszkańca	m ³	131,2	140,9	148,6	166,3	151,4	bd.
zużycie gazu z sieci na 1 korzystającego	m ³	523,5	526,7	391,2	414,3	359,6	bd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL GUS.

Z analizy powyższych danych statystycznych wynika, iż zużycie wody z wodociągów na jednego korzystającego w latach 2007 - 2012 kształtuje się w przedziale 32,5 (2012 r.) – 39,3 (2008 r.) m³. W korelacji 2012/2007 obserwuje się spadek zużycia wody z wodociągów na 1 korzystającego o 3,4 m³, co stanowi 9,47%.

5.4 Sieć gazowa

Gaz ziemny staje się najwygodniejszym nośnikiem energii dla ludzkości. Jego zalety powodują, że od wielu lat trwa na świecie dynamiczny rozwój gazownictwa. Decydują o tym także względy ekonomiczne i ekologiczne (surowiec ten jest najbardziej przyjazny dla środowiska naturalnego). Gmina zaopatrywana jest w gaz ziemny przez Wielkopolską Spółkę Gazowniczą. Wg danych statystycznych GUS długość sieci przesyłowej (gazociągi wysokiego ciśnienia - powyżej 1,6 MPa) wynosi na terenie gminy 13 096 m. Czynna sieć rozdzielcza jest rokrocznie rozbudowywana, w roku 2011 jej długość wyniosła 46 960 m. Charakterystykę sieci gazowej na terenie gminy przedstawia Tabela nr 26.

Tabela nr 26. Sieć gazowa na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2011.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
długość czynnej sieci ogółem w m	m	50988	53115	55708	58225	60056	bd.
długość czynnej sieci przesyłowej w m	m	13096	13096	13096	13096	13096	bd.
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	m	37892	40019	42612	45129	46960	bd.
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	szt.	471	523	584	637	704	bd.
odbiorcy gazu	gosp. dom.	557	619	672	734	799	bd.
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom.	540	603	507	713	777	bd.
zużycie gazu w tys. m ³	tys.m ³	742,90	821,60	886,00	1048,90	974,20	bd.

zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	tys.m ³	720,1	811,5	834,2	1028,0	949,6	bd.
ludność korzystająca z sieci gazowej	osoba	1419	1560	2265	2532	2709	bd.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDL GUS.

Z sieci gazowej korzystało w roku 2011 777 gospodarstw domowych, 2709 mieszkańców gminy (41,6% społeczeństwa w gminie). 97,25 % odbiorców gazu używa go do ogrzania mieszkań.

Czynna sieć ogółem od roku 2007 została rozbudowana o 9068 m. Czynne przyłącza do sieci uzyskało 233 budynków mieszkalnych i niemieszkalnych.

Wg danych przedstawionych w Tabeli nr 25 w roku 2011 zużycie gazu na 1 korzystającego wynosiło 359,6 m³, w roku 2007 – 523,5 m³, ograniczenie zużycia na przestrzeni badanych lat wyniosło 31,30%. Natomiast zużycie gazu ogółem wzrosło o 231,3 tys.m³.

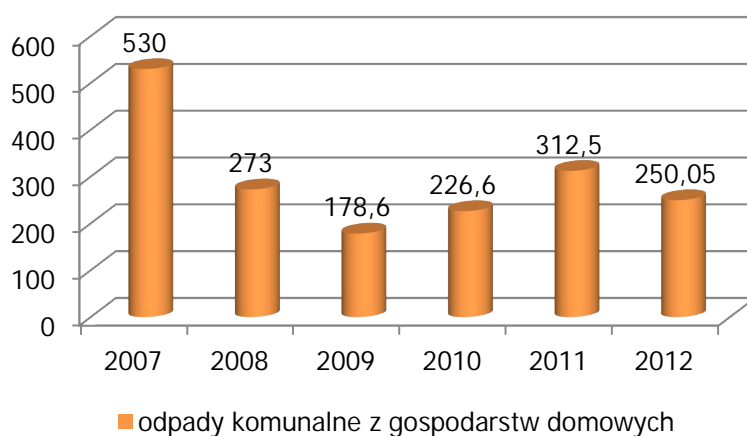
5.5 Gospodarka odpadami

W wyniku nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od dnia 1 lipca 2013 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady odbioru odpadów w gminie. Nowy system obejmuje wszystkich mieszkańców. Przyjęcie takiego rozwiązania przyczyni się do zwiększenia odbioru odpadów trafiających do instalacji odzysku, jak również do zaniku nielegalnie składowanych odpadów w miejscach niedozwolonych. Na podstawie umowy nr ZP-21/2013 z dnia 05.06.2013 r. odbiór śmieci w nieruchomościach zamieszkałych realizuje Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Koszalinie. Właściciele nieruchomości niezamieszkałych, na których są wytwarzane odpady komunalne, mają obowiązek posiadania i wykonywania umów zawartych z pomiotami uprawnionymi do działalności w tym zakresie na terenie Gminy Świeszyno. Te podmioty to: PGK Sp. z o.o. w Koszalinie, PPW "EKOSAN" Krystyna Czopik - Chałupy, Eko-Fiuk Połczyn.

W latach 2008 – 2012 zintensyfikowano działania na rzecz selektywnej zbiórki odpadów. Wysegregowane w tym okresie odpady takie jak szkło, plastik, makulatura, zużyty sprzęt elektroniczny, odpady wielkogabarytowe, w ilości 542 Mg, przekazano do recyklingu i utylizacji wyspecjalizowanym firmom. Odpady biodegradowalne zagospodarowywano w przydomowych kompostowniach. Dlatego w tych latach znacznie mniej odpadów trafiało na składowisko w Niedalinie. Składowisko to zostało zamknięte z dniem 31 grudnia 2012 r. Przystąpiono do wykonania procedury rekultywacji. Zgodnie z przepisami, przez okres 30 lat od dnia zamknięcia, składowisko będzie monitorowane pod względem oddziaływania na środowisko, tzn. będą prowadzone badania w zakresie emisji gazów, składu odcieków, jakości wód podziemnych, morfologii odpadów, tempa osiadania i inne. Od dnia 1 stycznia 2013 roku odpady komunalne zebrane na terenie Gminy Świeszyno, wywożone są na składowisko w Sianowie.

W celu oczyszczenia Gminy Świeszyno z niebezpiecznego odpadu zawierającego azbest uchwałą Nr XXI/171/12 z dnia 25 października 2012 r. Rada Gminy Świeszyno przyjęła „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Świeszyno”. Ze względu na zagrożenie, jakie stwarzają te wyroby, powinny zostać usunięte ze wszystkich obiektów na terenie gminy do końca 2032 roku.

Wykres nr 16. Wielkość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2007 - 2012[Mg].

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno.

Wykres nr 16 przedstawia wielkość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2007 – 2012, zdeponowanych na składowisku w Niedalinie. Największą ilość odpadów komunalnych odebrano w roku 2007 – 530 Mg, najmniejszą w roku 2009 – 178,6 Mg. W pozostałych analizowanych latach wielkość ta zmienia się w granicach 226,6 – 312,5 Mg. W roku 2012 wielkość zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych ukształtowała się na poziomie 250,05 Mg, co stanowi 47,18% najwyższej wartości zarejestrowanej w diagnozowanym okresie.

5.6 Gospodarka mieszkaniowa

Jednym z zadań własnych gminy jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkaniowych. Gmina powinna zgromadzić własny zasób mieszkaniowy i zarządzać nim w taki sposób, aby jak najlepiej zaspokajał on potrzeby rodzin, których dochód powoduje brak możliwości zakupu własnego mieszkania. Wg stanu na 31 grudnia 2012 r. w zasobach komunalnych gminy były 3 budynki mieszkalne stanowiące wyłączną własność gminy, 26 lokali mieszkalnych wraz z współudziałem w częściach wspólnych 6 lokali socjalnych, 14 budynków lub części budynków gospodarczych.

Statystyka mieszkań i wyposażenia w instalacje sanitarne przedstawiona w Tabeli nr 27 wskazuje, iż w roku 2010 w Gminie Świeszyno było łącznie 1849 mieszkań. Z danych statystycznych wynika, iż w przedziale od roku 2007 do roku 2010 na terenie gminy przybyło 169 mieszkań. Średni przyrost ilości mieszkań na terenie gminy wynosi 3,1% rocznie.

Tabela nr 27. Statystyka mieszkań i wyposażenia w instalacje sanitarne na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2010.

Wyszczególnienie	Jed. miary	2007	2008	2009	2010
Mieszkania	mieszk.	1680	1731	1788	1849
Przeciętna powierzchnia użytkowa					
1 mieszkania	m ²	88,0	89,7	91,5	92,3
na 1 osobę	m ²	25,7	26,3	27,1	26,7
Mieszkania wyposażone w urządzenia techniczno-sanitarne:					
wodociąg	mieszk.	1643	1694	1751	1812
ustęp splukiwany	mieszk.	1507	1558	1615	1676
łazienka	mieszk.	1505	1556	1613	1674
centralne ogrzewanie	mieszk.	1262	1302	1359	1420
gaz z sieci	mieszk.	415	456	672	722

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań w gminie (łącznie powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania) zwiększyła się w okresie badawczym o 4,3 m, tj. 4,9%. Wg danych statystycznych powierzchnia mieszkania na 1 osobę w roku 2012 wyniosła 26,7 m², natomiast w całym analizowanym okresie zmienia się w granicach 25,7 – 27,1. W korelacji 2012/2007 przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę zwiększyła się o 3,7%.

Na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się wzrost dostępu mieszkańców do urządzeń techniczno – sanitarnych. Od roku 2007 w wodociąg, ustęp splukiwany oraz łazienkę zostało wyposażonych 169 mieszkań. Centralne ogrzewanie zamontowano w 158 mieszkaniach. Dostęp do gazu z sieci uzyskało 307 mieszkań.

Tabela nr 28. Budynki mieszkalne i mieszkania oddane do użytkowania w okresie od 2007 – 2012 r.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Budynki mieszkalne oddane do użytkowania	bud.	40	56	56	60	74	bd.
Mieszkania oddane do użytkowania							
mieszkania	mieszk.	40	57	57	79	74	82
izby	izba	230	342	312	405	449	470
powierzchnia użytkowa mieszkań	m ²	5653	8335	8233	9720	11578	11907

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W Tabeli nr 28 zostały przedstawione dane dotyczące budynków mieszkalnych i mieszkań oddanych do użytkowania w latach 2007 – 2012. Przedstawione informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Dane o liczbie budynków oddanych do użytkowania dotyczą budynków przekazywanych w całości oraz pierwszych części budynków przekazywanych do użytkowania etapami. Za izbę uznaje się pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami sięgającymi od podłogi do sufitu, z bezpośrednim oświetleniem dziennym i o powierzchni nie mniejszej niż 4 m².

Z przedstawionej statystyki wynika, iż w trakcie analizowanego okresu oddaje się do użytkowania średniorocznie 57,2 budynków mieszkalnych oraz 64,83 mieszkań. Świadczy to o tym, iż rynek budownictwa na terenie gminy rozwija się dynamicznie. Ilość budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania wzrosła w analizowanym okresie o 45,9%. W ostatnim badanym roku powierzchnia

użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania wyniosła 11 907 m², z czego wynika że przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 145,2 m² i wzrosła w stosunku do roku 2007 o 3,9 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie zachodniopomorskim w 2012 r. wyniosła 94,0 m², w kraju – 102,4 m².

W Tabeli na 29 przedstawiono statystykę decyzji i pozwoleń Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012. Analizując dane zawarte w tej statystyce należy zauważyć, iż średniorocznie na przestrzeni badanych lat wpłynęło 229 wniosków o decyzję o warunkach zabudowy i lokalizacyjne inwestycji celu publicznego. Najwięcej wydaje się decyzji o warunkach zabudowy na nowe budynki mieszkalne, średnio 114 rocznie. Na inwestycje celu publicznego, czyli takie o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym wydaje się średnio 54,33 decyzje, niezbędne w przypadku gdy teren pod inwestycję celu publicznego nie posiada miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Tabela nr 29. Statystyka decyzji i pozwoleń Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Rodzaj decyzji	2007	2008	2009	2010	2011	2012
łącznie wnioski o decyzje o warunkach zabudowy i lokalizacyjne inwestycji celu publicznego	217	227	264	235	242	189
decyzje lokalizacji inwestycji celu publicznego	77	66	79	41	31	32
decyzje o warunkach zabudowy na nowe budynki mieszkalne i inne	111	117	122	93	120	121
przeniesienia decyzji o warunkach zabudowy na nowego właściciela działki	16	26	36	47	50	31
pozwolenia na budowę nowych budynków mieszkalnych	85	84	109	83	78	77
zgłoszenia zakończenia budowy i pozwolenia na użytkowania budynków mieszkalnych	41	57	54	57	79	76
zgłoszenie zakończenia budynków niemieszkalnych	-	-	-	-	3	7

Źródło: Urząd Gminy Świeszyno.

5.7 Inwestycje

Jednym z instrumentów determinujących rozwój lokalnej przestrzeni są realizowane na jej obszarze inwestycje. Podejmowane przez lokalne władze działania inwestycyjne stanowią o poziomie konkurencyjności gminy, jak również skuteczne narzędzie o szczególnie ważnej roli dla rozwoju lokalnego. Rozwój infrastruktury na poziomie lokalnym napotyka wiele trudności, z których najważniejsze to pozyskiwanie środków finansowych oraz wybór właściwych priorytetów inwestycyjnych. Gmina Świeszyno na przestrzeni lat 2007 – 2013 prowadziła dynamiczną politykę inwestycyjną, co przyczyniło się do znacznej poprawy życia społeczności lokalnej. W ostatnich latach zrealizowano następujące inwestycje:

1. Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w Niedalinie wraz z kolektorem tłocznym Niedalino – Strzekęcino, długość 10,638 km, termin realizacji 27.04.2007 r., wartość inwestycji 1 369 561,09 zł.
2. Budowa podstawowej sieci wodociągowej w miejscowości Niedalino, długość 832,0 m, 17.01.2007 r., wartość inwestycji 72 320,00 zł.

3. Budowa chodnika w miejscowości Niedalino w ciągu drogi wojewódzkiej nr 167, długość 294,0 m, powierzchnia 546,0 m², termin realizacji 22.11.2007 r., wartość inwestycji 34 112,30 zł, budowa razem z Rejonem Dróg Wojewódzkich w Koszalinie.
4. Przebudowa drogi o długości 1,23 km Niekłonice dz. 190, 199, termin realizacji 26.11.2008 r., wartość inwestycji 791 785,06 zł, 188 994,21 zł - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.
5. Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej z przepompownią i linią energetyczną w miejscowości Mierzym, termin realizacji 25.11.2008 r., wartość inwestycji 468 479,29 zł.
6. Przebudowa drogi Giezkowo – Konikowo etap. II – długość 2,13 km, termin realizacji 13.11.2009 r., wartość inwestycji 468 689,74 zł, 141 287,45 zł - Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.
7. Budowa hali sportowej wraz z łącznikiem przy Szkole Podstawowej w Konikowie, powierzchnia użytkowa hali 741,40 m², powierzchnia użytkowa łącznika 120,80 m², hala 15,20 m x 40,19 m, wysokość 9,60 m, widownia 120 miejsc, termin realizacji 25.01.2010 r., wartość inwestycji 3 278 000,00 zł, 930 000,00 zł - Ministerstwo Sportu i Turystyki Środki Rozwoju Kultury Fizycznej.
8. Modernizacja hydroforni w Strzekęciniu: modernizacja hydroforni, studnia głębinowa, lokalizacja Strzekęcino, wartość inwestycji 360 188,48 zł, termin realizacji 2007 r.
9. Parking na samochody osobowe przed Ośrodkiem Zdrowia w Zegrzu Pomorskim, dz. nr 116/43, powierzchnia 22,5 m², termin realizacji 30.11.2009 r., wartość inwestycji 11 078,87 zł.
10. Przebudowa chodnika w Zegrzu Pomorskim w ciągu drogi wojewódzkiej nr 168, długość 434 m, powierzchnia 892,65 m², termin realizacji 07.12.2009 r., wartość inwestycji 67 500,00 zł, budowa razem z Rejonem Dróg Wojewódzkich w Koszalinie.
11. Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej w miejscowości Dunowo wraz z kolektorem tłocznym Dunowo – Strzekęcino – Świeszyno oraz budowa sieci wodociągowej w miejscowości Dunowo i Strzekęcino wraz z połączeniem tych miejscowości siecią wodociagową. Sieć wodociągowa 7435,5 m, przyłącza 782,0 m, sieć kanalizacyjna 8072 m, przepompownie 9 szt., termin realizacji 30.08.2010 r. - 30.04.2012 r., wartość inwestycji 2 842 593,43 zł, 1 536 135,87 zł - PROW 2007 – 2013 Działanie 321 – Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
12. Budowa miejsc postojowych na samochody przy drodze gminnej przed kościołem w Zegrzu Pomorskim, wartość inwestycji 5 390,65 zł, termin realizacji 2009 r.
13. Przebudowa drogi powiatowej nr 0381Z Świeszyno – Cewlino – droga nr 11, długość odcinka 5589 m, budowa wraz z Powiatowym Zarządem Dróg w Koszalinie, wartość całości 4 835 693,85 zł, termin realizacji 2010 r.
14. Ułożenie nawierzchni bitumicznej (z mieszanki mineralno – emulsyjnej na zimno typ „Slurry Seal”) na drodze Giezkowo – Konikowo działki nr 57, 30 obręb Giezkowo i 415, 450/18, 450/28, 430 obręb Konikowo, długość 3628 m, powierzchnia 14 480 m², termin realizacji 30.06.2010 r., wartość inwestycji 701 201,21 zł:
 - Strzekęcino dz. 16/14 powierzchnia 800,0 m², 30.06.2010 r., 16 382,85 zł,
 - Strzekęcino dz. 33/1, 34, 35 (wokół parku), powierzchnia 5198,0 m², 30.06.2010 r., 91 500,00 zł,
 - Kępa Świeszynońska, powierzchnia 1806 m², 30.06.2010 r., 89 750,33 zł,
 - Niekłonice, powierzchnia 6639 m², 30.06.2010 r., 322 652,00 zł,
 - Strzekęcino 8, powierzchnia 320,0 m², 30.06.2010 r., 18 139,45 zł,
 - Świeszyno dz. 692 (przy szkole), powierzchnia 994 m², 30.06.2010 r., 50 619,37 zł.
15. Przebudowa drogi gminnej Chałupy – Świeszyno dz. nr 705, 706 i 708/3, Etap I-szy, długość 1,56 km, termin realizacji 29.08.2011 r. - 16.11.2011 r., wartość inwestycji 1 427 058,69 zł.
16. Przebudowa przepompowni ścieków w Strzekęciniu na dz. nr 16/32, 18.04.2011 r. - 07.10.2011 r., wartość inwestycji 189 979,00 zł, 115 875,00 zł - PROW 2007 – 2013 Działanie 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.
17. Przebudowa, nadbudowa i rozbudowa Remizy Strażackiej w Świeszynie, powierzchnia zabudowy 131,75 m², powierzchnia użytkowa 277,45 m², kubatura 860,24 m³, termin realizacji 20.06.2011 r. - 30.01.2012 r., wartość inwestycji 510 916,97 zł.

18. Przebudowa chodnika w miejscowości Kurozwęcz, powierzchnia chodnika 455,72 m², pow. całkowita 896,86 m², termin realizacji 30.06.2012 r., wartość inwestycji 76 483,58 zł.
19. Budowa placów zabaw w dziewięciu miejscowościach Gminy Świeszyno, Konikowo, Kurozwęcz, Mierzym, Niedalino, Niekłonicze, Strzekęcino, Bardzolino, Giezkowo, Świeszyno, termin realizacji 25.09.2010 r. - 15.05.2011 r., wartość inwestycji 355 088,87 zł, 168 398,42 zł. dofinansowano za pośrednictwem Środkowopomorskiej Grupy Działania w ramach PROW 2007 – 2013 Działanie 4.1/413 Wdrażanie lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.
20. Budowa placów zabaw w czterech miejscowościach Gminy Świeszyno: Chałupy, Chłopska Kępa, Dunowo, Zegrze Pomorskie, termin realizacji 02.08.2011 r. - 30.12.2011 r., wartość inwestycji 121 232,22 zł, 72 245,00 zł dofinansowano za pośrednictwem Środkowopomorskiej Grupy Działania w ramach PROW 2007 – 2013 Działanie 413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.
21. Dostawa i montaż przepompowni ścieków dla budowanej kanalizacji sanitarnej w Niekłonicach działki nr 78 i 52, termin realizacji 10.09.2011 r., wartość inwestycji 52 890,00 zł, współfinansowanie inwestycji z komitetem społecznym.
22. Przebudowa drogi gminnej w Strzekęcinie dz. nr 16/89, dł. 0,166 km, pow. 1254 m², termin realizacji 20.12.2012 r., wartość inwestycji 241 431,91 zł.
23. Przebudowa drogi gminnej w Strzekęcinie dz. nr 13/3, długość 0,142 km, powierzchnia 468 m², termin realizacji 20.12.2012 r., wartość inwestycji 89 604,57 zł.
24. Przebudowa drogi gminnej w Konikowie dz. nr 294/88, długość 0,393 km, powierzchnia 2 649 m², termin realizacji 20.12.2012 r., wartość inwestycji 501 724,61 zł.
25. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych Chałupy – Świeszyno na działce nr 708/3 obręb 0071 Świeszyno – etap. II, długość 1,74 km, termin realizacji 08.10.2012 r., wartość inwestycji 1 250 049,99 zł, Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych.
26. Remont pomieszczeń Urzędu Gminy – etap I remont pomieszczeń Sali ślubów, termin realizacji: 30.06.2012, wartość inwestycji: 65 922,80zł.
27. Budowa sieci wodociągowej Niekłonicze – kolonia, termin realizacji 20.12.2012 r., wartość inwestycji 122 737,86 zł.
28. Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka w Świeszynie, remont budynku, wartość inwestycji 877 121,19 zł, 500 000,00 zł współfinansowano z PROW 2007-2013 Działanie 313, 322, 323 „Odnowa i rozwój wsi”.
29. Budowa świetlicy wiejskiej w Konikowie, termin realizacji 22.05.2013 r., wartość inwestycji 410 846,95 zł, 198 692,00 zł dofinansowano za pośrednictwem Środkowopomorskiej Grupy Działania w ramach PROW 2007 – 2013 Działanie 4.1/413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy „Odnowa i rozwój wsi”.
30. Stworzenie „Serca wsi” – budowa placu zabaw w Sierani, powierzchnia 287,90 m², termin realizacji 27.06.2012 r., wartość inwestycji 29 631,28 zł, 14 960,00 zł dofinansowano za pośrednictwem Środkowopomorskiej Grupy Działania w ramach PROW 2007 – 2013 Działanie 4.1/413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla operacji odpowiadającym warunkom przyznania pomocy w ramach Małych Projektów.
31. Budowa boisk sportowych w ramach budowy kompleksu „Moje boisko – Orlik 2012” – boisko piłkarskie oraz boisko wielofunkcyjne wraz z zapleczem sanitarno – szatniowym w Świeszynie dz. nr 197/3, wartość inwestycji 1 433 824,01 zł, w tym dotacja 833 000,00 zł, Urząd Marszałkowski Ministerstwo Sportu i Turystyki.
32. Montaż 15 punktów z latarniami parkowymi oraz oprawami. Montaż 22 szt. złączy kablowych oraz modernizacja sterowania w miejscowości Niekłonicze, termin realizacji 15.04.2013 r., wartość inwestycji 24 846,00 zł.

33. Chodnik z kostki betonowej „polbruk” o powierzchni 232 m², miejscowość Świeszyno, termin realizacji 30.06.2013 r., wartość inwestycji 39 531,23 zł.
34. Modernizacja kotłowni w Szkole Podstawowej w Zegrzu Pomorskim, termin realizacji 15.08.2013 r., wartość inwestycji 16 236,00 zł.
35. Wymiana pieca gazowego w Szkole Podstawowej w Konikowie, termin realizacji 30.08.2013 r., wartość inwestycji 39 975,00 zł.
36. Modernizacja centralnego ogrzewania w Gimnazjum w Świeszynie wraz z projektem, termin realizacji 30.09.2013 r., wartość inwestycji 120 087,36 zł.
37. Remont pomieszczeń Urzędu Gminy etap II, miejscowość Świeszyno, termin realizacji 17.08.2013 r., wartość inwestycji 149 820,96 zł.
38. Przebudowa istniejącej kotłowni na paliwo stałe na kotłownię gazową wraz z budową przyłącza gazowego do świetlicy wiejskiej w Niekłonicach, termin realizacji 30.10.2013 r., wartość inwestycji 49 243,74 zł, dofinansowanie 25 000,00 zł. PROW 2007 – 2013 Działanie 413 Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju dla małych projektów, tj. operacji, które nie odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działań osi 3, ale przyczyniają się do osiągnięcia celów tej osi.
39. Przebudowa drogi dojazdowej (gminnej) do gruntów rolnych Świeszyno – Włoki dł. 1,660 km, szer. 4,0 m na dz. nr 750/1 obręb 0071 Świeszyno oraz drogi gminnej o długości 0,261 km na dz. nr 398/9, termin realizacji 06.09.2013 r., wartość inwestycji 1 474 649,45 zł, w tym dofinansowanie 366 301,01 zł - dofinansowanie zadania własnego województwa określonego ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych.
40. Wykonanie oświetlenia drogowego przy drodze gminnej działka nr 398/9 w Świeszynie, miejscowość Włoki, termin realizacji 15.09.2013 r., wartość inwestycji 27 675,00 zł.

Inwestycje w trakcie realizacji:

1. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej w miejscowości Niedalino poprzez utwardzenie działki budowlanej przy świetlicy wiejskiej, planowany termin realizacji 06.2014 r., wartość inwestycji 40 423,80 zł, w tym dofinansowanie 14 960,00 zł. PROW 2007 – 2013 Działanie 4.1/413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.
2. Uporządkowanie gospodarki wodnej z elementami kanalizacji sanitarnej dla Gminy Świeszyno w formie zaprojektuj i wybuduj w miejscowościach Czersk Koszaliński, Giezkowo, Strzekęcino, Konikowo, Niekłonice, planowany termin realizacji 30.06.2014 r., wartość inwestycji 1 518 233,28 zł, w tym 800 000,00 zł. - umorzenie pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej województwa zachodniopomorskiego.
3. Budowa świetlicy wiejskiej wraz z przyłączami i zewnętrzną instalacją wodociągową, zewnętrzną instalacją kanalizacji sanitarnej oraz zewnętrzną instalacją energetyczną zalicznikową, miejscowość: Mierzym, termin realizacji 12.2014 r., wartość inwestycji 670 126,10 zł, w tym 306 583,00 zł dofinansowano ze środków PROW 2007 – 2013 Działanie 4.1/413 Wdrażanie Lokalnych Strategii Rozwoju dla operacji, które odpowiadają warunkom przyznania pomocy w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.
4. Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej Świeszyno – Strzekęcino – Chłopska Kępa – Kępa Świeszynońska – Bagno oraz Niedalino Czacz. Etap I – budowa sieci wodociągowej wraz z zabezpieczeniem przeciwpożarowym i sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej wraz z przepompownią ścieków w miejscowościach: Chłopska Kępa, Bagno, Kępa Świeszynońska. Termin realizacji 05.2015 r., wartość inwestycji: 5 144 143,31 zł, w tym 2 347 990,00 zł dofinansowano z PROW 2007 – 2013 Działanie 321 – Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej.

VI. Budżet gminy

Zrównoważony rozwój stanowi ideę przyświecającą rozwojowi jednostek samorządowych na wszystkich poziomach sfery społeczno - gospodarczej. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w licznych polskich i międzynarodowych aktach prawnych. Budżet jest finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy oraz najważniejszym narzędziem do jej realizacji. Jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i opiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Oprócz ustalanych i realizowanych corocznie planów budżetowych gmina posiada również Wieloletnią Prognozę Finansową obowiązującą na podstawie uchwały Rady Gminy Świeszyno nr III/8/10 z dnia 30 grudnia 2010 r. z późniejszymi zmianami. Obecnie Wieloletnia Prognoza Finansowa skonstruowana jest na lata 2013 – 2016, obowiązuje od roku 2011.

Skuteczne i efektywne rozwiązywanie lokalnych problemów i potrzeb społeczności powinno przebiegać z wykorzystaniem aktywnych metod sterowania rozwojem gminy. Bieżące decyzje władarzy jednostki samorządu terytorialnego wynikają z ustaleń o charakterze strategicznym w celu stymulowania rozwoju w ujęciu perspektywicznym. Takie podejście jest niezbędne dla racjonalizacji i podnoszenia efektywności gospodarowania funduszami publicznymi. Plany rozwojowe gminy zawarte w dokumentach strategicznych, takich jak studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, strategii rozwoju gminy, wieloletniej prognozie finansowej stanowią ramy długookresowej polityki finansowej gminy zmierzającej do tworzenia optymalnych warunków dla rozwoju społeczno – gospodarczego. Warunkiem koniecznym do realizacji planów rozwojowych jest zapewnienie ich płynnego finansowania. Struktura składników budżetu Gminy Świeszyno została przedstawiona w Tabeli nr 30.

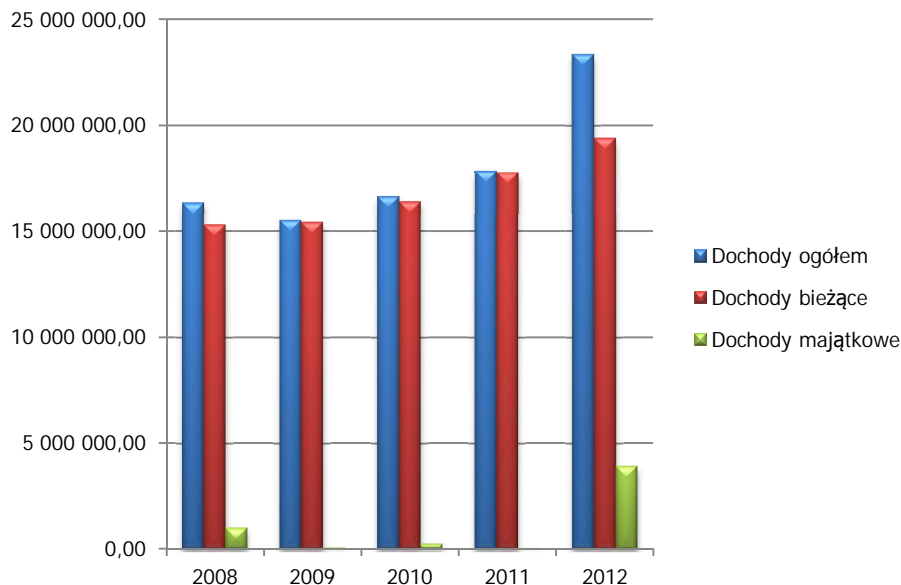
Tabela nr 30. Struktura dochodów i wydatków Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba mieszkańców	5914	6028	6386	6518	6614
Dochody ogółem	16298208,00	15496735,00	16649412,00	17810644,17	23307886,50
Bieżące	15282858,00	15413705,00	16396695,00	17757164,76	19403445,23
Majątkowe	1015350,00	83030,00	252717,00	53479,41	3904441,27
Dochody ogółem na 1 mieszkańca	2755,87	2570,79	2607,17	2732,53	3524,02
Wydatki ogółem	12873667,00	16142868,00	16642900,00	20833771,35	22739128,14
Bieżące	10604088,00	11732754,00	14405506,00	15446590,15	16915828,99
Majątkowe	2269579,00	4410114,00	2237394,00	5387181,20	5823299,15
Wydatki ogółem na 1 mieszkańca	2176,81	2677,98	2606,15	3196,34	3438,03

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

W strukturze dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego wyszczególnia się, w układzie działów klasyfikacji budżetowej, dochody bieżące i dochody majątkowe według ich źródeł. Do dochodów bieżących zalicza się wszystkie dochody niebędące dochodami majątkowymi. Są to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym i wiążą się z bieżącą działalnością jednostki. Do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Dochody majątkowe mają charakter jednorazowy. Strukturę dochodów Gminy Świeszyno w tym przekroju przedstawiono za pomocą Wykresu nr 17.

Wykres nr 17. Struktura dochodów Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 w podziale na dochody bieżące i majątkowe [zł].

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Analiza dochodów Gminy Świeszyno w latach 2008 - 2012 wskazuje wzrost dochodów ogółem o wartość 7 009 678,50 zł., w ujęciu procentowym stanowi to wzrost o 30,07%. Dochody gminy w badanym przedziale czasu systematycznie rosną. Dochody bieżące wyraziły się w budżecie w roku 2012 kwotą 19 403 445,23 zł, w roku 2008 stanowiły wartość 15 282 858,00 zł, co oznacza wzrost o wartość 4 120 587,23 zł. Dochody majątkowe [wpływy ze sprzedaży nieruchomości (lokale mieszkalne, użytkowe, budowle i budynki, grunty), z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności oraz dotacje celowe na zadania inwestycyjne i środki inwestycje pozyskane z innych źródeł] zwiększyły się w stosunku do roku 2008 o 73,99%. Przyrost ten nastąpił z kwoty 1 015 350,00 zł w roku początkowym do wartości 3 904 441,27 zł w ostatnim analizowanym roku. Dynamiczny wzrost dochodów majątkowych był spowodowany głównie pozyskaniem środków z dotacji i środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na zadania inwestycyjne. Dochody bieżące zwiększyły się w analizowanym okresie o 21,24%.

Z punktu widzenia samodzielności finansowej jednostki samorządu terytorialnego przekrój dochodów należy wyodrębnić na: dochody własne, dochody pochodzące z realizacji programów operacyjnych ze środków UE (pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi oraz środki na współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi), dotacje celowe, subwencje. Kategoria dochody własne obejmuje grupę dochodów pochodzących z podatków i opłat, dochody z udziałów w podatkach państwowych [udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)], dochody z majątku gminy oraz pozostałe dochody. Służą one finansowaniu wszelkich zadań, które określa się jako zadania własne (między innymi z zakresu: oświaty, pomocy społecznej, kultury, gminnych dróg, utrzymania czystości i porządku, gospodarki nieruchomościami i innych).

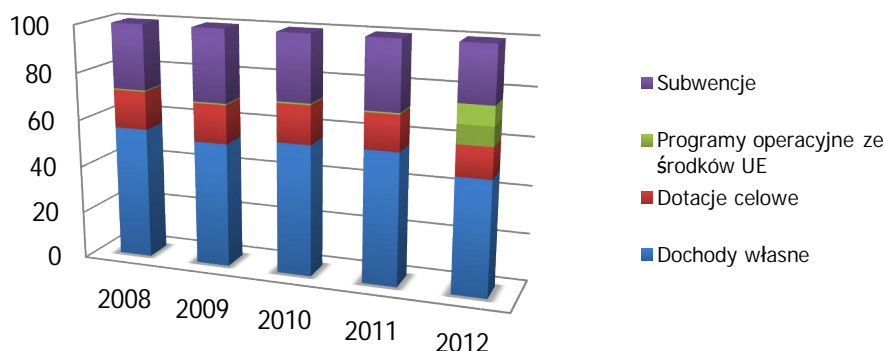
Struktura dochodów gminy przedstawiona w Tabeli nr 31 oraz graficznie za pomocą Wykresu nr 18 na przestrzeni analizowanych lat podlegała pewnym wahaniom.

Tabela nr 31. Ogólna struktura dochodów Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
w zł					
Dochody własne	9073600,00	8144793,00	9211927,00	9906456,38	11206134,61
Dotacje celowe na zadania bieżące	2626872,00	2515064,00	2684631,00	2650699,39	2969522,36
Programy operacyjne ze środków UE i środki pozyskane z innych źródeł na zadania inwestycyjne	95426,00	99075,00	120505,00	122936,40	3720057,53
Subwencje	4502310,00	4737803,00	4632349,00	5130552,00	5411657,00
Dochody ogółem	16298208,00	15496735,00	16649412,00	17810644,17	23307886,50
w %					
Dochody własne	55,67	52,56	55,33	55,62	48,08
Dotacje celowe na zadania bieżące	16,12	16,23	16,12	14,88	12,74
Programy operacyjne ze środków UE i środki pozyskane z innych źródeł na zadania inwestycyjne	0,59	0,64	0,72	0,69	15,96
Subwencje	27,62	30,57	27,82	28,81	23,22
Dochody ogółem	100%	100%	100%	100%	100%

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Wykres nr 18. Struktura dochodów budżetu Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Największy udział w ogólnych dochodach gminy miały dochody własne, które w tych latach 2008 - 2011 kształtowały się poziomie 52,56 – 55,67%. W strukturze dochodów ogółem w analizowanym okresie dochody własne przyjęły poziom 48,08% w roku 2012.

Kolejny składnik dochodów to dotacje celowe na zadania bieżące, które są środkami przekazywanymi gminie z budżetu państwa za pośrednictwem wojewody, ministerstw lub innych instytucji państwowych i służą finansowaniu zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy, np.: zadań zleconych gminie w zakresie administracji rządowej (wydawanie dowodów osobistych), zadań związanych z pomocą społeczną (świadczenia rodzinne, zasiłki), oraz środki na dofinansowanie programów, projektów i zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz między jednostkami samorządu terytorialnego. Analiza budżetu wskazuje na wzrost przekazanych dotacji kwotowo o 11,54% w roku 2012 w stosunku do roku 2008. Dotacje celowe

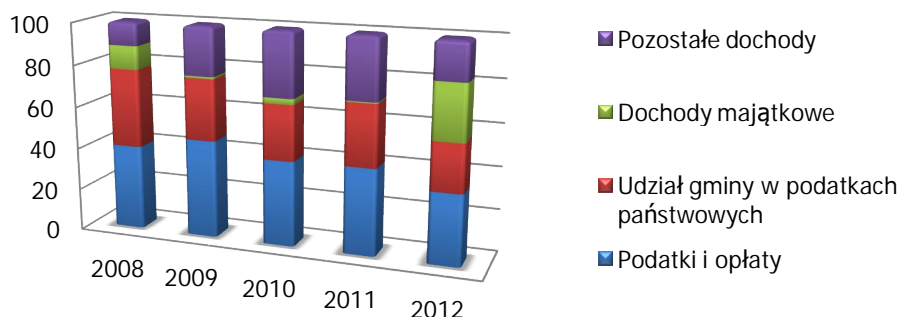
stanowią udział w ogólnych dochodach gminy w przedziale od 12,74% (2012 r.) do 16,23 % (2009 r.) oraz w tych latach przyjęły graniczne wartości.

Na dochód ogólny gminy składają się dochody pozyskane z innych źródeł na zadania inwestycyjne, mające istotny wpływ na rozwój i finansowanie zadań Gminy oraz poprawę jakości życia mieszkańców. W Gminie Świeszyno są to środki pozyskane w wyniku realizacji m.in. zadań z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, PROW na lata 2007-2013. W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” zmodernizowano i stworzono „Multimedialne Centrum Kultury e-Eureka w Świeszynie. Bibliotekę Publiczną”. W ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” zrealizowano inwestycję przebudowy przepompowni ścieków, budowy kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej i tłocznej oraz budowy sieci wodociągowej. W ramach działania „Wdrażanie lokalnych strategii” wybudowano place zabaw w 14 miejscowościach Gminy Świeszyno oraz zrealizowano budowę świetlicy wiejskiej w Konikowie. W skład dochodów pozyskanych z innych źródeł zaliczają się również dochody pozyskane w wyniku realizacji Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, os priorytetowa Społeczeństwo Informacyjne – zwiększenie innowacyjności gospodarki, działanie 8.3 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu-eInclusin „Internet oknem na świat” mieszkańców Gminy Świeszyno, a także środki pozyskane od pozostałych jednostek sektora finansów publicznych na dofinansowanie zadań i zakupów inwestycyjnych (środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na dofinansowanie zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Świeszyno), środki pozyskane z budżetu państwa i budżetu województwa zachodniopomorskiego na realizację programu „Moje Boisko Orlik 2012”, środki na dofinansowanie przebudowy dróg gminnych do gruntów rolnych z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego.

Wpływy z subwencji, która jest świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz samorządu o charakterze bezzwrotnym i ogólnym (kierowana jest na finansowanie ogółu zadań własnych gminy) stanowiły 27,62% w roku początkowym w strukturze dochodów ogółem, wpływy w tym roku wyraziły się w kwocie 4 502 310,00 zł, z czego 3 498 086,00 zł stanowiła subwencja na cele oświatowe. W roku 2012 pozycja ta stanowiła 23,22% w strukturze dochodów ogółem. Wpływy wyniosły 5 411 657,00 zł, z czego 4 036 005,00 zł stanowiła subwencja na cele oświatowe.

W Tabeli nr 32 przedstawiono szczegółową strukturę dochodów własnych Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012. Podstawowe źródła dochodów własnych gminy to podatki i opłaty lokalne oraz udziały w podatkach dochodowych budżetu państwa, a także pozostałe dochody wynikające ze świadczonych przez gminę usług (opłaty z tytułu dostarczania wody, usług komunalnych, związanych z gospodarką mieszkaniową i inne).

Wykres nr 19. Struktura dochodów własnych Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Tabela 32. Szczegółowa struktura dochodów własnych Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Wyszczególnienie	2008		2009		2010		2011		2012	
	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %	w zł	udział w %
Dochody własne	9073600,00	100%	8144793,00	100%	9211927,00	100%	9906456,38	100%	14926707,14	100%
Dochody własne z podatków i opłat	3661829,00	40,36	3785566,00	46,48	3724657,00	40,43	4062995,58	41,01	4999018,71	33,49
1. Podatki	3330896,00	36,71	3472820,00	42,64	3445052,00	37,40	3679567,14	37,14	4181010,80	28,01
1). Podatek od nieruchomości	2513417,00	27,70	2679016,00	32,89	2669905,00	28,98	2887709,58	29,15	3091725,01	20,71
2). Rolny	376395,00	4,15	423496,00	5,20	319986,00	3,47	340561,18	3,44	655220,86	4,39
3). Leśny	71236,00	0,79	72919,00	0,90	65302,00	0,71	73351,08	0,74	88719,35	0,59
4). od środków transportu	43421,00	0,48	60438,00	0,74	54167,00	0,59	81519,74	0,82	82216,71	0,55
5). karta podatkowa	4985,00	0,05	3471,00	0,04	7516,00	0,08	9602,92	0,10	8089,46	0,05
6). od spadków i darowizn	17554,00	0,19	13240,00	0,16	22096,00	0,24	12466,00	0,13	23084,69	0,15
7). od czynności cywilnoprawnych	303888,00	3,35	220240,00	2,70	306080,00	3,32	274356,64	2,77	231954,72	1,55
2. Opłaty	330933,00	3,65	312746,00	3,84	279605,00	3,04	383428,44	3,87	818007,91	5,48
Udział gminy w podatkach państwowych	3373988,00	37,18	2380945,00	29,23	2419303,00	26,26	2895855,91	29,23	3369668,93	22,57
Dochody majątkowe	1015350,00	11,19	83030,00	1,02	252717,00	2,74	53479,41	0,54	3904441,27	26,16
Pozostałe dochody	1022433,00	11,27	1895252,00	23,27	2815250,00	30,56	2894125,48	29,21	2653578,23	17,78

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Głównym dochodem mającym znaczny wpływ na funkcjonowanie gminy są wpływy z podatków i opłat, które w analizowanym okresie wykazują tendencję wzrostową. W roku 2008 łączna wartość wpływów w ramach podatków i opłat wyniosła 3 661 829,00 zł. Wpływy z tytułu podatków i opłat w roku 2012 wyniosły 4 999 018,71 zł. W grupie podatków samorządowych zasilających budżet gminy największe znaczenie mają podatki:

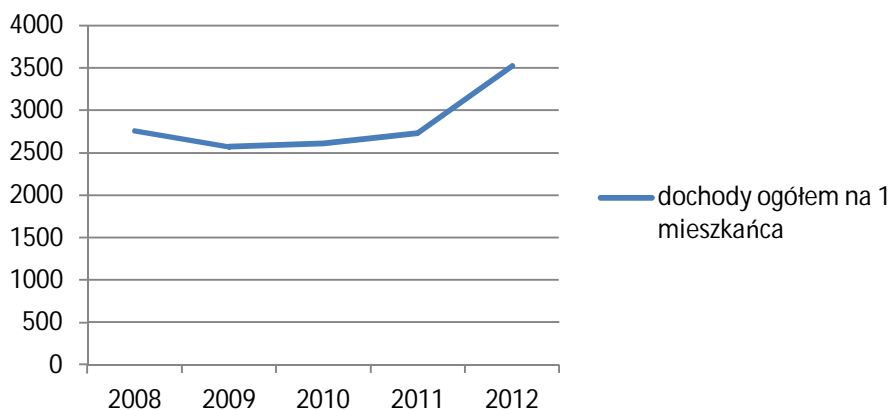
1. podatek od nieruchomości, który stanowił w roku 2008 – 75,46%, w roku 2012 - 73, 95% wpływów budżetowych z podatków,
2. podatek rolny – 11,30% (2008), 15, 67% (2012),
3. podatek od czynności cywilnoprawnych– 9,12% (2008), 5,55% (2012).

Dochody majątkowe, na które składają się m.in. dochody ze sprzedaży majątku, z czynszów i dzierżawy mienia komunalnego przyjęły najwyższą wartość w roku 2012 – 26,16% udziału w dochodach własnych oraz kwotowo wyraziły się w budżecie wartością 3 904 441,27 zł, wynika to głównie z aktywnego pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych. W pozostałych latach stanowiły one dużo mniejszy udział od 0,54% w roku 2011 do 11,19% w 2008 r.

Pozostałe dochody, które stanowią również dużą grupę dochodów zasilających budżet gminy stanowią na przestrzeni ostatnich pięciu lat udział w dochodach własnych od 11,27 % (2008 r.) do 30,56 % (2010 r.).

Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost dochodów gminy ogółem na jednego mieszkańca, które wyniosły w roku 2008 – 2 755,87 zł, natomiast w roku 2012 – 3 524,02 zł. Oznacza to wzrost o 21,80% na przestrzeni pięciu lat, strukturę zmian tego wskaźnika przedstawiono za pomocą Wykresu nr 20.

Wykres nr. 20. Dochody ogółem Gminy Świeszyno na 1 mieszkańca w latach 2008 – 2012 [zł].

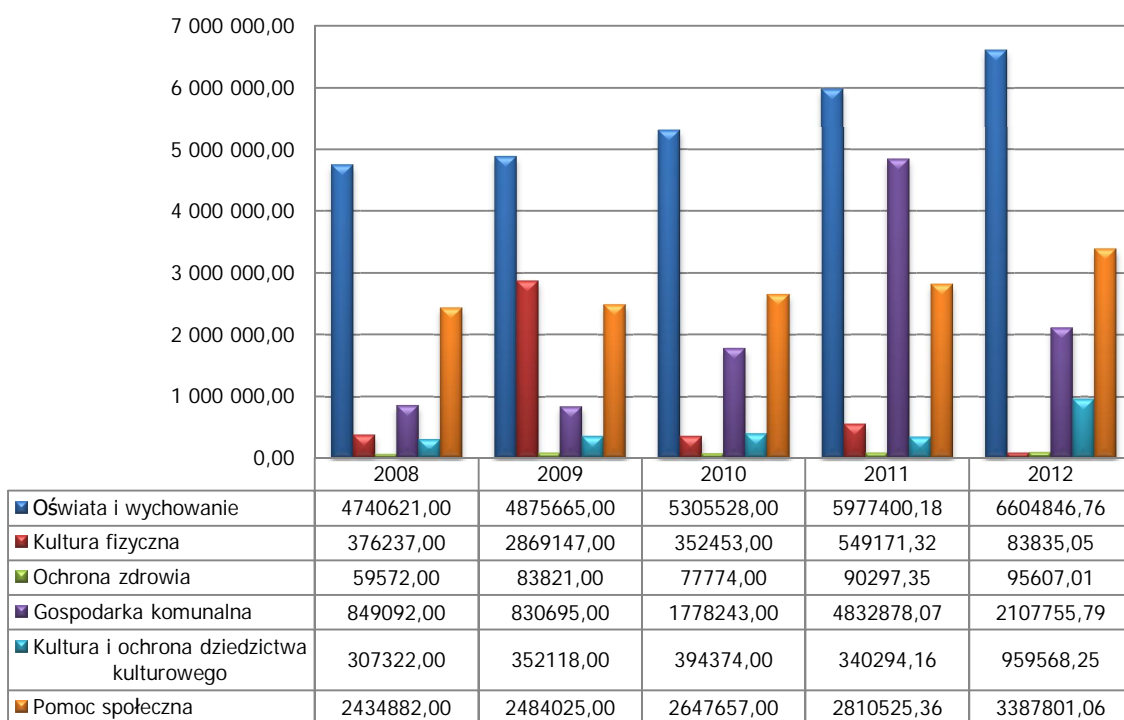
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Integralną część budżetu gminy stanowią wydatki, które przedstawiono w Tabeli nr 30 w podziale na bieżące i majątkowe. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki inwestycyjne oraz dotacje celowe na dofinansowanie inwestycji, które powinny być finansowane w oparciu o dochody majątkowe samorządu gminnego (dotacje na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku i inne). Wydatki bieżące to wydatki związane z utrzymaniem gminy, funkcjonowaniem szkół i przedszkola, bibliotek, centrum kultury, wydatki na energię i gaz w budynkach publicznych, oświetlenie uliczne i inne niebędące wydatkami majątkowymi. Powinny one być finansowane z dochodów bieżących gminy (podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach, subwencje, dotacje na zadania bieżące).

Analiza wydatków gminy w latach 2008 – 2012 wskazuje na wzrost wydatków ogółem o 43, 39%. Wydatki ogółem w roku 2008 wyraziły się w budżecie w kwocie 12 873 667,00 zł, natomiast w ostatnim analizowanym roku 22 739 128,14 zł.

Relacja wydatków majątkowych do wydatków bieżących pokazuje, w jakim stopniu budżet jednostki jest nakierowany na realizację zadań inwestycyjnych, a w jakim – na realizację zadań bieżących, o doraźnym charakterze. Analiza budżetu wskazuje, że w 2012 r. 25,61% ogólnych wydatków gminy to wydatki na inwestycje. W strukturze wydatków Gminy Świeszyno wydatki majątkowe, inwestycyjne wynikające z intensywnie prowadzonych robót na terenie gminy przy udziale środków zewnętrznych charakteryzują się wzrostem o 61,03% w stosunku do roku początkowego. Wydatki inwestycyjne odgrywają kluczową rolę w rozwoju społeczno – gospodarczym i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ogólnego wizerunku gminy. Wydatki gminy ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły w roku 2008 – 2176,81 zł, w roku 2012 – 3438,03 zł, co stanowi wzrost 36,68%. Jednocześnie należy podkreślić fakt, iż przy dynamicznie prowadzonych działaniach inwestycyjnych na dzień 31.12.2012 r. gmina nie posiadała zobowiązań finansowych.

Wykres nr 21. Wydatki Gminy Świeszyno w wybranych działach w latach 2008 – 2012 [zł].

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

Analiza wydatków gminy według wybranych działów w latach 2008 – 2012 wskazuje, iż wydatki ponoszone na oświatę i wychowanie systematycznie rosną. W roku 2008 wyniosły one 4 740 621,00 zł, natomiast w roku 2012 – 6 604 846,76 zł, co stanowi wzrost o 28,23%. W ramach tego działu wydatki związane są z remontami, wyposażeniem, doszkadzaniem nauczycieli, utrzymaniem stołówek szkolnych, dowożeniem uczniów do szkół a także pozostałe wydatki związane z funkcjonowaniem szkół i przedszkola, oddziałów przedszkolnych oraz Zespołu Oświaty Samorządowej.

Wydatki na kulturę fizyczną, przeznaczone na sfinansowanie zadań wynikających z działalności sportowej w sołectwach, przyjęły najwyższą wartość w roku 2009 – 2 869 147,00 zł, najniższą w ostatnim analizowanym roku – 83 835,05 zł.

Wydatki związane z ochroną zdrowia zwiększyły się w analizowanym przedziale czasu o 37,69%. W tym dziale realizowane są wydatki związane z gminnym programem zwalczania narkomanii i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

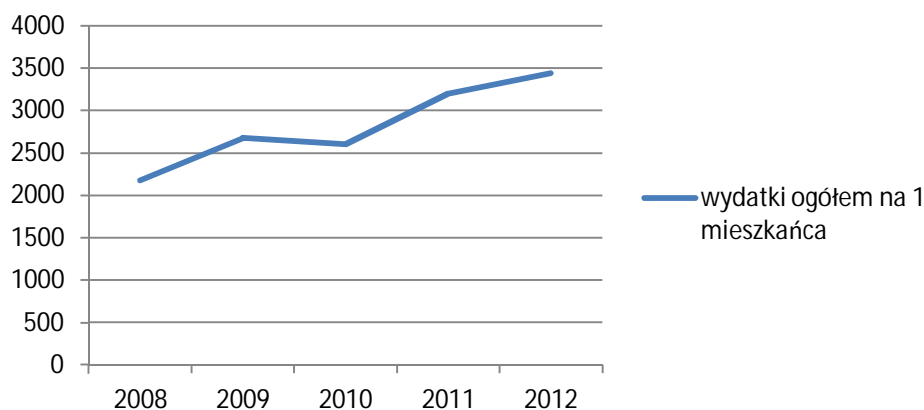
Wydatki związane z gospodarką komunalną i ochroną środowiska związane są z gospodarką wodno – ściekową, gospodarką odpadami, oczyszczaniem wsi i miast, oświetleniem ulic, placów i dróg oraz zakładami gospodarki komunalnej. W roku 2008 wydatki ponoszone przez gminę na gospodarkę komunalną i ochrona środowiska wyniosły 849 092,00 zł, natomiast w roku 2012 - 2 107 755,79 zł. Wzrost wydatków w ramach tego działu jest znaczący – wynosi 59, 72 %, co wynika w dużej mierze z prowadzonych i zrealizowanych inwestycji.

W ramach działu Kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego środki wydatkowane są na realizowanie zadań związanych z upowszechnianiem kultury i tworzeniem miejsc, w których zaspokajane i rozwijane będą potrzeby i aspiracje społeczno-kulturalne poprzez integrację i uczestnictwo mieszkańców Gminy Świeszyno w szeroko pojętej działalności kulturalnej. Wydatki związane z realizacją zadań w tym zakresie przeznaczone są zarówno na zadania bieżące i majątkowe związane z funkcjonowaniem życia kulturalnego w sołectwach oraz świetlicach wiejskich jak również na realizację Kalendarza Imprez Gminy Świeszyno (m.in. uroczystości okolicznościowe, w tym podtrzymywanie tradycji narodowych oraz lokalnych, organizowanie koncertów, festynów rodzinnych, kameralnych lokalnych spotkań okolicznościowych mieszkańców, prowadzenia zajęć świetlicowych dla dzieci). Ponadto w ramach tego działu finansowana jest także działalność zespołów śpiewaczych oraz zadania statutowe istniejących na terenie Gminy Świeszyno instytucji kultury. Wydatki majątkowe przeznaczone są na modernizację istniejących obiektów kulturalnych oraz budowę nowych świetlic wiejskich. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat wydatki ponoszone w ramach tego działu wykazywały nieznaczne wahania z wyjątkiem roku 2012, w którym widocznie wzrosły do kwoty 959 568,25 zł, co wynika z rozpoczęcia realizacji budowy nowych świetlic wiejskich na terenie Gminy Świeszyno.

Pomoc społeczna w roku 2008 stanowiła wydatek w budżecie gminy rzędu 2 434 882,00 zł z przeznaczeniem na funkcjonowanie GOPS. Wydatki pomocy społecznej są finansowane dotacją z budżetu państwa na zadania zlecone i własne gminy oraz z dochodów gminy. Wydatki te są systematycznie zwiększane, w roku 2012 wyraziły się w kwocie 3 387 801,06 zł, co stanowi wzrost o 28,13%.

Wydatki gminy ogółem na 1 mieszkańca, przedstawione na Wykresie nr 22 w roku 2008 wyniosły 2176,81 zł, w roku 2012 – 3438,03 zł, co stanowi wzrost w korelacji 2012/2008 o 36,68%.

Wykres nr 22. Wydatki Gminy Świeszyno ogółem na 1 mieszkańca w latach 2008 – 2012 [zł].

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu gminy za lata 2008 – 2012.

VII. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem służącym do analizy wewnętrznej sytuacji gminy, jak również jej otoczenia i czynników mających na nią wpływ. Głównym celem tej analizy jest określenie aktualnej pozycji gminy i jej perspektyw, a wraz z tym najlepszej strategii działania. Analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń stanowi pomocne narzędzie do dokonania analizy zasobów i otoczenia gminy oraz dokładniejszego określenia priorytetów jej rozwoju. Poniżej przedstawiona analiza powstała w oparciu o zdiagnozowaną w pierwszej części dokumentu bieżącą sytuację społeczno – gospodarczą gminy oraz obejmuje następujące dziedziny:

1. gospodarczą,
2. społeczną,
3. ekologiczną,
4. techniczną.

ANALIZA SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">— sąsiedztwo dużego ośrodka miejskiego – Koszalina,— położenie gminy na terenach atrakcyjnych turystycznie (kompleksy leśne, jeziora, rzeki) i inwestycyjnie,— położenie w przestrzeni potencjalnego pasa zurbanizowanego Koszalin – Białogard,— położenie przy linii kolejowej Gdańsk – Szczecin,— zrównoważony budżet Gminy - brak zadłużenia,— dynamiczna polityka wdrażania wysokiej jakości inwestycji infrastrukturalnych, teleinformatycznych, ochrony środowiska, turystyki, sportu,— poprawa infrastruktury technicznej (sieci kanalizacyjno-wodociągowej, dróg gminnych),— sukcesywne tworzenie i rozwój infrastruktury użyteczności publicznej (świetlice wiejskie, boisko Orlik, place zabaw),— wolne obszary przeznaczone na inwestycje oraz duże zainteresowanie terenami pod budownictwo jednorodzinne,— dobra organizacja transportu zbiorowego (prywatne busy, PKS),— duży potencjał lotniska w Zegrzu Pomorskim,— rozwiązana kwestia gospodarki odpadami,— wysoka aktywność mieszkańców pod względem przedsiębiorczości,— obecność kilku dużych gospodarstw rolnych wdrażających nowoczesne technologie,— korzystne warunki naturalne do rozwoju	<ul style="list-style-type: none">— słaby stan techniczny dróg powiatowych i wojewódzkich,— niewystarczająca infrastruktura mieszkalnictwa socjalnego wraz z infrastrukturą towarzyszącą (ulice i chodniki osiedlowe na osiedlach mieszkalnych),— niewykorzystany potencjał lotniska w Zegrzu Pomorskim,— niewystarczająca infrastruktura turystyczna (drogi rowerowe, przystanie, baza noclegowa),— brak spójnej oferty turystycznej gminy,— brak współpracy partnerskiej z samorządami zagranicznymi,— niewystarczająca ilość placówek przedszkolnych, brak żłobków,— niewystarczające wyposażenie do pełnej informatyzacji szkół,— mała ilość punktów bibliotecznych,— mała liczba animatorów sportowych,— brak systemu aktywizacji osób starszych,— brak edukacji prozdrowotnej,— niska aktywność organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków na działania ze źródeł zewnętrznych,— niska aktywność społeczeństwa obywatelskiego (słaba frekwencja wyborcza),— niski poziom integracji mieszkańców gminy z nowych osiedli domków jednorodzinnych z mieszkającymi od pokoleń na terenie gminy,— brak dostępnych specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy,— niewystarczająca oferta pomocy społecznej (brak dziennego środowiskowego domu samopomocy dla osób niepełnosprawnych),— wysokie bezrobocie wśród osób młodych,

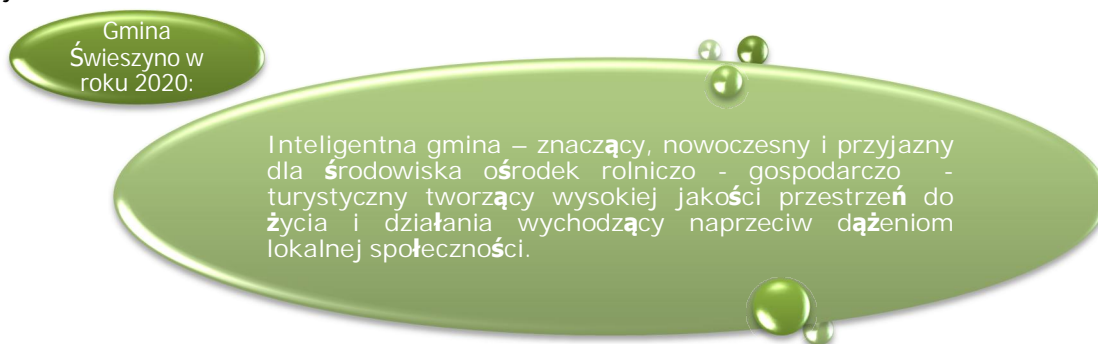
<ul style="list-style-type: none"> rolnictwa oraz wykorzystywania nowych technologii w produkcji roślinnej, — zdefiniowane produkty turystyczne (Stajnia Zagroda, Stajnia Karmen, Zespół pałacowo – parkowy Bursztynowy Pałac w Strzekęcinie), — korzystna struktura demograficzna, — dobrze zorganizowane szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne (średnia z egzaminów pow. Średniej powiatu), — dobra dostępność do szkolnictwa wyższego za sprawą sąsiedztwa ośrodka akademickiego – miasta Koszalina, — duża aktywność kobiet i druhów Ochotniczych Straży Pożarnych, zespołów śpiewaczych i innych organizacji trzeciego sektora, — utworzenie „Multimedialnego Centrum Kultury e – Eureka w Świeszynie. Biblioteki Publicznej” jako ośrodka kreującego rozwój kultury na terenie gminy, — polityka społeczna wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (opieka psychologiczna, pedagogiczna dla dzieci niepełnosprawnych), — informatyzacja gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> — wysoka liczba bezrobotnych o niskich kwalifikacjach, — niski poziom edukacji ekologicznej mieszkańców (zaśmiecanie lasów, spalanie śmieci), — brak dostępu do szerokopasmowego Internetu w niektórych miejscowościach gminy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> — tworzenie zintegrowanych programów terytorialnych z miastem Koszalinem i gminami ościennymi (realizacja polityki konkurencyjności i spójności terytorialnej), — położenie w przestrzeni potencjalnego pasa zurbanizowanego Koszalin – Białogard, — położenie przy potencjalnej trasie drogi szybkiego ruchu Poznań – Koszalin w powiązaniu z drogą szybkiego ruchu Gdańsk – Szczecin, — członkostwo w trójsektorowym partnerstwie lokalnym (wielopoziomowy sektorowy model zarządzania), — spójna polityka samorządów w zakresie modernizacji i uruchomienia lotniska w Zegrzu Pomorskim, — racjonalna polityka przestrzenna, tworzenie planów miejscowych na terenach rozwojowych, — poprawa dostępności terenów i poprawa systemów komunikacji, — możliwość pozyskania funduszy w nowej perspektywie finansowej, — lokalizacja gminy na terenach atrakcyjnych turystycznie, — rozwój rolnictwa ekologicznego, — wzrastające zapotrzebowanie na wypoczynek w gospodarstwach rolnych (produkty turystyczne typu: agroturystyka, turystyka ekologiczna, turystyka wiejska), 	<ul style="list-style-type: none"> — przewlekłość procedur lokalizacyjnych inwestycji oraz ograniczenia realizacji inwestycji ze względu na istniejące programy ochrony środowiska (np. Natura 2000), — duże koszty opracowania planów zagospodarowania przestrzennego, — małe wykorzystywanie alternatywnych (dla tradycyjnie stosowanych) źródeł energii, — upadające drobne gospodarstwa rolne, — niewystarczające zainteresowanie ofertą inwestycyjną gminy, — niestabilność warunków ekonomiczno-prawnych dla działalności gospodarczej, — niekorzystne ogólnopolskie zmiany demograficzne, — brak atrakcyjnej i dostosowanej do potrzeb rynkowych oferty lokalnych uczelni, co wpływa niekorzystnie na znalezienie pracy przez osoby młode, — brak skutecznego programu przeciwdziałania i zwalczania bezrobocia, — zbyt mała różnica między najniższym wynagrodzeniem, a wysokością świadczeń socjalnych, — rosnące koszty pracy.

— bliskość dużej aglomeracji miejskiej Koszalina i płynące z niej zapotrzebowanie na różne formy wypoczynku oraz zdrową żywność,— bliskość dużego rynku zbytu dla produkcji rolniczej,— transfer nowych technologii do rolnictwa zmierzających do modernizacji zaplecza technicznego,— stworzenie spójnej oferty turystycznej gminy oraz rozwój i rozbudowa zaplecza rekreacyjnego i okołoturystycznego,— tworzenie i rozbudowa istniejących tras turystycznych.	

VIII. Wizja i misja do 2020 r.

Wizja rozwoju Gminy Świeszyno jest stanem docelowym, który zostanie osiągnięty z wykorzystaniem możliwości i zasobów gminy w perspektywie do roku 2020. Zdefiniowana wizja stawia do realizacji cele i wyznacza kierunki działania, obszary interwencji, które wygenerują wzrost poziomu jakości życia obecnych mieszkańców, a także zachęci do osiedlania się nowych. Spowoduje tym samym wzrost atrakcyjności turystycznej, inwestycyjnej, a także atrakcyjności gminy jako inkubatora działalności gospodarczej i przedsiębiorczości.

Wizja

Do roku 2020 Gmina Świeszyno będzie nowoczesnym i przyjaznym dla środowiska ośrodkiem turystyczno – gospodarczym, dzięki czemu stworzy wysokiej jakości przestrzeń do życia dla obecnych i nowych mieszkańców. Będzie to obszar ze sprawną i efektywną wielosektorową gospodarką, spójny społecznie i terytorialnie bazujący na kapitale intelektualnym.

Zrównoważony i sprawny rozwój będzie możliwy dzięki otwartej, konkurencyjnej społeczności, włączonej w życie społeczno - gospodarcze i zintegrowanej. Inteligentna gospodarka będzie oparta na nowoczesnej społeczności i wiedzy ze szczególnym uwzględnieniem lokalnej demokracji i pielęgnowaniem tożsamości.

Misja

Misja strategii warunkuje sformułowanie kierunków bezpośrednich i pośrednich działań – celów strategicznych i operacyjnych. Gmina Świeszyno za pomocą wyznaczonych celów będzie dążyć do podwyższenia jakości życia mieszkańców w taki sposób, aby poszczególne dziedziny życia i gospodarki wzajemnie się uzupełniały i przenikały tak, aby stworzyć kompleksową poprawę warunków. Położenie geograficzne oraz bogate walory przyrodniczo – kulturowe, powodują iż gmina jest atrakcyjnym miejscem zarówno pod względem turystycznym, jak i gospodarczym. Świadomość

ekologiczna mieszkańców oraz czyste i zadbane środowisko będą sprzyjać naturalnej produkcji rolnej, a bogate walory krajobrazu zdeterminują możliwości rozwoju w kierunku turystyki, ekoturystyki i agroturystyki stanowiącej jeden ze składników rozwoju ekonomicznego.

Celem rozwoju gminy, który skorelowany jest również z dokumentem planistycznym - studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest stworzenie na terenie gminy strefy wysokorozwiniętego rolnictwa, zabezpieczenie ładu przestrzennego w rozwoju potencjalnej strefy zurbanizowanej Koszalin – Białogard, rozwój indywidualnego budownictwa mieszkaniowego w oparciu o tereny wyposażone w infrastrukturę techniczną, utworzenie w Świeszynie silnego ośrodka - centrum usług administracyjnych, kulturalnych, sportu i rekreacji, centrum usług, handlu, gastronomii i rzemiosła. Gmina Świeszyno aspiruje do wysoko rozwiniętej turystyki i agroturystyki, poprzez wykorzystanie walorów przyrodniczych, zabezpieczając tereny pod budownictwo letniskowe, drugiego domu, terenów campingowych, karawaningowych pól namiotowych, rezerwacji terenów pod motele, hotele i budownictwo pensjonatowe, zachowując i rozbudowując ład ekologiczny. Ponadto, gmina będzie dążyć do stworzenia warunków rozwoju dla rzemiosła, handlu i gastronomii, zwłaszcza w sektorze rolnictwa, a także do wykorzystania potencjału obszaru terytorialnego miejscowości Niekłonice i Giezkowo. Celem rozwojowym gminy będzie również uczestnictwo w odtworzeniu lotniska turystyczno - pasażerskiego w Zegrzu Pomorskim, z lotami do krajów Unii Europejskiej i państw basenu Morza Bałtyckiego. Gmina dążyć będzie do rozwiązywania problemów społecznych, stymulowania aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu oraz podniesienia jakości życia mieszkańców.

Dotychczas przeprowadzone inwestycje w sposób znaczący podnoszą atrakcyjność inwestycyjną gminy. Przeprowadzona analiza SWOT wskazuje jednak obszary wymagające dalszej pracy i interwencji, koniecznych do utrzymania właściwej polityki prorozwojowej. Diagnoza społeczno – gospodarcza przeprowadzona w pierwszej części dokumentu w wielu sferach pokazuje bardzo pozytywne zjawiska zachodzące na terenie gminy. Są to zarówno dobre wskaźniki demograficzne, intensywnie prowadzone inwestycje jak i duża aktywność mieszkańców w sferze przedsiębiorczości. Analiza wewnętrznych czynników warunkujących zrównoważony rozwój gminy w wielu przypadkach pokazuje dynamiczne i prorozwojowe trendy. Jednak analiza czynników zewnętrznych wskazuje na pojawiające się zagrożenia zahamowania procesów przyczyniających się do dalszej, zrównoważonej polityki prorozwojowej gminy. Pogłębiający się w 2012 r. kryzys strefy euro, trwająca konsolidacja finansów publicznych oraz proces oddłużania sektora prywatnego, które były głównymi przyczynami spowolnienia gospodarczego w całej Europie, negatywnie wpływa na jednostki zarządzania administracją publiczną na wszystkich szczeblach. Wpływ ten odczuwają również mieszkańcy gminy, czyli konsumenci oraz przedsiębiorcy, którzy napotykać liczne problemy, w szczególności z uwagi na znaczny spadek dynamiki udzielanych kredytów przez banki, wzrost cen oraz problemy na rynku pracy. Czynniki zewnętrznymi, które mogą utrzymać spowolnienie gospodarcze na rynkach Europy są pogarszające się perspektywy wzrostu dla krajów strefy euro, jak również ogólna niekorzystna sytuacja polityczna w niektórych krajach na świecie, która w sposób znaczący wpływa na wszystkie rynki finansowe. Wskazuje to na konieczność podjęcia działań prewencyjnych oraz rozważnego planowania przyszłości gminy.

Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Świeszyno, wyniki przeprowadzonych konsultacji z ekspertami oraz przeprowadzona analiza SWOT pozwoliły na wyznaczenie czterech filarów - obszarów strategicznych (infrastruktura, gospodarka, kapitał ludzki i środowisko), które w znaczący sposób wpływają na jej przyszły rozwój gospodarczy, społeczny, ekologiczny i przestrzenny. Wokół wskazanych obszarów strategicznych skoncentruje się działalność Gminy Świeszyno przy współpracy z partnerami sektora publicznego, prywatnego, trzeciego sektora oraz społeczeństwem.

IX. Strategiczny Program Rozwoju – cele strategiczne, cele operacyjne i kierunki działania

INFRASTRUKTURA

Cel strategiczny I.
Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna

- I.1 Uczestnictwo we wdrażaniu nowej oferty usług transportu lotniczego z wykorzystaniem lokalnego potencjału technicznego lotniska w Zegrzu Pomorskim.
- I.2 Rozwój infrastruktury drogowej.
- I.3 Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych.
- I.4 Rozwój gospodarki przestrzennej.
- I.5 Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych.

LUDZIE

Cel strategiczny II. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki

- II.1 Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu.
- II.2 Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczności.
- II.3 Zwiększenie dostępu do usług medycznych wysokiej jakości.
- II.4 Podniesienie jakości usług oraz poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej.
- II.5 Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych, oraz sportowo-rekreacyjnych, stworzenie profesjonalnej oferty.
- II.6 Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego.
- II.7 Rozwijanie tożsamości i integracji społeczności.

GOSPODARKA

Cel strategiczny III.
Innowacyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka

- III.1 Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.
- III.2 Wsparcie rozwoju sektora usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła.
- III.3 Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej.
- III.4 Transfer nowych technologii opartych na kapitale intelektualnym zmierzających do modernizacji gospodarstw rolnych.
- III.5 Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej. agroturystycznej i ekoturystycznej gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie.

ŚRODOWISKO

Cel strategiczny IV. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych

- IV.1 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami.
- IV.2 Renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych.
- IV.3 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.
- IV.4 Promocja ochrony środowiska, postaw proekologicznych i zdrowego trybu życia.

Mocną stroną Gminy Świeszyno jest duże zainteresowanie terenami pod budownictwo jednorodzinne. W szczególności duże znamiona rozwojowe charakteryzują miejscowości Konikowo, Niekłonice, Świeszyno, Niedalino, Chałupy oraz Chłopska Kępa. W tych miejscowościach obserwuje się największy przyrost liczby mieszkańców. Z przeprowadzonej analizy w pierwszej części dokumentu wynika jednoznacznie, że rynek budownictwa na terenie gminy rozwija się dynamicznie. W okresie od 2007 r. ilość budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania wzrosła o 45,9%, przybyło 169 mieszkań. Wciąż jednak istnieją potrzeby w tej sferze wymagające przeprowadzenia inwestycji. Ważnym elementem dalszego rozwoju powinno być dostosowanie niezbędnej infrastruktury technicznej w miejscowościach rozwojowych. Jednym z istotnych zadań stojących przed gminą jest również wspieranie rozwoju i poprawy jakości gospodarki mieszkaniowej, poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych, rozwój infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego.

Prócz zjawiska prężnie rozwijającego się budownictwa w sferze infrastruktury technicznej za wartość pozytywną należy uznać towarzyszący mu dynamiczny proces inwestycyjny przebiegający w ostatnich latach. Przyczynił się on do znacznej poprawy jakości życia mieszkańców oraz atrakcyjności inwestycyjnej gminy. Zmodernizowano w dużej części drogi gminne, rozbudowano sieć kanalizacyjną (korzysta z niej 83,63% mieszkańców) i wodociągową (korzysta z niej 97,49 % mieszkańców). Obserwuje się również wzrost dostępu mieszkańców do urządzeń techniczno – sanitarnych. Wartością działającą „in minus” jest niewystarczający stopień zgazyfikowania, co generuje konieczność poprawy dostępności i rozbudowy koniecznej infrastruktury. Według ostatnich danych statystycznych, z gazu korzysta w gminie tylko 41,6% społeczeństwa. Koniecznym jest również podejmowanie działań w kierunku dalszej budowy, rozbudowy i modernizacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych.

Infrastruktura drogowa, mimo uzyskania znacznej poprawy jakości nadal wymaga poniesienia nakładów inwestycyjnych w miejscach, gdzie jej stan jest wciąż niezadowalający oraz ciągłej modernizacji. Koniecznym jest również dążenie do budowy nowej infrastruktury drogowej w miejscach o potencjale inwestycyjnym wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Drogi powiatowe i wojewódzkie przebiegające przez gminę wymagają pilnej przebudowy.

Elementem zaplecza technicznego wyróżniającym gminę jest lotnisko w Zegrzu Pomorskim, które wymaga podjęcia działań w kierunku odtworzenia jego działalności i wdrożenia profesjonalnej oferty usług transportu turystyczno - pasażerskiego. Uczestnictwo w realizacji tego zadania, które zostało postawione jako cel operacyjny pierwszy, przyczyni się do znacznego ożywienia społeczno – gospodarczego, w szczególności do napędu lokalnego rynku pracy oraz ruchu turystycznego, a w raz z nim również handlu i usług.

Sfera zagospodarowania przestrzeni w Gminie Świeszyno wymaga reorganizacji, co polegać będzie na wskazaniu takiego przeznaczenia terenów, które w sposób zasadniczy będzie określało przyszły typ i charakter przestrzeni gminy z zachowaniem ładu ekologicznego. Funkcje terenu powinny ukierunkować się na rozwój przestrzeni turystycznej i aktywności gospodarczej, co powinno zostać uwzględnione również w miejscowych planach zagospodarowania. Rozważne planowanie przestrzeni może zapobiec spadkowi liczby ludności obserwowanej w skali globalnej, a także znacznie ułatwi prowadzenie interesów i inwestycji na terenie gminy. Najistotniejsze problemy stojące przed Gminą Świeszyno w sferze przestrzennej to niewystarczające zaplecze turystyczne w stosunku do potencjału zasobów krajobrazu, brak obiektów infrastruktury turystycznej o wysokim standardzie, brak zagospodarowania niektórych kluczowych atrakcji i walorów turystycznych, niepełne wykorzystanie terenów dla turystyki wypoczynkowej. Infrastruktura rekreacyjna wymaga kontynuacji rozbudowy, modernizacji obiektów, w szczególności publicznych obiektów zamkniętych i infrastruktury na otwartych terenach rekreacyjnych w miejscach o potencjale dla rozwoju sfery turystyki

i wypoczynku. Dużych nakładów finansowych wymaga również uzupełnienie bazy noclegowej, gdyż aktualnie opiera się ona na jednym hotelu - Hotel Bursztynowy Pałac w Strzekącinie oraz jednym gospodarstwie agroturystycznym w Czaczu. Stąd koniecznym jest podjęcie działań mających na celu pozyskanie inwestorów oraz stworzenie im „przyjaznych” warunków do realizacji inwestycji. Działania, które będą miały na to decydujący wpływ to m.in. zabezpieczenie terenów pod budownictwo letniskowe, hoteli i pensjonatów, aktualizacja planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą i przygotowanie ich do inwestycji, ale również zabezpieczenie ładu przestrzennego w rozwoju potencjalnej strefy zurbanizowanej Koszalin – Białogard.

Zrównoważony rozwój w sferze infrastruktury technicznej będzie możliwy również dzięki poprawie infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych. Powszechny dostęp do szerokopasmowego Internetu i usług elektronicznych wysokiej jakości znacznie poprawi komfort życia mieszkańców gminy, uczniów, ale również osób prowadzących działalność gospodarczą lub chcących ją uruchomić. Kluczowym zadaniem będzie udostępnienie szerokopasmowej sieci Internet w niektórych miejscowościach gminy, które jak wynika z raportu o stanie gminy, jeszcze go nie posiadają. Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego jest priorytetowym działaniem wielu programów operacyjnych funduszy strukturalnych. Jest to ważne przedsięwzięcie, w wielu środowiskach opiniotwórczych wskazuje się, że najszybszy rozwój w gospodarce i usługach będzie następował w tym właśnie sektorze. Należy więc podjąć działania mające na celu rozbudowę i poprawę jakości infrastruktury teleinformatycznej, która usprawni i poprawi dostęp do informacji publicznej oraz e – usług. Rosnące potrzeby mieszkańców gminy w zakresie telekomunikacji będą zaspokajane przez działające na rynku telekomunikacji firmy, których oferta jest zróżnicowana i konkurencyjna, a stanowią ją nowoczesne rozwiązania takie jak sieci stacjonarne, radiotelefoniczne, telefonia komórkowa.

Cel operacyjny I.1 Uczestnictwo we wdrażaniu nowej oferty usług transportu lotniczego z wykorzystaniem lokalnego potencjału technicznego lotniska w Zegrzu Pomorskim.

Kierunki działań:

- a) uczestnictwo w odtworzeniu lotniska turystyczno - pasażerskiego w Zegrzu Pomorskim, z lotami do krajów Unii Europejskiej i państw basenu Morza Bałtyckiego,
- b) wspieranie rozwoju i udoskonalanie oferty komunikacji zbiorowej.

Cel operacyjny I.2 Rozwój infrastruktury drogowej.

Kierunki działań:

- a) uczestnictwo w przebudowie dróg powiatowych i wojewódzkich przy współpracy z zarządcami tych dróg,
- b) modernizacja i poprawa stanu technicznego istniejącej gminnej infrastruktury drogowej,
- c) budowa nowej infrastruktury drogowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na obszarach inwestycyjnych,
- d) budowa i modernizacja infrastruktury towarzyszącej: chodników, oświetlenia ulicznego,
- e) modernizacja i poprawa oznakowania istniejących i budowa nowych ścieżek rowerowych.

Cel operacyjny I.3 Dalsza rozbudowa systemów wodno-kanalizacyjnych.

Kierunki działań:

- a) kontynuacja budowy, rozbudowy i modernizacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych według opracowania pn. „Koncepcja Gospodarki Wodociągowej i Kanalizacji Sanitarnej dla Gminy Świeszyno” obejmującego okres do roku 2030,
- b) modernizacja stacji uzdatniania wody w Czarsku Koszalińskim, w celu stworzenia optymalnych możliwości zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę docelowo z tych dwóch ujęć wody,
- c) wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków, a także uzupełniających sieci wodociągowych i sanitarnych.

Cel operacyjny I.4 Rozwój gospodarki przestrzennej.

Kierunki działań:

- a) inwentaryzacja gruntów, bazy lokalowej, infrastruktury towarzyszącej mającej potencjał do wykorzystania i inwestycji w działalności gospodarczej w celu uwzględnienia jej w ofercie inwestycyjnej,
- b) tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie nowych terenów pod działalność gospodarczą,
- c) uzbrajanie terenów stref potencjalnej aktywności gospodarczej,
- d) rezerwacja przestrzeni miejscowości Niekłonice na dzielnicę przemysłowo – magazynową,
- e) rezerwacja przestrzeni miejscowości Świeszyno na przekształcenie w agromiasto z budownictwem jednorodzinny, usługami i gospodarstwami agroturystycznymi,
- f) rekultywacja terenów przyrodniczo zdegradowanych,
- g) systematyczne wyznaczanie terenów pod budownictwo jednorodzinne,
- h) rozwój terenów pod budownictwo mieszkaniowe oraz poprawa standardu istniejących zasobów mieszkaniowych,
- i) rozwój infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego,
- j) zabezpieczenie ładu przestrzennego w rozwoju potencjalnej strefy zurbanizowanej Koszalin – Białogard,
- k) zabezpieczenie terenów pod budownictwo letniskowe, drugiego domu, terenów campingowych, karawaningowych pól namiotowych,
- l) rezerwacja terenów pod motele, hotele i budownictwo pensjonatowe z zachowaniem ładu ekologicznego,
- m) tworzenie planów zagospodarowania przestrzennego pod kątem infrastruktury turystycznej, wskazujących funkcje kluczowe dla gminy obszarów, o wysokich walorach przyrodniczych w celu odpowiedniego zorganizowania ruchu turystycznego i okołoturystycznego,
- n) tworzenie zintegrowanych programów terytorialnych z miastem Koszalinem i gminami ościennymi (realizacja polityki konkurencyjności i spójności terytorialnej).

Cel operacyjny I.5 Rozwój infrastruktury i technologii informacyjno – komunikacyjnych.

Kierunki działań:

- a) wykorzystanie projektowanego światłowodu Koszalin – Białogard przebiegającego przez teren gminy,
- b) wdrożenie działań mających na celu zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu w niektórych miejscowościach gminy,
- c) zapewnienie powszechnego dostępu do e –usług i e-administracji,
- d) uruchomienie Elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej e-PUAP,
- e) nawiązanie współpracy z parterami świadczącymi nowoczesne usługi telekomunikacyjne.

Cel strategiczny II. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki

Bezpieczeństwo społeczne to przede wszystkim dostęp do bazy instytucjonalnej, medycznej, pewność zabezpieczenia bytu materialnego. W ostatnich latach zanotowano pozytywne zjawiska demograficzne, przyrost liczby mieszkańców o 871 osób świadczy o zainteresowaniu społeczeństwa gminą jako miejscem do życia. Znaczny przyrost liczby mieszkańców na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się w miejscowości Konikowo, Niekłonice, Chałupy oraz Chłopska Kępa. Powyższe miejscowości są w dużej mierze obiektem zainteresowania osób na co dzień pracujących w Koszalinie, ale szukających miejsca zamieszkania z dala od miejskiej aglomeracji. W strukturze mieszkańców przeważają osoby w wieku produkcyjnym – 67,25%, liczba urodzeń jest większa niż zgonów, podobnie jak liczba mieszkańców meldujących się niż wymeldowanych z pobytu stałego. Kapitał społeczny charakteryzuje również duża aktywność pod względem przedsiębiorczości oraz działalności kobiet i druhów Ochotniczych Straży Pożarnych. Diagnoza społeczna wskazała niekorzystne cechy lokalnego społeczeństwa: słaba aktywność społeczeństwa obywatelskiego, niski poziom integracji, brak aktywności organizacji trzeciego sektora w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na działalność prospołeczną. W procesie przekształcania niekorzystnych cech kapitału ludzkiego kluczowe znaczenie mają wspólnoty lokalne, które opierają się na wspólnej tożsamości, tradycjach i wartościach. Ważnym zadaniem będzie więc rozwijanie tożsamości i integracji społeczności poprzez m.in. integrację mieszkańców wokół działalności organizacji trzeciego sektora, a także wdrożenie działań aktywizujących.

Wartością działającą „in minus” i niekorzystnym zjawiskiem jest przede wszystkim bezrobocie. Narzędzia bezpośrednie do walki z bezrobociem są w posiadaniu ustawodawcy, na szczeblu krajowym, ale również Powiatowego Urzędu Pracy, aczkolwiek gmina może wesprzeć podejmowanie działań w kierunku zapobiegania oraz zmniejszania jego skutków. Wg danych zgromadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Koszalinie i Główny Urząd Statystyczny od roku 2007 liczba osób bezrobotnych na terenie gminy rośnie, w korelacji 2012/2007 przybyło 96 osób bez pracy, co stanowi 17,5%. Bezrobocie w Gminie Świeszyno dotyczy głównie kobiet, osób młodych w przedziale 25 – 34 lata oraz osób z niskim wykształceniem i stanowi poważny problem w skali gminy. Zjawisko bezrobocia generuje szereg negatywnych skutków społecznych, m.in. pogorszenie standardu życia, zagrożenia w sferze psychologicznej człowieka, a także ma bezpośredni wpływ na kondycję gospodarczą gminy, migracje zarobkowe i wyższe koszty świadczeń socjalnych. W roku 2012 objętych pomocą społeczną było 246 rodzin. Najczęstszymi powodami trudnej sytuacji mieszkańców było: ubóstwo – 35,9%, bezrobocie – 32,6%, długotrwała lub ciężka choroba – 9,8%. Takie powody, stanowiące główną przyczynę kłopotów mieszkańców, wskazywane są również w pozostałych badanych latach. Skutkiem ubóstwa jest m.in. nieuchronny rozpad więzi rodzinnych, a także zaburzenia w sferze pełnienia ról społecznych. Życie rodziny może funkcjonować racjonalnie tylko przy spełnieniu warunku wydolności finansowej na pokrycie wydatków konsumpcyjnych i usług. Dwa najpoważniejsze problemy w gminie w sferze społecznej to bezrobocie i ubóstwo, które w wielu przypadkach są wzajemnie powiązane. Preferowanym kierunkiem podjęcia działań naprawczych w tej sferze będzie rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu. Przeciwdziałanie patologiom poprzez rozwiązywanie problemów społecznych oraz zwiększenie konkurencyjności mieszkańców na rynku pracy zostanie zrealizowane poprzez m.in. podniesienie poziomu ich wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, wdrożenie systemu doradztwa zawodowego, zorganizowanie możliwości staży dla młodzieży. Stymulowanie wzrostu poziomu kwalifikacji mieszkańców powinno ukierunkować się na dziedzinę turystyki, handlu i rzemiosła oraz zawodów nierolniczych. Koniecznym jest również wprowadzenie działań mających na celu wsparcie aktywności zawodowej poprzez pomoc w sferze psychologicznej, prawnej, w kierunku

wyboru zawodów na podstawie indywidualnych predyspozycji, tworzenie programów pomocy rodzinie i pomocy społecznej, system szkoleń zawodowych.

Aby kapitał ludzki stał się otwarty, kreatywny i konkurencyjny niezbędne jest również zapewnienie edukacji na najwyższym poziomie we wszystkich grupach wiekowych lokalnego społeczeństwa. Pozytywnym zjawiskiem występującym w gminie jest dobry poziom usług edukacyjnych na szczeblu podstawowym i gimnazjalnym – wyniki z testów są wyższe od średniej w powiecie. Należy jednak zwrócić szczególną uwagę na poziom kształcenia w kierunku historii i wiedzy o społeczeństwie, a także języków obcych. W tych dwóch przypadkach młodzież gimnazjalna poradziła sobie gorzej niż inne dzieci w powiecie koszański. Problemem jest także baza lokalowa niektórych budynków szkół, która wymaga doposażenia i modernizacji. Placówki kształcenia podstawowego i gimnazjum posiadają braki nie tylko w sferze infrastrukturalnej, dydaktycznej, ale również sportowej. Poziom aktywności fizycznej, sportowej mieszkańców jest wciąż niski, choć na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się stopniowy wzrost zainteresowania sportem (wzrost liczby młodzieży i osób dorosłych ćwiczących w klubach sportowych). Wciąż niewystarczający poziom zainteresowania sportem wynika z braku w wielu miejscach obiektów sportowych, braku odpowiedniego wyposażenia, a także trenerów i animatorów sportowych. Nowoczesna infrastruktura sportowa wykreuje i uaktywni podmioty działające w sferze sportu i rekreacji.

Kluczowym zadaniem w sferze oświaty będzie utworzenie systemu opieki nad małym dzieckiem oraz poprawa jakości usług przedszkolnych. Zbyt mało jest miejsc w przedszkolach oraz brakuje miejsc gdzie mieszkańcy powierzyliby swoje najmłodsze pociechy – żłobków.

Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych, takich jak oświata, kultura i sport jest istotnym oczekiwaniem mieszkańców wobec władz gminy oraz ważnym działaniem w kierunku podniesienia jakości życia w sferze społecznej. Wartością pozytywną w ostatnich latach są duże inwestycje w budowę ośrodków kulturalnych na terenie gminy. Przede wszystkim utworzenie „Multimedialnego Centrum Kultury e – Eureka w Świeszynie, Biblioteki Publicznej Gminy Świeszyno” stanowiło duży krok w kierunku podniesienia jakości usług kulturalnych. Dodatkowo gmina wybudowała place zabaw w 14 miejscowościach, kompleks sportowy „Moje Boisko Orlik 2012”, halę sportową przy Szkole Podstawowej w Konikowie. Wciąż jednak niezbędne będzie poniesienie nakładów finansowych na poszerzenie zakresu i poprawę jakości tej grupy usług.

Cel operacyjny II.1 Rozwiązywanie problemów społecznych i stymulowanie aktywności zawodowej sprzyjającej włączeniu społecznemu.

Kierunki działania:

- a) tworzenie, udoskonalanie i realizacja programów pomocy rodzinie i pomocy społecznej przeciwdziałających wyłączeniu społecznemu,
- b) współpraca przy wdrażaniu programów przeciwdziałania bezrobociu,
- c) wprowadzenie działań mających na celu ograniczenie patologii społecznych poprzez profilaktykę, np. grupy wsparcia, profesjonalne doradztwo prawne, zawodowe, pomoc psychologiczną, poradnictwo, mediacje i inne,
- d) wsparcie opieki nad dziećmi (poprawa dostępu do usług przedszkolnych i opieki nad małym dzieckiem) oraz nad osobami starszymi (formy instytucjonalne, rodzinne, pomoc sąsiedzka i inne),
- e) poprawa oferty pomocy społecznej poprzez utworzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla osób niepełnosprawnych,
- f) wspieranie działań związanych z aktywizacją zawodową osób w wieku 25 –34 lat oraz działań mających na celu zwiększenie adaptacji do nowych zawodów i mobilności mieszkańców,

- g) podnoszenie kwalifikacji mieszkańców w szczególności w zakresie obsługi ruchu turystycznego, handlu i rzemiosła oraz zawodów nierolniczych, kształtowanie postaw rynkowych i innowacyjnych,
- h) budowanie przyjaznej polityki dla przedsiębiorców inwestujących w zawodowy rozwój zasobów ludzkich i system szkoleń,
- i) zwiększenie absorpcji środków z Unii Europejskiej na programy służące podnoszeniu kwalifikacji osób pozostających bez pracy.

Cel operacyjny II.2. Podniesienie poziomu wykształcenia i kwalifikacji zawodowych społeczności.

Kierunki działania:

- a) stymulowanie powstania współpracy placówek oświatowych oraz wymiany doświadczeń w zakresie efektywnego przygotowania młodzieży do życia zawodowego,
- b) opracowanie i wdrożenie systemu doradztwa zawodowego,
- c) nawiązanie współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami w celu promocji i przybliżenia charakteru zawodów oraz tworzenie miejsc staży w celu nabycia praktycznych umiejętności,
- d) organizacja zajęć pozalekcyjnych, szkoleniowych w obiektach placówek oświatowych i kulturalnych,
- e) wspieranie i promocja innowacyjnych form kształcenia (np. e-edukacja).

Cel operacyjny II.3. Zwiększenie dostępu do usług medycznych wysokiej jakości.

Kierunki działania:

- a) poszerzenie oferty usług zdrowotnych oferowanych na terenie gminy,
- b) poprawa dostępu do poradni specjalistycznych,
- c) poprawa jakości i dostępu do usług pielęgniarstwa w szkołach,
- d) wspieranie podnoszenia standardu technicznego i wyposażania placówek medycznych w nowoczesny sprzęt na terenie gminy.

Cel operacyjny II.4. Podniesienie jakości usług oraz poprawa dostępności opieki żłobkowej i edukacji przedszkolnej.

Kierunki działania:

- a) utworzenie systemu opieki nad małym dzieckiem (żłobków, punktów żłobkowych), wspieranie powstania rodzinnych dziennych punktów opieki nad dzieckiem na terenie gminy,
- b) rozwój różnych form wychowania przedszkolnego,
- c) dostosowanie ilości placówek przedszkolnych oraz godzin ich funkcjonowania do potrzeb mieszkańców oraz poprawa dostępności miejsc,
- d) racjonalizacja struktury placówek oświatowych w zależności od zmian struktury demograficznej,
- e) podniesienie jakości oferty edukacji przedszkolnej oraz dostosowanie jej do zmieniających się potrzeb lokalnej społeczności (uzupełnienie o zajęcia korekcyjne, językowe, prozdrowotne, proekologiczne, sportowe i inne),
- f) stymulowanie aktywności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na projekty skierowane do dzieci w wieku przedszkolnym.

Cel operacyjny II.5 Rozwój i poszerzenie funkcji obiektów dydaktycznych, kulturalnych, oraz sportowo-rekreacyjnych, stworzenie profesjonalnej oferty.

Kierunki działania:

- a) modernizacja i rozbudowa infrastruktury bazy oświatowej oraz doposażenie w sprzęt komputerowy, audiowizualny i pomoce dydaktyczne,
- b) utrzymanie wysokiego poziomu usług edukacyjnych oraz stworzenie oferty edukacji pozaszkolnej (zajęcia pozalekcyjne, sportowe, kursy, zajęcia taneczne, aktorskie i inne) na bazie gminnych placówek oświatowych i kulturalnych skierowane do dzieci, dorosłych, osób starszych, niepełnosprawnych,
- c) wspieranie młodzieży najzdolniejszej (system nagród i stypendiów),
- d) budowa nowej i modernizacja istniejącej infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (sal sportowych, boisk szkolnych, placów zabaw, zagospodarowanie terenu wokół wymagających tego szkół),
- e) kontynuacja budowy świetlic wiejskich, modernizacja i doposażanie istniejących,
- f) budowa siłowni zewnętrznych,
- g) wyznaczenie terenu pod utworzenie infrastruktury dla różnych form aktywności ruchowej, np. park linowy,
- h) wzmocnienie współpracy i przedsięwzięć społecznych lokalnie działających podmiotów sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego,
- i) poszukiwanie nowych, atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i dorosłych, osób starszych i niepełnosprawnych,
- j) likwidacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo,
- k) poszerzenie istniejącej oferty dla mieszkańców gminy (organizacja wystaw, koncertów, promocja czytelnictwa i uzupełnienie punktów bibliotecznych) z uwzględnieniem włączenia w przedsięwzięcia kulturalne osób niepełnosprawnych oraz starszych,
- l) promocja sportu i aktywnego wypoczynku, wspieranie działalności klubów sportowych, zwiększenie ilości animatorów sportowych, trenerów,
- m) rozwijanie funkcjonalności i oferty kulturalnej „Multimedialnego Centrum Kultury e – Eureka w Świeszynie, Biblioteki Publicznej Gminy Świeszyno” jako głównego ośrodka kreującego rozwój kultury na terenie gminy,
- n) zwiększenie aktywności organizacji pozarządowych w pozyskiwaniu zewnętrznych źródeł finansowania przedsięwzięć edukacyjnych, kulturalnych i sportowych.

Cel operacyjny II.6 Budowanie i upowszechnianie społeczeństwa informacyjnego.

Kierunki działania:

- a) zapewnienie dostępu do szerokopasmowego Internetu w miejscowościach, które go nie posiadają,
- b) współdziałanie w zakresie umożliwienia rozwoju e-administracji, e-edukacji, e-zdrowia, e -bezpieczeństwa,
- c) budowa stanowisk PIAP w miejscach strategicznych pod względem spędzania wolnego czasu przez mieszkańców, w placówkach kultury i oświaty, w Urzędzie Gminy itp.,
- d) realizacja programu informatyzacji szkół.

Cel operacyjny II.7 Rozwijanie tożsamości i integracji społeczności.

Kierunki działania:

- a) współpraca w zakresie ochrony zabytków oraz miejsc pamięci,
- b) integracja mieszkańców wokół działalności organizacji trzeciego sektora,

- c) wspieranie inicjatyw oddolnych organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych,
- d) wdrożenie systemu działań aktywizujących osoby starsze oraz kultywowanie tradycji i tożsamości lokalnej społeczności,
- e) promocja postaw prospołecznych i obywatelskich,
- f) wdrożenie działań przeciwko dyskryminacji społeczeństwa, w tym kobiet, osób niepełnosprawnych, likwidowanie barier społecznych,
- g) wdrożenie działań mających na celu integrację mieszkańców gminy z nowo osiedlonymi,
- h) poprawa estetyki przestrzeni, tworzenie „serc miejscowości”, rabat kwiatowych, kwietników, wiat, placów zabaw, skwerów i innych jako miejsc spędzania wolnego czasu dzieci, młodzieży i dorosłych.

Cel strategiczny III. Innowacyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka

Aktywność zawodowa mieszkańców stanowi jeden z podstawowych warunków rozwoju każdej gminy. Rozwiązanie problemów w sferze gospodarczej zdeterminuje rozwój gminy we wszystkich pozostałych sferach.

Ze względu na rolniczy charakter Gminy Świeszyno do tej pory jednym z głównych obszarów gospodarczej aktywności było rolnictwo, które charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem. Wiodącym kierunkiem produkcji rolniczej jest uprawa zbóż oraz ziemniaków. W okresie między Powszechnymi Spisami Rolnymi w 2002 i 2010 r. zlikwidowano na terenie gminy 23% gospodarstw rolnych. Obecnie z 506 gospodarstw rolnych 504 to gospodarstwa indywidualne, z czego 338 prowadzi działalność rolniczą. Jednocześnie zwraca uwagę fakt, iż w przedziale 1 – 15 ha znajduje się 224 spośród 506 gospodarstw rolnych (44,27%), co oznacza iż zajmują powierzchnię niewystarczającą do zapewnienia odpowiedniego poziomu dochodów i opłacalności produkcji. Kierunek interwencji w tym zakresie skupiać się będzie na stymulowaniu działań mających na celu utworzenie na terenie gminy strefy wysokorozwiniętego, wyspecjalizowanego rolnictwa poprzez transfer nowych technologii opartych na kapitale intelektualnym. Rozwiązaniem może być również stymulowanie rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy producentami rolnymi. W ramach wsparcia rolnictwa konieczne jest podjęcie działań w kierunku kompleksowej edukacji rolników, profesjonalnego doradztwa, modernizacji gospodarstw rolnych oraz wskazania i promocji kierunków rozwoju (rolnictwo ekologiczne, promocja upraw na cele przemysłowe i energetyczne). Żywność ekologiczna, zdrowa w połączeniu z nową ofertą turystyczną może stanowić innowacyjne rozwiązanie napędu ekonomicznego. Producenci rolni podejmując współpracę z obiektami turystycznymi nie tylko podnieśliby jakość usług turystycznych, ale również rozpoczęliby budowę marki i promocję lokalnej produkcji rolnej.

W Gminie Świeszyno w sferze gospodarczej 97,03% podmiotów działających na rynku to mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające od 1 do 9 osób. Systematycznie rośnie w ostatnich latach ilość osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, które stanowią w grupie podmiotów sektora prywatnego 87,55% ogólnej liczby. Jest to informacja niezwykle ważna, która powinna skierować najintensywniejsze działania właśnie w kierunku umacniania pozycji tych przedsiębiorstw, a także ułatwienia i stymulacji powstawania nowych. Istotnym potencjałem rozwojowym dla gminy jest również obecność kilku dużych zakładów pracy.

Kluczowym zadaniem jest stymulowanie rozwoju i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez m.in. zapewnienie wsparcia instytucjonalnego, systemu profesjonalnych

szkoleń i doradztwa oraz stworzenie platformy wymiany informacji branży naukowej z przedsiębiorcami.

Dużym motorem gospodarki będzie również utworzenie na terenie gminy centrum usług, handlu, gastronomii i rzemiosła. Realizacja tego zadania, które opierać się będzie na aktywnym poszukiwaniu inwestorów, zawierać będzie element wdrożenia nowoczesnych technologii, który wygeneruje możliwość lokowania kolejnych działalności gospodarczych na terenie gminy. Determinantem przesądającym o atrakcyjności inwestycyjnej gminy jest bliskość dużego rynku – Koszalina oraz dobra dostępność komunikacyjna. Realizacja tego zadania podniesie koniunkturę gospodarki gminy oraz przyczyni się do rozwoju kapitału intelektualnego.

Największy potencjał rozwojowy w sferze gospodarczej posiada sektor turystyki ze względu na bogate walory krajobrazowe gminy. Stworzenie pozytywnego wizerunku i marki daje możliwość rozwoju w wielu sferach życia mieszkańców gminy. Jest to przede wszystkim duży atut w działaniach na rzecz pozyskania inwestorów. Poważne wyzwanie dla władz gminy stanowi zwiększenie aktywności mieszkańców w sferze podjęcia działalności w turystyce wiejskiej, agroturystyce, turystyce specjalistycznej. Może to w sposób znaczący wesprzeć dochody mieszkańców, w szczególności w sektorze rolnictwa, a także zdeterminować powstanie nowych miejsc pracy oraz wpłynąć na napęd lokalnej gospodarki. Wpływ jaki może wywrzeć rozwój tej dziedziny gospodarki jest nieoceniony: dostarczenie miejsc pracy lokalnemu rzemiosłu, usługom, rolnictwu, napęd rynku zbytu produktów rolnych wytwarzanych na terenie gminy, zakwaterowanie turystów, zróżnicowanie oferty turystycznej. Koniecznym jest wdrożenie profesjonalnej oferty turystycznej, której odbiorcami będą turyści z kraju i zagranicy. Działania podjęte w tym kierunku powinny wyrazić się w zwiększeniu efektywności wykorzystania lokalnego potencjału przyrodniczego, stworzeniu odpowiedniej, atrakcyjnej infrastruktury oraz przygotowania różnych alternatyw zagospodarowania czasu. Rozwój w sektorze turystyki wspomogą również wykreowanie jednego, głównego produktu turystycznego będącego „wizytówką” gminy, a także wypracowanie modelu powtarzalnych imprez kulturalnych, które powinny przyjąć innowacyjną formułę.

Kluczowym zadaniem stojącym przed gminą będzie opracowanie i wdrożenie zintegrowanego systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej. Ten niezwykle trudny rodzaj promocji należy skierować do podmiotów gospodarczych i inwestorów. Trudność zasadniczo polega na tym, iż firm i podmiotów chcących inwestować jest niewiele, a dodatkowo są rozproszeni i o zróżnicowanych preferencjach. W celu realizacji skutecznej promocji inwestycyjnej i gospodarczej koniecznym jest wypracowanie właściwej oferty i strategii działań marketingowych. Podmiotem odpowiedzialnym za to zadanie może być Urząd Gminy lub specjalistyczna firma.

Cel operacyjny III.1 Rozwój i wzrost konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw.

Kierunki działania:

- a) wsparcie wykorzystania potencjału obszaru terytorialnego miejscowości Niekłonicze i Giezkowo,
- b) wsparcie zróżnicowania działalności gospodarczej w kierunku działalności nierolniczej,
- c) zapewnienie mikro, małym i średnim przedsiębiorcom wsparcia instytucjonalnego, pomoc i ułatwienie dostępu do informacji o możliwościach pozyskania środków na utworzenie lub rozwój firmy, w tym środków z Powiatowego Urzędu Pracy, środków przeznaczonych na rozwój obszarów wiejskich i innych funduszy Unii Europejskiej,
- d) wsparcie przepływu informacji dot. innowacji na rynku i najnowszych badań naukowych, ułatwienie transferu wiedzy pomiędzy sferą nauki a praktyki i zastosowanie jej w działalności gospodarczej,

- e) wsparcie i promocja postaw przedsiębiorczości, tworzenie miejsc pracy w szczególności dla osób w wieku 25 – 34 lat,
- f) nawiązanie współpracy z instytucjami prowadzącymi fundusze pożyczkowe i poręczeniowe dla mikro, małych i średnich firm.

Cel operacyjny III.2 Wsparcie rozwoju sektora usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła.

Kierunki działania:

- a) stymulowanie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy centrum usług handlu, gastronomii i rzemiosła poprzez aktywne poszukiwanie inwestorów,
- b) rezerwacja terenów pod działalność usługowo – handlową,
- c) pomoc w zakresie pozyskania zewnętrznych źródeł finansowania dla przedsiębiorców, stworzenie profesjonalnego doradztwa,
- d) wsparcie rozwoju usług rolno – spożywczych, handlu i rzemiosła wysokiej jakości poprzez promocję nowoczesnych technologii.

Cel operacyjny III.3 Opracowanie i wdrożenie systemu promocji gospodarczej i inwestycyjnej.

Kierunki działania:

- a) przyjazne dla inwestorów planowanie przestrzenne,
- b) analiza systemu zachęt inwestycyjnych dla przedsiębiorców i inwestorów,
- c) przygotowanie przyjaznej polityki podatkowej dla inwestorów chcących prowadzić działalność hotelarską, gastronomiczną, usługową i inną,
- d) stworzenie, promocja i upowszechnianie profesjonalnej i konkurencyjnej oferty inwestycyjnej gminy (strona internetowa gminy, broszury informacyjne i inne),
- e) dystrybucja papierowych i elektronicznych materiałów informacyjnych,
- f) reklama w mediach, publiczne wystąpienia władz gminy,
- g) stworzenie specjalnego działu „Oferta gospodarcza i inwestycyjna” na stronie internetowej gminy,
- h) oferta i reklama za pośrednictwem poczty elektronicznej,
- i) organizacja wydarzeń kulturalnych o tematyce gospodarczej (konferencje, gale, szkolenia i inne),
- j) organizacja konkursu na przedsiębiorcę roku,
- k) nawiązanie współpracy z ościennymi i zagranicznymi samorządami, partnerami sektora gospodarczego i pozarządowego.

Cel operacyjny III.4 Transfer nowych technologii opartych na kapitale intelektualnym zmierzających do modernizacji gospodarstw rolnych.

Kierunki działania:

- a) stymulowanie działań mających na celu utworzenie na terenie gminy strefy wysokorozwiniętego rolnictwa,
- b) stymulowanie specjalizacji gospodarstw rolnych opartej na postępie technologicznym i ekonomicznym,
- c) wspieranie edukacji rolników na temat opłacalności produkcji rolniczej poprzez prowadzenie profesjonalnego doradztwa,
- d) wspieranie modernizacji infrastruktury rolniczej oraz utworzenie systemu szkoleń dla rolników z zakresu nowoczesnych technologii i potencjalnych źródeł ich finansowania,
- e) pomoc w poszukiwaniu rynków zbytu,
- f) stymulowanie rozwoju powiązań kooperacyjnych pomiędzy producentami rolnymi,

- g) promocja rolnictwa ekologicznego,
- h) promocja upraw nieżywnościowych na cele przemysłowe i energetyczne,
- i) promocja lokalnej produkcji rolnej.

Cel operacyjny III.5 Stworzenie atrakcyjnej oferty turystycznej, agroturystycznej i ekoturystycznej gminy w oparciu o zasoby przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz innowacyjne ich wykorzystanie.

Kierunki działania:

- a) wspieranie rozwoju infrastruktury turystyczno - rekreacyjnej, bazy noclegowej oraz gastronomicznej,
- b) budowa ścieżek rowerowych w powiązaniu z istniejącymi, tras Nordic Walking, rozbudowa istniejących szlaków konnych, pieszych, kajakowych i innych,
- c) wspieranie rozwoju oferty usługowej wzdłuż szlaków turystycznych,
- d) budowa punktów widokowych, parkingów w pobliżu tras turystycznych w miejscach atrakcyjnych krajobrazowo,
- e) współpraca z partnerami w zakresie zagospodarowania terenu wokół zbiorników wodnych pod kątem turystyki i rekreacji (przystań, wiaty, miejsca integracji i rekreacji, miejsca na ogniska i inne),
- f) wspieranie utworzenia zintegrowanej informacji turystycznej i promocji gminy,
- g) poprawa oznakowania atrakcji turystycznych gminy oraz dróg dojazdowych,
- h) wypracowanie modelu markowych imprez cyklicznych jako atrakcji turystycznej,
- i) uczestnictwo w krajowych i regionalnych targach turystycznych, konkursach, przeglądach,
- j) rozwój produktów turystycznych, w tym wykreowanie jednego, głównego produktu turystycznego będącego „wizytówką” gminy,
- k) wykorzystanie potencjału lokalnych zespołów śpiewaczych, a także zdefiniowanych produktów turystycznych do promocji turystycznej gminy,
- l) stworzenie spójnej, kompleksowej oferty turystycznej z uwzględnieniem turystyki kulturowej, aktywnej, rekreacyjnej, specjalistycznej jak również konferencyjnej,
- m) wdrożenie programu strategii promocji Gminy Świeszyno,
- n) organizacja rajdów pieszych, konnych, rowerowych i ich promocja,
- o) nawiązanie współpracy z podmiotami branży turystycznej, sąsiednimi, wojewódzkimi i centralnymi punktami informacji turystycznej w celu efektywnej dystrybucji oferty.

Cel strategiczny IV. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych

Zrównoważony rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Świeszyno stawiany za cel w niniejszej strategii musi przebiegać z zachowaniem standardów wysokiej jakości środowiska naturalnego i ochrony wartości historycznych.

Optymalne i harmonijne połączenie wzrostu gospodarczego oraz podniesienia atrakcyjności ekonomicznej i turystycznej gminy z ochroną środowiska i zachowaniem potencjału przyrodniczo – historycznego oraz zachowaniem różnorodności biologicznej stanowi najważniejszy warunek zrównoważonego rozwoju. Rozwój urbanizacji i osadnictwa w Gminie Świeszyno powinien być stale monitorowany pod kątem zachowania ciągłości terenów otwartych, ciągów ekologicznych, istniejących cieków wodnych oraz użytków zielonych.

Poprawa stanu środowiska naturalnego i krajobrazu zdeterminuje lepsze i efektywniejsze wykorzystanie tego potencjału dla kreowania turystyki i rekreacji na terenie gminy. Rozwój Gminy Świeszyno w zakresie poprawy i ochrony dziedzictwa przyrodniczego będzie możliwy dzięki racjonalnej

gospodarce zasobami oraz wdrożeniu działań mających na celu ochronę lokalnego krajobrazu. Tworzenie nowej, spójnej oferty turystycznej, która składa się również na wizję rozwojową gminy, poprzez m.in. wytyczanie i tworzenie nowych tras rowerowych, Nordic Walking, konnych, budowa infrastruktury turystycznej powinna przebiegać na obrzeżach obszarów ważnych przyrodniczo i historycznie z punktu widzenia stymulowania ruchu turystycznego. Dlatego obszary te w wyniku zwiększonego ruchu turystycznego muszą zostać objęte ochroną przed degradacją.

Również inne priorytetowe działania gminy określone w pozostałych celach strategicznych, w tym realizacja działań związanych z rozbudową i modernizacją infrastruktury oraz poprawą atrakcyjności ekonomicznej gminy powinny być przeprowadzane ze szczególnym uwzględnieniem celu strategicznego nr IV. Ekorozwój bowiem zakłada prowadzenie działalności człowieka w harmonii z ekosystemami i wyznacza rozwój sfer gospodarczej i społecznej w taki sposób, aby nie naruszał stanu środowiska naturalnego. Dlatego niezwykle ważne jest, aby podjąć działania zmierzające do ochrony różnorodności biologicznej przed degradacją i zachowania najcenniejszych zasobów przyrodniczych. Wprowadzanie zmian powinno przebiegać z zachowaniem najwyższych standardów ochrony wysokich walorów obszarów wyróżniających Gminę Świeszyno i stanowiących dla niej najważniejszy atut. Przynależność terenów gminy do sieci specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Dolina Radwi, Chotli i Chocieli” oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 „Wiązogóra”, a także obecność licznych pomników przyrody ożywionej świadczą o nietuzinkowej atrakcyjności turystycznej gminy i wyróżniają ją na tle nie tylko sąsiednich gmin, ale również w skali powiatu i kraju.

Najistotniejsze wyzwania stojące przed Gminą Świeszyno w sferze zachowania i ochrony środowiska naturalnego to renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych. Niezwykle ważne jest także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Rosnący popyt na energię oraz jej rosnące ceny, a przede wszystkim zanieczyszczenie środowiska są determinantem trendu intensyfikacji działań mających na celu zwiększenia wykorzystania odnawialnych źródeł energii na całym świecie. Odnawialne źródła energii uzyskiwane z niekopalnych źródeł energii (wody, wiatru, promieniowania słonecznego, energia wytwarzana z biomasy stałej, biogazu i biopaliw), które mają techniczną możliwość zastosowania na terenie gminy powinny być promowane i wspierane, ponieważ są jak dotąd najskuteczniejszą metodą wpływającą na ochronę klimatu.

Ważnym zadaniem będzie również racjonalna gospodarka odpadami, ich zbiórka, transport, odzysk, unieszkodliwianie w przypadku braku możliwości zastosowania procesów recyklingu, a także dążenie do usprawnienia całego procesu oraz jego ciągły monitoring. W czasie, kiedy obowiązek „śmieciowy” został przeniesiony na gminy ważne jest, aby podjąć próbę edukacji mieszkańców w tym zakresie oraz wesprzeć przedsięwzięcia i inicjatywy związane z ekologią i ochroną środowiska.

Kluczowe znaczenie ma również rozwój rolnictwa ekologicznego oraz wdrożenie programów rolno – środowiskowych ze względu na to, iż produkcja rolnicza wywiera znaczący wpływ na stan środowiska, a jednocześnie podlega silnej interwencji Wspólnej Polityki Rolnej. Wraz z rozwojem gospodarki i preferencji współczesnych konsumentów zmienia się również podejście do wytwarzania żywności. Rolnictwo ekologiczne jest oparte na środkach pochodzenia biologicznego i mineralnego, a nie na wytworach technologicznych, dlatego korzystnie wpływa na naturalne zasoby środowiska naturalnego.

Do zachowania i ochrony środowiska naturalnego wysokiej jakości w sposób nieoceniony przyczyni się również promocja zdrowego trybu życia wśród dzieci, młodzieży szkolnej i dorosłych. Zapobieganie (profilaktyka) jest znacznie tańsze i efektywniejsze niż likwidacja poniesionych strat.

Cel operacyjny IV.1 Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalna gospodarka zasobami.

Kierunki działań:

- a) zachowanie ciągłości terenów otwartych, ciągów ekologicznych, istniejących na terenie gminy cieków wodnych i użytków zielonych,
- b) uporządkowanie systemu odprowadzania wód opadowych,
- c) realizacja programu usuwania azbestu,
- d) wspieranie działań mających na celu ochronę środowiska przyrodniczego i krajobrazu,
- e) wspieranie racjonalnej gospodarki zasobami wodnymi,
- f) promocja i wspieranie ekologicznych przedsięwzięć inwestycyjnych,
- g) rekultywacja terenów przyrodniczo zdegradowanych,
- h) kontynuacja budowy, rozbudowy i modernizacji systemów wodociągowych i kanalizacyjnych według opracowania pn. „Koncepcja Gospodarki Wodociągowej i Kanalizacji Sanitarnej dla Gminy Świeszyno” obejmującego okres do roku 2030,
- i) wsparcie w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach o rozproszonej zabudowie,
- j) prowadzenie i monitorowanie racjonalnej gospodarki odpadami,
- k) edukacja mieszkańców z zakresu naturalnych zasobów środowiska oraz ich ochrony,
- l) wsparcie rolnictwa ekologicznego oraz wdrażania programów rolno – środowiskowych,
- m) termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej,
- n) likwidacja dzikich wysypisk śmieci.

Cel operacyjny IV.2 Renowacja i ochrona dziedzictwa historycznego i obiektów zabytkowych.

Kierunki działań:

- a) odnowa i konserwacja obiektów zabytkowych i historycznych przy współudziale partnerów prywatnych, publicznych oraz trzeciego sektora z wykorzystaniem środków Unii Europejskiej i innych dotacji,
- b) ochrona dziedzictwa kulturowego oraz zwiększenie roli zabytków w ofercie turystycznej gminy.

Cel operacyjny IV.3 Zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii.

Kierunki działań:

- a) zwiększenie udziału innowacyjnych technologii z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii,
- b) promocja innowacyjnych technologii grzewczych jako naturalnego źródła energii cieplnej i jej pozytywnego wpływu na środowisko naturalne,
- c) wspieranie przedsięwzięć budowy odnawialnych źródeł energii na terenie gminy,
- d) modernizacja infrastruktury oświetlenia ulicznego.

Cel operacyjny IV.4 Promocja ochrony środowiska, postaw proekologicznych i zdrowego trybu życia.

Kierunki działań:

- a) zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w szczególności edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych,
- b) organizacja zajęć terenowych dla uczniów placówek oświatowych w ekologicznych gospodarstwach rolnych,
- c) wdrożenie w placówkach oświatowych zajęć z zasad prawidłowego odżywiania i upowszechniania kultury sportu,

- d) organizacja targów kulinarnych z wykorzystaniem lokalnych produktów gospodarstw rolnych z udziałem przedstawicieli mediów,
- e) promocja ochrony środowiska i zdrowego trybu życia,
- f) organizacja akcji sprzątania świata,
- g) organizacja akcji informacyjnych.

Sformułowane powyżej strategiczne kierunki rozwoju gminy wynikają z założenia, że stabilna i długofalowa realizacja opracowanych celów strategicznych i operacyjnych przyniesie wymierne efekty poprawy jakości życia mieszkańców. Kształt merytoryczny strategii rozwoju gminy stanowi i opisuje kierunkowe działania gminy, które docelowo zapewnią jej oczekiwany zrównoważony wieloaspektowy rozwój.

Strategia jest dokumentem otwartym i nie wyczerpuje wszystkich sfer działalności gminy, a wyznaczone w programie rozwoju cztery filary - obszary strategiczne/obszary interwencji, czyli infrastruktura, kapitał ludzki, gospodarka oraz środowisko wymagają opracowania branżowych strategii, szczegółowych programów rozwoju i wieloletnich planów inwestycyjnych. Takie rozwiązanie usprawni proces zarządzania gminą oraz pozwoli na zaplanowanie i zabezpieczenie odpowiednich do tego narzędzi.

X. Spójność strategii z dokumentami wyższego szczebla

Wizja, misja gminy oraz plan jej realizacji wyrażający się w sformułowanych celach strategicznych i operacyjnych wymaga zgodności z dokumentami wyższego szczebla o charakterze strategicznym dla całego województwa, kraju i Europy. Polityka rozwoju gminy musi uwzględniać i wpisywać się w globalną koncepcję rozwoju określoną w dokumentach nadrzędnych.

Wypracowany w Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno „scenariusz” zmian jakie należy przeprowadzić w celu wdrażania polityki zrównoważonego, wieloaspektowego i spójnego rozwoju wpisuje się w założenia następujących dokumentów europejskich, krajowych i regionalnych:

1. Średniokresowa Strategia rozwoju społeczno – gospodarczego Europa 2020,
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030 r.,
3. Średniokresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2020 r.,
4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR),
5. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020,
6. Strategia Rozwoju Powiatu Koszalińskiego na lata 2011 – 2015.

W niniejszej strategii szeroko uwzględniono trzy główne priorytety strategiczne Europy 2020 – **wsparcie rozwoju inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu**. Rozwój inteligentny Gminy Świeszyno to w szczególności zwiększenie udziału innowacyjnych technologii przyjaznych środowisku, innowacji w kształceniu (podniesienie zastosowania e-edukacji w gminie), oraz wprowadzenie intensywnych działań w kierunku dalszej informatyzacji gminy i cyfrowej modernizacji. Strategia Europa 2020 zakłada również wzrost wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata do 75%, zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii o 20% w celu ochrony klimatu, podniesienie poziomu wykształcenia i zwiększenie odsetka osób uzyskujących wyższe wykształcenie oraz zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem.

Dokumenty strategiczne szczebla krajowego – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju do 2030, Średniokresowa Strategia Rozwoju Kraju do roku 2020 kładą duży nacisk na rozwój w kierunku **sprawnego i efektywnego państwa, konkurencyjnej gospodarki oraz spójności społecznej i terytorialnej**.

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR), jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
2. budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych,
3. tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Priorytetowe działania na szczeblu regionalnym określone w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2020 to:

1. wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania,
2. wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu,

3. zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu,
4. zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami,
5. budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności,
6. wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu.

Ponad powyżej wymienione dokumenty w kraju obowiązują również powiązane ze sobą z uwagi na jednolity system zarządzania strategicznego: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 oraz osiem sektorowych strategii – Strategia innowacyjności i efektywności gospodarki; Strategia rozwoju kapitału ludzkiego; Strategia rozwoju transportu; Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko; Sprawne państwo; Strategia rozwoju kapitału społecznego; Strategia Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej; Strategia zrównoważonego rozwoju wsi i rolnictwa.

W trakcie realizacji procesu powstawania Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020 oraz w trakcie określania trendów rozwojowych i formułowania celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań wszystkie w/w dokumenty zostały wnikliwie przeanalizowane pod kątem zgodności priorytetów. Szczegółowa analiza wykazała, iż działania planowane na szczeblu samorządu Gminy Świeszyno określone w celach strategicznych w pełni korespondują z przyjętym trendem na szczeblu europejskim, krajowym i regionalnym.

W nowej perspektywie finansowej na lata 2014 – 2020, która jest w fazie przygotowania, polityka spójności w Polsce na podstawie Założeń Umowy Partnerstwa, której konsultacje społeczne rozpoczęły się w lipcu 2013 r. w perspektywie 2014 – 2020 będzie realizować cel:

„oparcie rozwoju na dalszym zwiększaniu konkurencyjności gospodarki, poprawie spójności społecznej i terytorialnej (przez likwidowanie istniejących barier rozwojowych) i podnoszeniu sprawności i efektywności państwa”.

XI. Finansowanie

Gmina Świeszyno mimo, że jest gminą niewielką obszarowo, prowadzi aktywną politykę inwestycji i wdrażania nowych rozwiązań i technologii. Przejawia się to w ilości zrealizowanych projektów i zadań inwestycyjnych. Bliskim gminie działaniem są również inwestycje w sferze społecznej – realizacja przedsięwzięć miękkich, skierowanych do lokalnej społeczności, dzieci i młodzieży szkolnej. Znajduje to swoje największe odzwierciedlenie w ilości zrealizowanych zadań wymienionych szczegółowo w rozdziale 3.7 i 5.7. W dominującej większości są to działania zrealizowane z udziałem środków zewnętrznych, z budżetu Unii Europejskiej i innych dotacji.

Mimo dużej samodzielności gminy i zrównoważonej gospodarki finansowej niezbędne jest wsparcie planowanych procesów rozwojowych środkami zewnętrznymi. Środki zabezpieczające realizację zadań zapisanych w poszczególnych celach operacyjnych pochodzić będą z następujących źródeł:

- a) z programów pomocowych UE,
- b) z programów rządowych,
- c) budżetu państwa,
- d) budżetu Gminy Świeszyno,
- e) ze środków zaangażowanych przez krajowych i zagranicznych inwestorów prywatnych,
- f) krajowych i zagranicznych organizacji pozarządowych,
- g) instytucji finansowych i funduszy inwestycyjnych.

Na etapie przygotowania strategii niemożliwe jest precyzyjne określenie programów operacyjnych, z których jednostka samorządu terytorialnego będzie mogła korzystać, ponieważ sektorowe programy rozwoju oraz pakiety regulacji prawnych są w fazie przygotowania do nowej perspektywy finansowej na lata 2014 – 2020.

XII. Monitoring i ewaluacja

Gwarancją prawidłowego wdrażania i monitorowania realizacji Strategii Rozwoju Gminy Świeszyno jest ścisła współpraca wielu instytucji sektora publicznego, prywatnego, pozarządowego, a także mieszkańców gminy.

Sformułowana strategia zrównoważonego rozwoju gminy w rozdziale na cztery cele strategiczne i podległe im cele operacyjne jest wyzwaniem dla wszystkich podmiotów związanych z gminą. Równie ważne co posiadanie planu rozwoju gminy jest kontrola jego właściwego wdrażania.

W celu uzyskania właściwej kontroli nad tym procesem i weryfikacji postępów, konieczne jest wprowadzenie zasad stałego, okresowego monitoringu, którego celem jest uzyskanie konkretnych mierników osiągnięcia założonych celów. Wybór właściwych mierzalnych wskaźników dostępnych w statystyce publicznej i wewnętrznej gminy spowoduje efektywne monitorowanie procesów wdrażania strategii.

Strategia rozwoju gminy jest dokumentem żywym i dynamicznie reagującym na zmiany. W celu zapewnienia sprawnej realizacji i oceny jej postępów, ale również aktualizacji i dostosowania do zmieniających się warunków społeczno – gospodarczych, konieczne jest powołanie jednostki odpowiedzialnej za monitoring i ewaluację. Zespół ds. strategii powinien składać się z osób różnych środowisk opiniotwórczych. Rekomenduje się, aby nie rzadziej niż okres wyborczy, czyli raz na cztery lata, zespół ds. strategii dokonał szczegółowej analizy realizacji celów strategicznych w oparciu

o opracowane wskaźniki dostępne w statystyce publicznej i wewnętrznej gminy. Szczegółowa, systematyczna analiza powinna opierać się na sporządzaniu rocznych sprawozdań z oceny stopnia realizacji i oddziaływania (oceny wpływu na poprawę komfortu i jakości życia mieszkańców). W przypadku stwierdzenia zmian warunków i bieżącej sytuacji gminy konieczna jest aktualizacja dokumentu. Ważnym elementem tego sprawozdania powinna być również analiza zagrożeń utrudniających jej realizację oraz opracowanie systemu działań naprawczych.

Poza stałym monitoringiem zaleca się również dokonywanie ewaluacji dokumentu na podstawie rocznych sprawozdań, tj. oceny stopnia realizacji strategii do założonych wskaźników, prawidłowości ich realizacji, oceny przyjętych wskaźników w odniesieniu do celów strategicznych i operacyjnych. Ewaluacja powinna dostarczyć odpowiedzi na pytanie jakie są efekty realizacji strategii, pokazać szanse i zagrożenia z nią związane oraz celowość przyjętych zasad i procedur, może także zmierzyć poziom zadowolenia mieszkańców z dokonanych zmian.

Poniżej przedstawiona lista rekomendowanych mierników realizacji strategii stanowi propozycję oraz może podlegać modyfikacjom.

Rekomendowane mierniki realizacji Strategii Gminy Świeszyno na lata 2014 – 2020:

Cel strategiczny I. Zintegrowana i nowoczesna infrastruktura techniczna

1. liczba km wyremontowanych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich,
2. liczba km nowo wybudowanych dróg gminnych,
3. liczba km nowo wybudowanych chodników,
4. liczba km nowo wybudowanych ścieżek rowerowych,
5. ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w % ludności ogółem
6. liczba zmodernizowanych gminnych ujęć wody,
7. liczba mieszkańców, którzy skorzystali ze wsparcia gminy w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków,
8. powierzchnia terenów inwestycyjnych,
9. powierzchnia uzbrojonych terenów inwestycyjnych,
10. powierzchnia terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
11. powierzchnia terenów przeznaczonych na rozwój funkcji turystycznej,
12. liczba zmodernizowanych budynków mieszkalnictwa socjalnego.

Cel strategiczny II. Otwarty, kreatywny i konkurencyjny kapitał ludzki

1. liczba zarejestrowanych w PUP osób bezrobotnych,
2. liczba osób (rodzin) korzystających z pomocy społecznej,
3. średnia punktacja z testów szóstoklasistów,
4. średnia punktacja z testów gimnazjalnych,
5. liczba dzieci w przedszkolach,
6. liczba dzieci w nowoutworzonych punktach żłobkowych/ żłobkach,
7. liczba członków klubów/sekcji sportowych,
8. liczba udzielonych porad medycznych,
9. wartość inwestycji infrastrukturalnych w zakresie wyposażania placówek edukacyjnych (w tym sprzętu technologii teleinformatycznych),
10. ilość organizacji pozarządowych zarejestrowanych w rejestrze REGON.

Cel strategiczny III. Innowacyjna i efektywna wielosektorowa gospodarka

1. liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w rejestrze REGON,
2. liczba gospodarstw rolnych zrzeszonych w grupach producenckich i kooperacyjnych,
3. liczba utworzonych miejsc pracy poza rolnictwem,
4. liczba zakładów przetwórstwa rolno - spożywczego i rzemiosła,
5. powierzchnia terenów zarezerwowana pod działalność usługowo- handlową,
6. liczba wydanych publikacji informacyjnych,
7. liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych o tematyce gospodarczej,
8. ilość przeprowadzonych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym – szkoleń, warsztatów, konferencji,
9. ilość obiektów prowadzących obsługę ruchu turystycznego, w tym gospodarstw agroturystycznych,
10. wartość inwestycji przeznaczonych na budowę i modernizację infrastruktury turystycznej,
11. liczba instytucji i podmiotów zaangażowanych w tworzenie i funkcjonowanie systemu promocji inwestycyjnej i gospodarczej gminy.

Cel strategiczny IV. Środowisko naturalne wysokiej jakości, ochrona wartości przyrodniczych i historycznych

1. długość nowo wybudowanej lub zmodernizowanej sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
2. liczba nowo wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków,
3. liczba obiektów użyteczności publicznej, w których przeprowadzono termomodernizację,
4. liczba odnowionych obiektów zabytkowych i historycznych,
5. liczba gospodarstw domowych korzystających z innowacyjnych technologii grzewczych,
6. liczba powstałych na terenie gminy źródeł energii odnawialnych,
7. powierzchnia zrehabilitowanych terenów przyrodniczo zdegradowanych.

XIII. Spis tabel i wykresów

Spis tabel

Tabela nr 1. Obiekty w rejestrze zabytków na terenie gminy Świeszyno, źródło studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Świeszyno.

Tabela nr 2. Obiekty w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków na terenie gminy Świeszyno, źródło UG Świeszyno.

Tabela nr 3. Ludność i ruch naturalny w Gminie Świeszyno w latach 2007 - 2012.

Tabela nr 4. Rozmieszczenie ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania w Gminie Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Tabela nr 5. Struktura osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w latach 2007 – 2012.

Tabela nr 6. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na wiek w latach 2007 - 2012.

Tabela nr 7. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na wykształcenie w latach 2007 - 2012.

Tabela nr 8. Podział osób bezrobotnych w Gminie Świeszyno ze względu na czas pozostawania bez pracy w latach 2007 - 2012.

Tabela nr 9. Organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 - 2012.

Tabela nr 10. Uczniowie na poszczególnych poziomach kształcenia w latach szkolnych od 2007/2008 do 2012/2013.

Tabela nr 11. Ilość miejsc w Przedszkolu Gminnym w latach 2007/2008 – 2012/2013.

Tabela nr 12. Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007/2008 – 2012/2013.

Tabela nr 13. Kluby sportowe na terenie Gminy Świeszyno łącznie z klubami wyznaniowymi i UKS w roku 2008 i 2010 – dane statystyczne.

Tabela nr 14. Placówki biblioteczne na terenie Gminy Świeszyno w latach 2009 - 2012, dane statystyczne.

Tabela nr 15. Powody trudnej sytuacji życiowej mieszkańców Gminy Świeszyno w latach 2007-2012.

Tabela nr 16. Struktura podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Świeszyno w latach 2007-2012.

Tabela nr 17. Podmioty gospodarki narodowej działające na terenie Gminy Świeszyno w latach 2009 – 2012 wg klas wielkości i profilu działalności.

Tabela nr 18. Udział klas bonitacyjnych w strukturze gruntów ornych.

Tabela nr 19. Udział klas bonitacyjnych w strukturze użytków zielonych.

Tabela nr 20. Gospodarstwa rolne według grup obszarowych użytków rolnych, wg Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Tabela nr 21. Liczba gospodarstw rolnych i powierzchnia zasiewów wybranych upraw.

Tabela nr 22. Ścieki oczyszczane w latach 2007 – 2011 na terenie Gminy Świeszyno.

Tabela nr 23. Sieć wodociągowa na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Tabela nr 24. Gospodarki ściekowa – długość sieci kanalizacyjnej na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Tabela nr 25. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Tabela nr 26. Sieć gazowa na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2011.

Tabela nr 27. Statystyka mieszkań i wyposażenia w instalacje sanitarne na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2010.

Tabela nr 28. Budynki mieszkalne i mieszkania oddane do użytkowania w okresie od 2007 – 2012 r.

Tabela nr 29. Statystyka decyzji i pozwoleń Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.

Tabela nr 30. Struktura dochodów i wydatków Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Tabela nr 31. Ogólna struktura dochodów Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Tabela nr 32. Szczegółowa struktura dochodów własnych Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012.

Spis wykresów

- Wykres nr 1. Liczba mieszkańców Gminy Świeszyno w latach 2007 – 2012.
- Wykres nr 2. Rozmieszczenie ludności na terenie Gminy Świeszyno w roku 2012 wg sołectw.
- Wykres nr 3. Liczba ludności według ekonomicznych grup wieku w latach 2007 – 2012.
- Wykres nr 4. Struktura wieku ludności w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 [%].
- Wykres nr 5. Saldo migracji gminnych wewnętrznych i saldo migracji zagranicznych w latach 2007 - 2011.
- Wykres nr 6. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 [%].
- Wykres nr 7. Struktura osób bezrobotnych według wieku w Gminie Świeszyno w latach 2007 – 2012 w ujęciu liczbowym.
- Wykres nr 8. Struktura osób bezrobotnych ze względu na wykształcenie w Gminie Świeszyno w roku 2012 (w ujęciu liczbowym).
- Wykres nr 9. Struktura osób bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy w Gminie Świeszyno w roku 2012 (w ujęciu liczbowym).
- Wykres nr 10. Struktura osób bezrobotnych na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007-2012 ze względu na czas pozostawania bez pracy (w ujęciu liczbowym).
- Wykres nr 11. Struktura liczby uczniów na terenie Gminy Świeszyno w latach 2007/2008 -2012/2013.
- Wykres nr 12. Liczba rodzin w Gminie Świeszyno, którym została udzielona pomoc w latach 2010 – 2012.
- Wykres nr 13. Liczba gospodarstw rolnych w Gminie Świeszyno w roku 2010 w stosunku do liczby gospodarstw prowadzących działalność rolniczą.
- Wykres nr 14. Gospodarstwa rolne utrzymujące zwierzęta gospodarskie na terenie Gminy Świeszyno w roku 2010 w ujęciu liczbowym.
- Wykres nr 15. Struktura gospodarstw stosujących nawozy mineralne w roku 2012 ujęciu liczbowym.
- Wykres nr 16. Wielkość zebranych zmieszanych odpadów komunalnych z gospodarstw domowych w latach 2007 – 2012 [Mg].
- Wykres nr 17. Struktura dochodów Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 w podziale na dochody bieżące i majątkowe [zł].
- Wykres nr 18. Struktura dochodów budżetu Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 [%].
- Wykres nr 19. Struktura dochodów własnych Gminy Świeszyno w latach 2008 – 2012 [%].
- Wykres nr. 20. Dochody ogółem Gminy Świeszyno na 1 mieszkańca w latach 2008 – 2012 [zł].
- Wykres nr 21. Wydatki Gminy Świeszyno w wybranych działach w latach 2008 – 2012 [zł].
- Wykres nr 22. Wydatki Gminy Świeszyno ogółem na 1 mieszkańca w latach 2008 – 2012 [zł].